

อภินันทนาการ

สำนักหอสมุด

การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ชลธิณี อยู่คง

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน..... 17 11. ค. 2552
เลขทะเบียน..... 1. A569A5X C.2
เลขเรียกหนังสือ..... 6.....

156
-T5
8224ก
2552

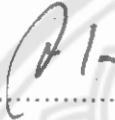
วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
พฤษภาคม 2552
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร" ของ ชลธิณี อยู่คง เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(ดร. เพชรมณี ดาวเวียง)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์, ดร. สุจินดา เจียมศรีพงษ์)

.....กรรมการ

(ดร. กาญจนันภา พงศ์พนรัตน์)

.....กรรมการ

(ดร. ภัณฑิรา เลิศเดชเดชา)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณิงนิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๗ พฤษภาคม 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา เจียมศรีพงษ์ และ ดร. กาญจนันภา พงศ์พันธ์รัตน์ ที่ปรึกษา
ให้คำแนะนำ ปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง
จนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลีย์ ณ ถลาง รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์
พรหมสุวรรณ ดร.ละเอียต ศิลาน้อย ดร.สันติธร ภูริภักดี และดร.ประภาศรี พรหมประกาย
ผู้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในภาพรวมและ
ให้คำปรึกษาแนะนำการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จ

ขอขอบพระคุณ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
และหน่วยงานทุกส่วนของอำเภอพะโต๊ะ ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและได้ให้
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์จนทำให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้อง ที่คอยเป็นกำลังใจ และสนับสนุนทุก ๆ
ด้านมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มี
พระคุณทุก ๆ ท่าน

ชลธิณี อยู่คง

ชื่อเรื่อง	การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
ผู้วิจัย	ชลธิณี อยู่คง
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินดา เจียมศรีพงษ์
กรรมการที่ปรึกษา	ดร. กาญจนันภา พงศ์พนรัตน์
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551
คำสำคัญ	แผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะและทำการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ตลอดจนปัจจัยภายในและภายนอกทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยว ตลอดจนการวางแผนยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบตรวจสอบทรัพยากรธรรมชาติ และแบบสอบถาม 460 ชุด สำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ ภาครัฐ จำนวน 30 คน ภาคเอกชน จำนวน 30 คน ประชาชนจำนวน 215 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 185 คน ใช้สถิติและวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เมื่อได้ข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกเพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อนำมาประมวลเป็นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ

ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะที่จำเป็นและเหมาะสม ควรประกอบด้วย

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ของอำเภอพะโต๊ะเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวด้านสังคม ชุมชน และเศรษฐกิจท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีคุณภาพได้มาตรฐานโดดเด่นเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าระดับสูง
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ คือ การวางแผนพัฒนาด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและจิตใจเพื่อการปลูกจิตสำนึกและพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและเพื่อพัฒนาชุมชนอำเภอพะโต๊ะ

Title STRATEGIC PLANNING FOR SUSTAINABLE TOURISM
DEVELOPMENT IN PHATO DISTRICT, CHUMPHON PROVINCE

Author Chontinee Yookhong

Advisor Associate Professor Sujinda Chemsriphong, Ph.D.

Co-Advisor Kannapa Pongponrat, Ph.D.

Academic Paper Thesis M. A. in Hotel and Tourism Management,
Nareasuan University, 2008

Keywords Strategic Plan, Sustainable Tourism

ABSTRACT

This research aims to investigate tourism resources particularly in Phato District located in Chumphon Provinces, southern of Thailand. The SWOT Analysis was employed for examine capacity of the target area, serving as basis information to formulate the strategic plan serving for sustainable tourism development in Phato District. Regards research method, qualitative and quantitative research forms. Primary data collections technique was employ by using 460 standard questionnaires which were distributed to 4 target groups included government sector 30 person, private sector 30 person, general people 215 person and tourists 185 person. Data analysis was done applying percentage.

The results of the research, founding

1. Vision identification for Phato District: Phato District will be developed to enhance sustainable local economy and become an outstanding marine destination. This development must comply with high quality and standards to serve the high-end market needs and satisfaction while preserving natural resources as well as cultural heritage and local traditional way of life.

2. Strategic planning for sustainable tourism in Phato District: The plan must be integrated with environmental preservation and socio-cultural awareness strategies as well as sustainable local economy development for Phato District Community.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวความคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว.....	9
แนวความคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการบูรณาการ.....	24
แนวความคิดทฤษฎีด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว.....	32
แผนยุทธศาสตร์.....	44
บริบทพื้นที่ศึกษา.....	50
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
ข้อมูลและแหล่งข้อมูล.....	58
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	61
การทดสอบเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การจัดทำแผนยุทธศาสตร์.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	67
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของภาคประชาชน.....	82
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของภาคเอกชน.....	92
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของภาครัฐบาล.....	103
5 บทสรุป.....	115
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผล.....	122
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	139
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	140
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	160

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (SWOT Analysis).....	45
2 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมศักยภาพของจังหวัดชุมพร (SWOT Analysis)...	47
3 แสดงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวและแผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร ปี พ.ศ.2551-2554.....	48
4 แสดงเขตการปกครองอำเภอพะโต๊ะ.....	53
5 แสดงการเก็บแบบสอบถามภายในแต่ละตำบล.....	60
6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	61
7 แสดงการกำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบ.....	63
8 แสดงการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย.....	64
9 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	67
10 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	69
11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ.....	73
12 แสดงแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ.....	76
13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ.....	78
14 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่น.....	82
15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ.....	84
16 แสดงแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ.....	89
18 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของภาคเอกชน.....	92
19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของ อำเภอพะโต๊ะ.....	94
20 แสดงแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ.....	97
21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ.....	99
22 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของภาครัฐ.....	103
23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของ อำเภอพะโต๊ะ.....	105
24 แสดงแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ.....	107
25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ.....	110
26 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอำเภอพะโต๊ะ (SWOT Analysis).....	120

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2	แสดงการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ตามความหมายของ Donnelly,Gibson and Ivancevich.....	33
3	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนของแผนกับแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร.....	34
4	แสดงกรอบแนวความคิดการจัดทำแผน.....	37
5	แสดงกระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว.....	39
6	แสดงการประเมินผลกระทบใน 4 ระดับ.....	40
7	สัญลักษณ์อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร.....	50
8	แสดงอาณาเขตของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร.....	52
9	แสดงแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ.....	130
10	แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว.....	131
11	แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	132
12	แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว.....	133
13	แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับโครงสร้างการบริการ.....	134

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นภาคการบริการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นหนึ่งในภาคบริการหลักที่สร้างรายได้และนำเงินตราเข้าสู่ประเทศปีละจำนวนมหาศาล ทั้งผ่านทางอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง และผ่านทางธุรกิจอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องอีกหลายประเภท อาทิ โรงแรม ร้านอาหาร สปา โรงพยาบาล ตลอดจนธุรกิจการบิน นำไปสู่การจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในประเทศ ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวยังมีบทบาทในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าในปี 2550 มีรายได้จากการท่องเที่ยว ประมาณ 5.47 แสนล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 12.78 มีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 18.8 และร้อยละ 21.25 ตามลำดับ (สันติชัย เคื่องประสิทธิ์, 2550, หน้า 1)

จังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดแรกของการเข้าสู่ภาคใต้ จึงได้ชื่อว่าเป็นประตูภาคใต้ มีลักษณะเป็นแนวยาวและแคบ ตามชายฝั่งทะเลอ่าวไทย โดยมีชายฝั่งทะเลยาวถึง 222 กิโลเมตร ความกว้างของจังหวัดโดยเฉลี่ยประมาณ 36 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยภูเขาสูงสลับพื้นที่ราบฝั่งตะวันตกของจังหวัดเป็นเทือกเขาตะนาวศรี และเทือกเขาภูเก็ต จังหวัดชุมพรมีพื้นที่ประมาณ 658,125 ไร่ มีพื้นที่มากเป็นอันดับ 4 ของภาคใต้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเขาทำให้มีความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้และธรรมชาติอยู่มาก และยังเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สวยงามมากมาย ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ ดินบุก และปะการัง แม่น้ำที่สำคัญๆ ได้แก่ แม่น้ำท่าตะเภาและแม่น้ำหลังสวน นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยลำคลองสายสั้นๆ ไหลจากเทือกเขาทางฝั่งตะวันตกของจังหวัดไหลลงสู่อ่าวไทยบริเวณปากน้ำชุมพร นอกจากทรัพยากรธรรมชาติแล้ว จังหวัดชุมพรยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอื่น เช่น หาดทรายรี หาดถาวรภาพ ศาลกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เป็นต้น และมีประเพณี วัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาช้านาน เนื่องจากจังหวัดชุมพรเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรในด้านต่างๆ จึงทำให้จังหวัดชุมพรเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี จากข้อมูลของจังหวัดชุมพร พบว่าภายในปี พ.ศ.2550 จังหวัดชุมพรมีนักท่องเที่ยวหลักเป็นคนไทย ในสัดส่วนร้อยละ 84 สร้างรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยว 1,351.50 ล้านบาท เนื่องจากรายได้ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากในการพัฒนาจังหวัดชุมพร ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ

การเกษตร และด้านการท่องเที่ยว ดังนั้นทางจังหวัดเองได้ผลักดันให้พื้นที่ทั้ง 8 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอหลังสวน อำเภอสวี อำเภอท่าชนะ อำเภอปะทิว อำเภอละแม อำเภอทุ่งตะโก และอำเภอพะโต๊ะ ให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่นตามมา (การปกครองจังหวัดชุมพร, 2550, หน้า 2-3)

อำเภอพะโต๊ะ เป็นอำเภอตอนใต้สุดของจังหวัดชุมพร อยู่ห่างจากตัวจังหวัดชุมพร 114 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลพระรักษ์ ตำบลปากทรง ตำบลปังหวาน และตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะมีพื้นที่ประมาณ 635,625 ไร่ หรือประมาณ 1,017 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่อุดมไปด้วยทรัพยากรป่าไม้ สภาพพื้นที่เป็นป่าดิบชื้นที่สมบูรณ์ผืนใหญ่เป็นอันดับ 2 ของจังหวัดชุมพร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 578,344 ไร่ หรือประมาณ 925.35 ตารางกิโลเมตร มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่างๆมากมาย เช่น อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว ป่าสงวนแห่งชาติป่าพะโต๊ะ ป่าสงวนแห่งชาติป่าละแม พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน และเขตอนุรักษ์และหน่วยจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ได้แก่ น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ มีกิจกรรมต่างๆ เช่น ล่องแพพะโต๊ะ ล่องแก่งบกไฟ-หินช้าง แคมป์ปิ้ง และเดินป่าชมดอกบัวผุด ดอกไม้ดินที่ใหญ่ที่สุดในโลก ต้นลำภูยักษ์ โบสถ์ไม้ที่สำนักสงฆ์ปะติมะ และรอยพระพุทธรูปจำลองอายุกว่า 300 ปีที่วัดควนดอกไม้ ส่วนของทรัพยากรทางวัฒนธรรม ได้แก่ การรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ การละเล่นของอำเภอพะโต๊ะ พิธีสารทเดือนสิบ และการตักบาตรเทโว (ที่ทำการอำเภอพะโต๊ะ ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2550) จากทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอพะโต๊ะ รวมถึงกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวอย่างมากในขณะนี้ อาจเพราะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความอุดมสมบูรณ์ เงียบสงบ มีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และเป็นมิตรกับทุกคนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพะโต๊ะ จึงทำให้ในทุกปีมีจำนวนของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทางอำเภอพะโต๊ะยังขาดการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ เอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

เนื่องจากทางอำเภอพะโต๊ะ มีทั้งหมด 4 ตำบล ซึ่งแต่ละตำบลมีทรัพยากรทางธรรมชาติและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ที่ต่างกัน จึงทำให้ผู้มีส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวต่างพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตน ก่อให้เกิดผลเสียหลายอย่าง ได้แก่ ความล่าช้าในการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ละแห่งเนื่องจากขาดการประชุมหาข้อสรุปในทิศทางเดียวกัน เกิดการแข่งขันกันเองจนล้มการร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไป

มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละตำบลได้ประชุมหารือกันเอง จึงทำให้การช่วยเหลือในด้านการท่องเที่ยวของแต่ละตำบลมีน้อย การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เข้มแข็งและยั่งยืนทำได้ยากเนื่องจากแต่ละตำบลพัฒนาในแนวทางของตน เป็นต้น

ดังนั้น ทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นและความสำคัญในการจัดสร้างแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของภาครัฐทั้ง อำเภอพะโต๊ะ องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลอำเภอพะโต๊ะ ประชาชน และนักท่องเที่ยว เพื่อนำไปพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ ในภาพรวมให้มีความยั่งยืนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
2. เพื่อศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2551-2554
3. เพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
4. เพื่อนำเสนอการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ความสำคัญของการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยทำการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำผลงานวิจัยเสนอต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อการพัฒนาท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของพื้นที่ในการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในเขต อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งครอบคลุม 4 ตำบล คือ ตำบลพะโต๊ะ ตำบลพระรักษ์ ตำบลปากทรง ตำบลบึงหวาน ซึ่งมีเนื้อที่ทั้งหมด 635,625 ไร่

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย รวมแล้วมีจำนวนทั้งหมด 42,502 คน (ที่ว่าการอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร, 2550) โดยสามารถแยกได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ ของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อาทิ นายอำเภอ เทศบาลตำบลพะโต๊ะ องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 60 คน

2. หน่วยงานภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจอยู่ในอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 250 คน
3. ภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 22,702 คน
4. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 19,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมแล้วมีจำนวนทั้งหมด 460 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่มดังนี้

1. หน่วยงานภาครัฐ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อาทิ นายอำเภอพะโต๊ะ เทศบาลตำบลพะโต๊ะ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ตำบล สำนักงานพัฒนาชุมชน กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 30 คน
2. หน่วยงานภาคเอกชน อาทิ ผู้ประกอบการธุรกิจด้านการบริการ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวใน อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เช่น รีสอร์ท โฮมสเตย์ ร้านอาหาร บริการรถรับจ้าง และธุรกิจรับส่งแพ จำนวน 30 คน
3. ภาคประชาชน ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำนวน 215 คน
4. นักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร จำนวน 185 คน

ขอบเขตของหัวข้อการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้

1. การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
2. ศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร
3. ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2551-2554
4. การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอให้คำจำกัดความเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมการเดินทางจากถิ่นที่อยู่ไปยังอีกที่ เกิดจากความสมัครใจ โดยไม่ใช่เป็นการไปทำงานประจำ การศึกษา ไม่ได้แสวงหารายได้ และเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานที่นั้น ระยะเวลาที่อาศัยในสถานที่นั้นต้องไม่เกิน 60 วันด้วย

2. **ทรัพยากรการท่องเที่ยว** หมายถึง ทรัพยากรในด้านต่างๆที่มีอยู่ภายในอำเภอพะโต๊ะ ได้แก่ ทรัพยากรด้านธรรมชาติ ทรัพยากรด้านวัฒนธรรม ทรัพยากรด้านกิจกรรมและงานประเพณี และทรัพยากรด้านการบริการท่องเที่ยว

3. **การท่องเที่ยวธรรมชาติ** หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะที่เด่น สวยงาม แปลกและมีคุณค่าในการที่จะเข้าไปท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือศึกษาหาความรู้ เช่น ป่าไม้ น้ำตก ภูเขา และต้นน้ำ เป็นต้น

4. **การท่องเที่ยวยั่งยืน** หมายถึง ความร่วมมือของหน่วยงานเกี่ยวข้อง ประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยวในอำเภอพะโต๊ะ ตลอดจนการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวางมาตรฐานการบริการในด้านต่าง ๆ ด้วยและร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยคำนึงการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นานที่สุด และมีปัญหาน้อยที่สุด

5. **ศักยภาพทางการท่องเที่ยว** หมายถึง ความสามารถในการรองรับ จำนวนปริมาณของนักท่องเที่ยว การพัฒนาอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว มีความสอดคล้องกลมกลืน กับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจัดการภาครัฐ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

6. **แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากร** หมายถึง การร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในการปกป้อง ดูแล รักษาทรัพยากรทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติให้มีสภาพคงเดิมมากที่สุดและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวได้ โดยนักท่องเที่ยวก็ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรด้วยเช่นกัน

7. **การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development)** หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันโดยไม่ทำให้ผู้คนในอนาคตเกิดปัญหา การพัฒนาที่ยั่งยืนรวมความถึง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โดยไม่ทำให้สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต วิถีชีวิต และคุณธรรม จริยธรรมของมนุษย์เสื่อมลง ทั้งในขณะปัจจุบันและในอนาคต

8. **การตรวจสอบทรัพยากร** หมายถึง สิ่งแรกที่ต้องมีการสำรวจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรด้านต่างๆ เช่น ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทรัพยากรด้านกิจกรรมและงานประเพณี และทรัพยากรด้านการบริการทางการท่องเที่ยว

9. การวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic plan) หมายถึง เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคต โดยกำหนดสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการบรรลุ และกำหนดแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนดบนพื้นฐานข้อมูลรอบด้านอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการสร้างความเชื่อมั่น การส่งเสริมการท่องเที่ยว การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว และการปรับโครงสร้างการบริการ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะในด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกันด้วย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการของภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ซึ่งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์และเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

10. การประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic environmental assessment -SEA) หมายถึง การประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งมีการกำหนดแผนปฏิบัติการไว้ 4 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย (Policy) ระดับแผนงานหลัก (Strategy) ระดับกลุ่มโครงการ (Program) และ ระดับโครงการ (Project) โดยแผนงานทั้ง 4 ระดับจะมีความเกี่ยวข้องกัน การประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ ของนโยบาย แผนงาน หรือโปรแกรม รวมทั้งข้อเสนอทางเลือก โดยจัดทำเป็นรายงานเสนอผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัยในกรอบวิจัยต่อไป

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร” ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าและศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. แนวความคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว
 - 1.1 การท่องเที่ยวทั่วไป
 - 1.2 การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
 - 1.3 แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - 1.4 ศักยภาพทางการท่องเที่ยว
 - 1.5 การตลาดการท่องเที่ยว
 - 1.6 การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. แนวความคิดและทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการบูรณาการ
 - 2.1 การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 2.2 การบูรณาการและการมีส่วนร่วม
 - 2.3 การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง
3. แนวความคิดและทฤษฎีด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
 - 3.1 การวางแผนยุทธศาสตร์
 - 3.2 การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว
 - 3.3 การประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (SEA)
 - 3.4 การจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ (Balanced scorecard)
4. แผนยุทธศาสตร์
 - 4.1 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ.2551-2554
 - 4.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร ปี พ.ศ.2551-2554
5. บริบทพื้นที่ศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดทฤษฎีด้านการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวทั่วไป

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

มนัส สุวรรณ และคณะ (2544, หน้า 36-37) ได้จัดทำโครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยให้ความหมายของการท่องเที่ยวว่า หมายถึง “กิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำของมนุษย์ ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้โดยทั่วไป 3 ประการ คือ 1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว 2) การเดินทางต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และ 3) เป็นการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ได้ที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพหรือหารายได้”

อุดม เขยกิจวงศ์ และคณะ (2548, หน้า 47) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง “ผู้คนหรือประชาชนได้ไปเยี่ยมเยือนยังสถานที่หนึ่ง เพื่อการเที่ยวชมเมือง เยี่ยมญาติ เพื่อน พักผ่อนวันหยุดทั้งระยะสั้นและระยะยาว และอาจหมายความรวมถึง บุคคลที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการทางการเมือง การประชุมธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยที่มาเหล่านี้สามารถใช้การคมนาคมขนส่งได้ทุกรูปแบบ”

วินัย ไชยทอง (2547, หน้า 55,112-116) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง “สิ่งที่ประกอบด้วย 1) ระยะทาง คือการเดินทางที่เกิดขึ้นจากถิ่นที่อยู่อาศัยของตนไปยังสถานที่อื่นภายในประเทศหรือต่างประเทศ 2) วัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อกิจกรรมใดๆก็ตามที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ 3) ระยะเวลาของการพำนักต้องพำนักในสถานที่ที่เดินทางไปไม่เกิดระยะเวลา 60 วัน “

วินิจ วีรยางกูร (2532, หน้า 6) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง “การเดินทางออกจากที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่น ๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติและการเดินทางเพื่อไปอาศัยที่อื่น”

ผู้วิจัยขอสรุปว่าการท่องเที่ยวคือ กิจกรรมการเดินทางจากถิ่นที่อยู่ไปยังอีกที่ที่เกิดจากความสมัครใจ โดยไม่ใช่เป็นการไปทำงานประจำ การศึกษา ไม่ได้แสวงหารายได้ และเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานที่นั้น ระยะเวลาที่อาศัยในสถานที่นั้นต้องไม่เกิน 60 วันด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

วินัย ไชยทอง (2547, หน้า 112-116) ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว มีดังนี้

1.2.1 การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน (Recreation) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนอย่างแท้จริง การใช้เวลาหยุดงานไปท่องเที่ยวในลักษณะสบายๆ

1.2.2 การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา (Sport) การท่องเที่ยวชนิดนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) การไปชมการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ เช่น ฟุตบอล มวย เทนนิส และกอล์ฟ ฯลฯ 2) การไปแข่งขันกีฬา เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย

1.2.3 การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health) ปัจจุบันการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพกำลังเป็นที่นิยมมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพอย่างมีระบบ

1.2.4 การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา (Study) การเดินทางเพื่อไปศึกษาในต่างถิ่น ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ภูมิ และประสบการณ์

1.2.5 การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนในวันหยุด (Holiday) เป็นการเดินทางเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากการทำงานเพื่อการดำรงชีพ

1.2.6 การท่องเที่ยวทางศาสนา (Religion) การท่องเที่ยววัตถุประสงค์นี้มาจากที่ประชาชนนิยมเดินทางเพื่อการแสวงบุญ (Pilgrim) ไปยังสถานที่ที่เป็นความเชื่อในศาสนาของตน เช่น การเดินทางไปทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ถวายพระพุทธรูป

1.2.7 การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (Business) เมื่อมนุษย์ได้ตั้งถิ่นฐานถาวรแล้ว มีสิ่งของที่ผลิตเหลือบริโภคอุปโภค จะเดินทางเพื่อนำสินค้านั้นไปขายในชุมชนอื่น และพัฒนาเป็นธุรกิจอย่างมีระบบในทุกวันนี้

1.2.8 การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมมิตรและญาติ (Visiting friends and relatives) เป็นการเดินทางเพื่อไปเยี่ยมบิดา มารดา ญาติ หรือที่อยู่อาศัยของครอบครัว หรือเป็นการเดินทางเพื่อไปเยี่ยมมิตรสหายที่รู้จักคุ้นเคยถูกอภัยอาศัย หรือเพื่อนร่วมรุ่นที่เคยศึกษา

1.2.9 การท่องเที่ยวเพื่อวัตถุประสงค์ขององค์กร (Mission) เป็นการเดินทางของบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ผู้วิจัยขอสรุปว่าการท่องเที่ยวคือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่น เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่แตกต่างกันไป เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อติดต่อธุรกิจ เพื่อเยี่ยมญาติมิตร เพื่อวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

1.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศในด้านต่างๆ มากมาย ซึ่ง วินัย ไชยทอง (2547, หน้า 51-54) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1.3.1 ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเชิงเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่โดยอ้อมสนับสนุนให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการ ก่อให้เกิดรายได้จากการซื้อขายบริการและสินค้า

1.3.2 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวดึงดูดการลงทุนจากทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณของกระแสการเงินเข้ามาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เกิดการกระจายรายได้เพิ่มขึ้น

1.3.3 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน ภูมิภาคหรือท้องถิ่นใดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทำให้มีการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็นในการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์

1.3.4 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสร้างความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมภายในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.3.5 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรให้สูงขึ้น เนื่องจากเกิดการสร้างงานสร้างอาชีพที่หลากหลาย มีการจ้างงานในสถานประกอบการต่างๆ ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

1.3.6 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทในการสร้างสันติภาพสัมพันธไมตรี เนื่องจากผู้คนที่แตกต่างกันในถิ่นที่อยู่อาศัยภาษาและวัฒนธรรม ได้พบปะสร้างสัมพันธภาพมีไมตรีต่อกัน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

1.3.7 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทในการสนับสนุนฟื้นฟู อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม วิถี ชีวิตของคนในชุมชนนับร้อยปี

1.3.8 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระตุ้นให้คิดค้นนำทรัพยากรส่วนเกินมาผลิตเป็นตัวสินค้าที่ระลึก จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวโดยใช้เวลารว่างทำเป็นอาชีพเสริม

1.3.9 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทำให้มีการศึกษาค้นคว้าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

1.3.10 ความสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงการพัฒนาระบบเทคโนโลยี การสื่อสารด้วยระบบเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการจองที่พักในโรงแรม จองที่นั่งบนเครื่องบิน หาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อประเทศในหลายๆด้าน อาทิ ด้านการส่งเสริมความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของถิ่น จึงไม่แปลกเลยที่ประเทศไทยพยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

2. การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ศรัณย์ เลิศรักษมมงคล (2540, หน้า 12) ได้อธิบายถึงการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ “การพัฒนาที่เน้นความรู้ความเข้าใจ หรือเรียกได้ว่าเป็นการเน้นที่การพัฒนาตัวความรู้หรือปัญญา เมื่อเกิดปัญญาอย่างแท้จริงแล้วก็เรียกว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนได้

การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้เช่นกัน โดยอาจจะต้องเริ่มต้นทำความเข้าใจกันก่อนว่า การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างไร ที่มาของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้น ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีลักษณะการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่ดีได้เข้าใจคุณค่าอันสูงส่งของวัฒนธรรมนั้นจะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายทำให้คนไทยมีความรู้มากขึ้น ได้รายได้จากความรู้และนำการท่องเที่ยวได้ประโยชน์จากพุทธศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้มีคุณภาพของการพัฒนาเกิดขึ้น ซึ่งใจความสำคัญดังกล่าวนี้ถือเป็นประโยชน์ใน การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้นและอีกประการหนึ่งการท่องเที่ยวนี้เองก็สามารถนำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคมอันเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย

การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนจนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ เริ่มตั้งแต่การสร้างให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รู้ถึงภูมิหลังของท้องถิ่นได้รู้จักวัฒนธรรมท้องถิ่น เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตน แล้วปฏิบัติการรักษาวัฒนธรรมประเพณีนั้น ๆ ให้ต่อเนื่องไม่ขาดสายตลอดจนถ่ายทอดวัฒนธรรมเหล่านั้นให้บุคคลรุ่นต่อ ๆ ไป

เมื่อคนในท้องถิ่นเกิดความรู้ความเข้าใจซาบซึ้งประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น และปฏิบัติสืบต่อประเพณีวัฒนธรรมทั้งหลายนั้นจนเป็น วิถีชีวิต ของผู้คนแล้วจะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกิดความสนใจที่จะเข้าไปเก็บเกี่ยวความรู้ ประสบการณ์จากประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนศิลปะสถาน อันเป็นสมบัติล้ำค่าประจำท้องถิ่น ทำรายได้ให้แก่ประชาชนของท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มากเพียงพอที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่ของผู้คนดีขึ้น และไม่ต้องดิ้นรนย้ายถิ่น อพยพเข้าสู่เมืองใหญ่เพื่อหลีกเลี่ยงหนีความยากจน ปัญหาในความแออัดเมืองใหญ่ก็จะคลี่คลายได้ง่ายขึ้นด้วย”

2.2 ความหมายของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2516, หน้า 36 – 42) ได้กล่าวถึงทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

ทฤษฎีภาวะทันสมัย เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมและการสร้างสังคม ประชาธิปไตยแบบตะวันตก เน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ และมุ่งหวังที่จะให้ การเจริญเติบโตนั้นแพร่กระจายไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของสังคม

ทฤษฎีพึ่งพา ภาวะเศรษฐกิจของสังคมโดยพัฒนาจะอยู่ภายใต้เงื่อนไข การพึ่งพากับประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการพัฒนาแนวนี้ คือ การปลดปล่อย พันธนาการพึ่งพา

ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน ถือว่าคนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา โดยมุ่งตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการมีคุณภาพชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่ดี

การพัฒนาแบบยั่งยืน มีลักษณะเป็นการพัฒนาในรูปแบบดังนี้

แบบบูรณาการ คือ การทำให้เกิดองค์รวม หมายความว่า องค์ประกอบ ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันอย่างครบองค์อย่างมีดุลยภาพ

แบบพึ่งพาตนเอง คือ คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาต้องช่วยกลุ่มคนที่ ยากจนสุดให้พึ่งพาตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ภายใต้พื้นฐาน ความพอเพียง (Self – sufficient economy) และไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

แบบธรรมรัฐ คือ การมีรัฐที่ดี มีประสิทธิภาพโปร่งใสสามารถตรวจสอบ ได้มีประชาชนที่เข้มแข็ง รู้สำนึกในการรับผิดชอบเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยส่งเสริมประชาคม (Civil society)

วรรณ วทวณิช (2546, หน้า 147) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาและ การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง ให้เกิดผลดีทาง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ได้ นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด โดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทาง ธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

โครงการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2546, หน้า 2) ในการประชุมด้านการท่องเที่ยว Globe'90 ณ ประเทศแคนาดา ได้ให้คำจำกัด ความ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าหมายถึง "การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของ นักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลัง

ผู้วิจัยขอสรุปว่าการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การจัดการทรัพยากร การท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างฉลาดรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อจัดการทรัพยากรภายในพื้นที่ เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เยาวชนรุ่นหลัง

2.3 หลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Shirley Eber, 2536) มีดังนี้

2.3.1 การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญ และเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว

2.3.2 การลดการบริโภคที่มากเกินไป จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำ บำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยว

2.3.3 การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และ วัฒนธรรม มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว

2.3.4 การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์ การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะช่วยขยายศักยภาพ การท่องเที่ยวในระยะยาว

2.3.5 การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาด้านราคา และคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยัง ป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

2.3.6 การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยว ไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพ การจัดการการท่องเที่ยวอีกด้วย

2.3.7 การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชน ท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นในการที่จะร่วมงาน ร่วมแก้ปัญหา และลดข้อ ขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน

2.3.8 การฝึกอบรมบุคลากร โดยสอดคล้องแนวคิดและวิธีปฏิบัติใน การพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ จะช่วยยกระดับการบริการการท่องเที่ยว

2.3.9 การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลอย่างพร้อมมูล จะทำให้นักท่องเที่ยว เข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และจะช่วย ยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย

2.3.10 การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหา และเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน

แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน มุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม ปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป (Paradigm shift) ที่เปลี่ยนจากสังคมบริโภคนิยมสู่ยุคสมัยสังคมเป็นใหญ่

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้ มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยือนอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ ไม่เสื่อมคลาย กิจกรรมการบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มี หรือมีน้อยที่สุด มีแต่การจัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้น จึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวได้

วรรณา วงษ์วานิช (2546, หน้า147 -148) หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะมีผลดีต่อท้องถิ่นในด้านการสร้างเศรษฐกิจชุมชน มีการวางแผนด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นการวางแผนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อประโยชน์อันยาวนานที่สุดโดยมีหลักการ ดังนี้

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างพอดี (Using resource sustainable) คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างฉลาด ประหยัด โดยคำนึงถึงคุณค่าทางธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ลดการบริโภคและการใช้ทรัพยากรโดยไม่จำเป็นและลดอัตราของเสีย (Reducing over-consumption and waste) มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก การใช้สิ่งทดแทนรวมทั้งการวางแผนการจัดการเกี่ยวกับของเสียและสิ่งปฏิกูล เช่น ขยะ เป็นต้น
3. ส่งเสริมคุณค่าของทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม (Maintaining diversity) ให้เป็นที่ชื่นชมและแพร่หลายมากยิ่งขึ้น เช่น ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านต่าง ๆ ในแต่ละท้องถิ่น จัดรูปแบบหรือเส้นทางการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
4. ร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planning) เป็นการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยววันั้น เพื่อเพิ่มคุณค่าทางการท่องเที่ยว

5. ส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น (Supporting local economy) โดยการส่งเสริมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์ นโยบาย เงินทุน กิจกรรม การฝึกอบรม การตลาด ฯลฯ

6. การพัฒนาบุคลากร (Training staff) การฝึกอบรม วิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เช่น การฝึกอบรมเฉพาะด้าน อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อบรมมัคคุเทศก์ อบรมด้านวัฒนธรรม ด้านศิลปะพื้นเมือง ฯลฯ

7. จัดเตรียมข้อมูลหรือคู่มือด้านการท่องเที่ยว (Marketing tourism responsibility) เป็นการบริการด้านการขายอย่างหนึ่งแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งเป็นที่รู้จักแพร่หลายยิ่งขึ้น เช่น หนังสือคู่มือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งเป็นที่รู้แพร่หลายยิ่งขึ้น เช่น หนังสือคู่มือต่าง ๆ แผนที่ รูปภาพ หรือแผ่นพับแนะนำสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น

8. การประเมินผลหรือการวิจัย (Research) มีการประเมินผล ตรวจสอบผลดี ผลเสีย ผลกระทบหรือมีการวิจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอสรุปหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชนร่วมจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยว ตลอดจนการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวางมาตรฐานการบริการในด้านต่าง ๆ ด้วยและร่วมกันทำงานตามแผนที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยคำนึงการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดให้เกิดประโยชน์สูงสุด นานที่สุด และมีปัญหาน้อยที่สุด

3. แนวทางอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว

วิมล จิโรจน์พันธ์, ประชิต สกุนพัฒน์ และ อุดม เขยกีวงศ์ (2548, หน้า 33 - 46) กล่าวว่า การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว มีความหมายว่า การป้องกัน การปรับปรุงแก้ไข การบำรุงรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว อันเป็นสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวอันมีค่าและน่าหวงแหนให้อยู่ในสภาพดี มีคุณค่าต่อท้องถิ่นและประเทศชาติตลอดไป โดยมีแนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ดังนี้

3.1 สิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ มีลักษณะที่เด่น สวยงาม แปลกตา และมีคุณค่าในการที่จะเข้าไปท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือศึกษาหาความรู้ แนวทางในการอนุรักษ์ ได้แก่ การดูแลรักษาความสะอาด การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การจัดทำคู่มือเกี่ยวกับ

สถานที่ท่องเที่ยว การป้องกันความเสียหายหรือการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว การสร้างความรู้สึกระหนักถึงคุณค่าและหวงแหนสถานที่ท่องเที่ยว การจัดเจ้าหน้าที่ให้เป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวและควบคุมดูแลให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสถานที่ท่องเที่ยว

3.2 สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ โบราณสถาน ปราสาทราชวัง วัด เป็นต้น แนวทางในการอนุรักษ์ ได้แก่ การให้การศึกษาและความรู้ที่ถูกต้องกับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไป การจัดหาเงินทุนหรืองบประมาณเพื่อการดูแลรักษาและบูรณะซ่อมแซม การจัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาประจำสถานที่ การออกกฎหมายควบคุม

ผู้วิจัยขอสรุป แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากร คือ การร่วมมือกันปกป้อง ดูแล รักษา ทรัพยากรทั้งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติให้มีสภาพคงเดิมมากที่สุดและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวได้ โดยนักท่องเที่ยวก็ให้ความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรด้วยเช่นกัน

4. แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยว

4.1 ความหมายของศักยภาพ

ราชบัณฑิตยสถาน (2525, หน้า 756) (อ้างอิงใน สุภาภรณ์ หาญทอง, 2543 หน้า 40) ได้จัดทำพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานและให้ความหมายว่า ศักยภาพ หมายถึง "ภาวะแฝง อำนาจหรือคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจทำให้พัฒนาหรือปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้"

ปกรณีย์ ปรียากกร (2531, หน้า 29) (อ้างอิงใน สุภาภรณ์ หาญทอง, 2543 หน้า 40) กล่าวว่า ศักยภาพเป็นพลังความสามารถทั้งที่มองเห็นได้และซ่อนเร้นอยู่ในและยังจำเป็นต่อความเจริญก้าวหน้า และการพัฒนาในอนาคตอีกด้วย

บาร์โทและมาร์ติน (Bartol and Martin, 1973, PP 121-123) (อ้างอิงใน สุภาภรณ์ หาญทอง, 2543 หน้า 40) อธิบายว่า ศักยภาพหรือขีดความสามารถ หมายถึง อัตราความสามารถในการผลิตที่มากที่สุดจากการทำงาน ตัวอย่างเช่น ศักยภาพของโรงภาพยนตร์สามารถวัดได้จากปริมาณผู้ชม ที่สามารถเข้าชมภาพยนตร์ได้มากที่สุดในรอบหนึ่งๆ ถ้าเป็นเครื่องบินก็จะดูจากปริมาณผู้โดยสาร/และหรือสินค้าที่สามารถขนส่งได้มากที่สุดในเที่ยวๆหนึ่ง ส่วนในกรณีโรงงานผลิตรถยนต์อาจวัดได้จากปริมาณรถยนต์สูงสุดที่สามารถผลิตได้ในปีหนึ่งๆ

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์ (2529, หน้า 42) ได้ให้จำกัดความคำว่า ศักยภาพ หมายถึง "ความสามารถหรือความพร้อมในตัวเองของสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่จะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา การปรับปรุงการจัดการหรือการเข้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ขึ้น ฉะนั้นแหล่งท่องเที่ยวแต่

ละแห่งจึงมีศักยภาพหรือความสำคัญของตัวเองแตกต่างกันออกไป การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มพื้นที่ต่างๆ จำเป็นต้องพิจารณาถึงความพร้อมหรือความสามารถของสถานที่ว่ามีมากน้อยเพียงใด สมควรต่อการพัฒนาปรับปรุงอย่างไร ซึ่งหากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ หรือความสามารถในการรองรับการพัฒนาได้สูงมาดำเนินการพัฒนาก่อนในลำดับแรก หรือความสามารถในการรองรับการพัฒนาได้สูงมาดำเนินการพัฒนาก่อนในลำดับแรก ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมในข้อจำกัดทางด้านเครื่องมือ บุคลากรและงบประมาณเป็นสำคัญ”

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ศักยภาพ หมายถึงพลังความสามารถของบุคคลหรือหน่วยงานที่มีอยู่ในตัว ซึ่งสามารถนำออกมาให้เพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งภายในขอบเขตได้เป็นผลสำเร็จ จะมีลักษณะที่ไม่ตายตัว แต่อาจจะทำให้มีมากขึ้นหรือแข็งแรงขึ้นจากการพัฒนา

4.2 ศักยภาพในการรองรับ

ศักยภาพในการรองรับ หมายถึง จำนวนของกิจกรรมทางด้านการท่องเที่ยว เช่น ปริมาณนักท่องเที่ยว ปริมาณของการพัฒนาอำนวยความสะดวกต่างๆ สิ่งต่างๆเหล่านี้พอเหมาะและสมดุลไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว (Weaver and Opperman, 2000, หน้า 48) หรือศักยภาพในการรองรับ หมายถึง จำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่แหล่งท่องเที่ยวสามารถรองรับได้ (Goeldner, Ritchie and McIntosh, 2000, หน้า 722) จำนวนหรือปริมาณการท่องเที่ยว หมายถึง ปริมาณนักท่องเที่ยว อาคารสิ่งก่อสร้าง ปัจจัยพื้นฐานการผลิตบริการต่างๆ ฯลฯ ซึ่งมีจำนวนเหมาะสม สอดคล้อง กลมกลืน กับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น เพื่อให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลาย จึงต้องจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวและสิ่งก่อสร้างซึ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับทางเศรษฐกิจ (Economic carrying capacity) หมายความว่าผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องเกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจให้แก่ชุมชนท้องถิ่น

ศักยภาพในการรองรับทางจิตวิทยา (Psychological carrying capacity) หมายถึงภาพสะท้อนของระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือน หรือนักท่องเที่ยวที่ได้รับในแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับทางสิ่งแวดล้อม (Environmental carrying capacity) หมายความว่า สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น โบราณสถานหรือสิ่งแวดล้อมทาง

ธรรมชาติ รวมทั้ง อากาศ เสียง น้ำ และภาพลักษณ์ทางสายตา ต้องไม่ถูกทำลายหรือสูญเสียจากการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับทางสังคม (Social carrying capacity) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวต้องไม่ทำลายสังคมและวัฒนธรรมเดิมให้เปลี่ยนแปลงชุมชนท้องถิ่นสามารถรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้ได้ หรือผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืน

ศักยภาพด้านการจัดการของภาครัฐ (Government carrying capacity) หมายถึง ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ในการสนับสนุน ส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งทางตรง และทางอ้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ในการจัดกิจกรรมหรือกำหนดรูปแบบด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องตระหนักถึงศักยภาพในการรองรับทรัพยากรท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิตและบริการดังกล่าวใช้การให้เกิดประโยชน์สูงสุด นานที่สุด และส่งผลกระทบต่อที่น้อยที่สุด

ขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, หน้า 60)

1. ขีดความสามารถรองรับด้านเศรษฐกิจ (Economic carrying capacity) เป็นระดับปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจได้รับผลตอบแทนสูงสุดภายใต้ข้อจำกัดโดยไม่กระทบต่อการลงทุนและการดำรงชีพของประชากร
2. ขีดความสามารถรองรับด้านกายภาพ (Physical carrying capacity) เป็นระดับปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวรวมถึงระดับความอึดตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นด้วย
3. ขีดความสามารถรองรับด้านสังคม (Social carrying capacity) เป็นระดับปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่ไม่ทำให้ความสนุกสนานและความประทับใจของนักท่องเที่ยวจากหายไปขณะเดียวกัน ก็ไม่ทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อประชาชนในท้องถิ่นด้วย
4. ขีดความสามารถรองรับด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental carrying capacity) เป็นระดับปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จะไม่ทำให้สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของพื้นที่ในทรัพยากรท่องเที่ยวนั้นด้วย

5. ชีตความสามารถรองรับด้านความรู้สึก (Perceptual carrying capacity) เป็นระดับ ปริมาณนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จะไม่ทำให้ความเป็นส่วนตัวและความน่าเที่ยวของนักท่องเที่ยวขาดหายไปหรือลดน้อยลง

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า ศักยภาพทางการท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการรองรับ จำนวนปริมาณของนักท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่แหล่งท่องเที่ยว มีความสอดคล้องกลมกลืน กับสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงศักยภาพในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจัดการภาครัฐ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. การตลาดการท่องเที่ยว

5.1 ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว

Morrison (1988) กล่าวว่า "การตลาดการท่องเที่ยวเป็นกระบวนการจัดการแผนงานอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริหารการโรงแรมที่ดำเนินการอย่างเป็นลำดับสำคัญและต่อเนื่อง โดยมีภารกิจ การปฏิบัติการ การควบคุมและประเมินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความจำเป็น ความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งแผนงานตลาดจะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความพยายามของบุคลากรในองค์กรทุกคน"

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, หน้า 40 - 42) ให้ความหมาย "การตลาดท่องเที่ยวว่า เป็นการดำเนินกิจกรรมเพื่อวิเคราะห์ให้ทราบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวอะไรและเมื่อไหร่ แล้วจะใช้ส่วนผสมทางการตลาดการท่องเที่ยวในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นให้ได้รับความพอใจและบรรลุวัตถุประสงค์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามที่กำหนด นักการตลาดจึงต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาในการศึกษาและทำความเข้าใจนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายของตน และใช้วิเคราะห์ถึงแนวโน้มในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในแง่ของการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลลัพธ์ทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ การที่นักท่องเที่ยวจะตระหนัก และเกิดความไว้วางใจในผลลัพธ์จนสามารถตัดสินใจซื้อได้ การสร้างความประทับใจในครั้งแรกสำหรับนักท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ผู้ที่ให้บริการการท่องเที่ยวต้องรู้จักศักยภาพของตนเองและต้องรู้ใจนักท่องเที่ยวจึงสามารถครองส่วนแบ่งทางการตลาดได้"

วิมล จิโรจพันธ์ , ประชิต สกุนพัฒนา และ อุดม เขยกีวงศ์ (2548, หน้า 190 - 192) ได้ให้ความหมายการตลาด หมายถึง "ระบบที่ประกอบด้วยเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำไปในการสำรวจตลาด เพื่อให้ทราบความต้องการของนักท่องเที่ยว การสำรวจตลาดในเรื่องของ

การท่องเที่ยวมิใช่เพียงเพื่อให้ทราบจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเดียวแต่เพื่อให้ทราบประเภทของนักท่องเที่ยวด้วย”

5.2 ส่วนประกอบของการตลาดท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

ผู้ซื้อ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ซื้อสินค้าท่องเที่ยวและเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ผู้ซื้อสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริโภคส่วนบุคคล ได้แก่ บุคคลที่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว อาจติดต่อผ่านบริษัทนำเที่ยวหรือติดต่อโดยตรงกับผู้ผลิต และกลุ่มผู้บริโภคองค์กร ได้แก่ กลุ่มบุคคลเป็นกลุ่มผู้ซื้อซึ่งอาจจะเป็นองค์กร ที่ติดต่อให้บริษัทจัดการนำเที่ยว หรือจัดการซื้อบริการท่องเที่ยวให้แก่ผู้บริโภคคนอื่นก็ได้

สินค้า หมายถึง โปรแกรมนำเที่ยวต่างๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อขายให้นักท่องเที่ยว สนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นการจัดนำเที่ยวเพื่อสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แม้กระทั่งการจัดรายการท่องเที่ยวตามนักท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังสามารถนำเอาผลผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจผลิตสินค้าบริการท่องเที่ยวอื่นๆ มารวมกันเป็นแพ็คเกจ โดยมีบริษัทนำเที่ยวเป็นผู้ดำเนินการประสานงานก่อนและระหว่างการจัดนำเที่ยวให้ เป็นไปตามที่โปรแกรมระบุโดยสินค้าบริการทางการท่องเที่ยวประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว การขนส่ง การบริการเกี่ยวกับที่พัก การบริการอาหารและของที่ระลึก

ผู้ผลิต ในที่นี้หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว หรือผู้จัดรายการนำเที่ยวนั้นเอง โดยบริษัทนำเที่ยวจะเป็นผู้รวบรวมส่วนประกอบของสินค้าที่เป็นบริการต่างๆ จากผู้ประกอบการธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การขนส่ง แหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจล่องแพ ฯลฯ ละนำมารวบรวมทำเป็นรายการท่องเที่ยว เพื่อเสนอขายแก่ผู้ซื้อ โดยผู้จัดรายการจะต้องพิจารณาถึงคุณภาพของการบริการ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุป การตลาดทางการท่องเที่ยว เป็นกระบวนการแผนงานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพื่อวิเคราะห์ให้ทราบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวอะไรและเมื่อไหร่ แล้วจะใช้ส่วนผสมทางการตลาดการท่องเที่ยวในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนั้นได้อย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยส่วนประสมทางการตลาดประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ ผู้ซื้อ สินค้า และผู้ผลิต

6. การตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยว

หลักการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (สถาบันการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, หน้า 68-72) มีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจทรัพยากรท่องเที่ยว

ประเภทของทรัพยากร

1. ทรัพยากรธรรมชาติ: พืช สัตว์ ภูมิทัศน์ น้ำ โดยทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอพะโต๊ะ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติป่าพะโต๊ะ, อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ, เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน, อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว น้ำตกเหวไหลม, น้ำตกเหวตาจันทร์, น้ำตกจำปุย, น้ำตกห้วยพลูหนึ่ง สวนผลไม้นานาชาติ ได้แก่ สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน สวนลองกองสวนพืชทางการเกษตร ได้แก่ สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน สวนยางพารา

2. ทรัพยากรวัฒนธรรม: ศาสนา มรดกทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ โดยทรัพยากรวัฒนธรรมของอำเภอพะโต๊ะ ได้แก่ วัดควนดอกไม้, วัดบ้านโหมง, วัดปังหวาน, วัดพระรักษ์, วัดแหลมทราย, สำนักสงฆ์ปะติมะ รอยพระพุทธรูปจำลอง กว่า 300 ปี, โบสถ์ไม้ที่สำนักสงฆ์ปะติมะและศาลเจ้าเทียนหงวนแก่ง

3. ทรัพยากรด้านกิจกรรมและเหตุการณ์สำคัญ: งานมหกรรม การแข่งขัน ธุรกิจโชว์ต่าง ๆ นันทนาการ สิ่งอำนวยความสะดวก โดยทรัพยากรด้านกิจกรรมและเหตุการณ์สำคัญของอำเภอพะโต๊ะ ได้แก่ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี กิจกรรมเดินป่าชมธรรมชาติ ทะเลหมอก ดอกบัวผุด กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า กิจกรรมพักผ่อนโฮมสเตย์ และประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง

4. ทรัพยากรบริการ: ที่พัก อาหาร บริการ การต้อนรับ การขนส่ง การรักษาพยาบาล โดยทรัพยากรด้านการบริการของอำเภอพะโต๊ะ ได้แก่ ที่พัก , รีสอร์ท , แคมป์, ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ ร้านอาหารท้องถิ่น/ร้านค้า ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว, เว็บไซต์, โบรชัวร์ ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน), ร้านค้าทั่วไป ป้ายบอกทาง, ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว บิมน้ำมัน , โรงพยาบาลและห้องสุชา

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

การเขียนรายงานทรัพยากรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

รายงานทรัพยากรที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ มีอะไรน่าสนใจที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปชมพื้นที่ อะไรบ้างที่นักท่องเที่ยวจะเข้าไปชม นักท่องเที่ยวจะต้องการบริการใดบ้าง มีกิจกรรมอะไรให้นักท่องเที่ยวทำบ้างระหว่างพักอยู่ในพื้นที่ ถ้าต้องการค้างคืน มีที่พักแรมที่ไหนให้นักท่องเที่ยวพักได้บ้าง รายการทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อะไรในพื้นที่นั้น ๆ ที่ทำให้ทรัพยากรโดดเด่น สิ่งนั้นเป็นของที่มีทั่วไปในแหล่งท่องเที่ยวอื่นหรือไม่ สิ่งนั้นมีความสำคัญเพียงพอเพื่อดึงดูดในปัจจุบันหรือในอนาคตหรือไม่ การเก็บข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ชื่อที่ตั้ง ห่างจากศูนย์กลางหรือศูนย์ข้อมูลเท่าไร ฤดูกาลและเวลาที่ใช้ การเข้าถึง ใครเป็นเจ้าของ/ใครจัดการ/ติดต่อใคร มีระดับการใช้มากน้อยในปัจจุบัน ใครมาเที่ยว มาจากไหน มาทำอะไร

มีลักษณะประชากรอย่างไร มีค่าผ่านประตูหรือไม่ เท่าไหร่ ต้องเป็นสมาชิกหรือไม่ รายการทรัพยากรวัฒนธรรม ได้แก่ มีอะไรทำให้สิ่งนั้นโดดเด่น มีความรู้สึกดึงดูดกับวัฒนธรรมสังคมหรือไม่ มีน้ำหนักมากพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด การเก็บข้อมูลทรัพยากรวัฒนธรรม ได้แก่ ชื่อ ที่ตั้งจากศูนย์ ศูนย์ข้อมูล การเข้าถึง ทางเข้า ทางคนพิการ เจ้าของเป็นใคร ใครจัดการ ติดต่อใคร ระดับการใช้มาก น้อยเพียงใด ช่วงเวลาที่ใช้ ค่าผ่านประตู ใครมาเที่ยว มาจากไหน มาทำอะไร มีกิจกรรมและลักษณะประชากรอย่างไร รายการทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ อะไรทำให้เหตุการณ์นั้นโดดเด่น สามารถดึงดูดผู้ที่มาใช้คนท้องถิ่นมาร่วมได้หรือไม่ เหตุการณ์นั้นเสริมหรือเป็นคู่แข่งกับเหตุการณ์คล้าย ๆ กันในท้องถิ่นอื่น ๆ หรือไม่ ความถี่ของการเกิดเป็นอย่างไร รายการทรัพยากรกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมนั้นโดดเด่นอย่างไร ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น สามารถดึงดูดผู้ใช้ซึ่งไม่ใช่คนท้องถิ่นได้หรือไม่ การเก็บข้อมูลทรัพยากรกิจกรรม ได้แก่ ชื่อ ที่ตั้งจากศูนย์หรือศูนย์ข้อมูล เวลาหรือฤดูกาลที่ใช้ การเข้าถึง เจ้าของหรือผู้จัดการ ติดต่อใคร ระดับกิจกรรม ควรมีมากน้อยเพียงใด นักท่องเที่ยวเป็นใคร มาจากไหน ค่าผ่านประตู ค่าสมาชิก ประโยชน์ของการเก็บข้อมูล เพื่อทำแผนที่ทรัพยากรท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อแสดงที่ตั้งทางกายภาพของทรัพยากร ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรวัฒนธรรมเพื่อชี้จุดที่พบทรัพยากรกิจกรรม เมื่อกิจกรรมนั้นต้องให้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อชี้จุดที่ตั้งทางกายภาพของบริการต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร และบริการที่สำคัญ ตลอดจนบริการแก่นักท่องเที่ยว

ขั้นที่ 3 การประเมินทรัพยากร

1. คุณภาพทรัพยากร คือ อะไรทำให้ทรัพยากรนั้นดีกว่า/เลวกว่าทรัพยากรอื่นในท้องถิ่น ๆ อะไรเป็นจุดอ่อน ตรงไหนเสียหาย ได้รับการดูแลรักษาดีหรือไม่ บริการมีคุณภาพสม่ำเสมอหรือไม่ จะปรับปรุงทรัพยากรนี้ได้อย่างไร อะไรเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
2. ความโดดเด่นของทรัพยากร ได้แก่ ในพื้นที่นั้น ๆ อะไรทำให้ทรัพยากรมีความน่าสนใจเป็นพิเศษ อะไรทำให้แตกต่างจากที่อื่น ทรัพยากรดังกล่าวสะท้อนให้คิดถึง ความภาคภูมิใจในสถานทีนั้น ๆ อย่างไร
3. อำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งนี้มีบทบาทอะไรในกิจกรรม มีการวัดระดับการใช้หรือไม่ ประเมินการใช้อย่างไร จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวมีเสน่ห์ดึงดูดมากขึ้นอย่างไร
4. ฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ อะไรทำให้ทรัพยากรนั้นเป็นคุณค่าต่อแหล่งท่องเที่ยว ในปัจจุบันการท่องเที่ยวประเภทใดเหมาะสมและน่าพึงพอใจ และถ้าจะให้มีความสำคัญในอนาคตจะต้องเพิ่มความดึงดูดอย่างไร ทรัพยากรนี้มีลักษณะอะไรซึ่งเป็นปัญหา

อุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคต เช่น มีการตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มขึ้นและอาจมีน้ำท่วมหรือแผ่นดินเคลื่อนบนพื้นที่ท่องเที่ยว

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า การตรวจสอบทรัพยากร คือ สิ่งแรกที่ต้องมีการสำรวจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรด้านต่างๆ เช่น ทรัพยากรทางธรรมชาติ ทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทรัพยากรด้านกิจกรรมและงานประเพณี และทรัพยากรด้านการบริการทางการท่องเที่ยว

แนวความคิดทฤษฎีด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและการบูรณาการ

1. ความหมายของการพัฒนายั่งยืน

ชัยอนันต์ สมุทรวานิช (2541, หน้า 57-63) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “การตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มีผลกระทบในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต นอกจากนี้มนุษย์จะต้องปรับเปลี่ยนมุมมองยอมรับผลกระทบจากการกระทำของตน ดังนั้นจึงต้องประสานแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และจิตวิทยาเข้าด้วยกัน โดยเริ่มต้นจากการปูพื้นฐานความรู้ทางด้านนิเวศวิทยา และระบบนิเวศสร้างความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกันเอง และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืน”

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, หน้า 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป ในขณะเดียวกันก็ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน”

ชาญชัย อินทรประวัตติ (2548) ได้อธิบายว่า คือ “การพัฒนาที่ก่อให้เกิดความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ โดยไม่ทำให้สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต วิถีชีวิต และคุณธรรม จริยธรรมของมนุษย์เสื่อมทรามลง ทั้งในขณะปัจจุบันและในอนาคต”

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุป การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนในปัจจุบันโดยไม่ทำให้ผู้คนในอนาคตเกิดปัญหา การพัฒนาที่ยั่งยืนรวมความถึง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน โดยไม่ทำให้สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต วิถีชีวิต และคุณธรรม จริยธรรมของมนุษย์เสื่อมลง ทั้งในขณะปัจจุบันและในอนาคต

๓
๕
๑๕๕
๑๕
๒๒๒๔๐

๒๕๕๒

๑. ๑๕๖๖๑๕๕ ๐.๒

สำนักหอสมุด

1.1 องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548, หน้า 20-22) ได้นำเสนอองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งสามารถแบ่งได้ 6 ด้าน ดังนี้ 17 ก.ค. 2552

1. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาสถานที่อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทางการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม โดยการประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย
2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบด้านลบจากการท่องเที่ยว โดยต้องมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง
3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว เป็นการพัฒนารูรูด้านบริการ อำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับความพึงพอใจ โดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาเพื่อแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ
5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาในการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป
6. องค์ประกอบด้านการพัฒนาจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยการให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักความหวงแหนทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาด้านสถานที่โดยให้คงสภาพเดิมไว้ให้มากที่สุด พัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดให้เพียงพอและเหมาะสมกับสถานที่และจำนวนนักท่องเที่ยว ที่สำคัญคือพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่และนักท่องเที่ยวให้เป็นผู้ต้อนรับที่ดีและเป็นผู้เยี่ยมเยือนที่เหมาะสม ช่วยกันอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว

1.2 หลักการของการพัฒนาที่ยั่งยืน

วินัย วีระวัฒนานนท์ (2537, หน้า 97) สรุปหลักการสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ดังนี้

1. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีจะต้องดำเนินต่อไป แต่จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบอย่างยิ่งต่อการสร้างผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม
2. คุณภาพชีวิตที่ดีเกิดจากคุณภาพของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ดีและใช้ชีวิตอยู่อย่างประหยัดและรู้จักคำว่าพอเพียง
3. มนุษย์จะต้องดำรงชีวิตอยู่อย่างอาทรต่อมนุษย์ด้วยกันและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
4. ประชาชนในทุกประเทศต้องมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมของตนเอง และช่วยกันดูแลปกป้อง ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมของโลกร่วมกัน
5. ทุกประเทศต้องถือเป็นหน้าที่ในการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับความหายนะของสิ่งแวดล้อมให้ประเทศอื่นๆ ทราบ

องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization:WTO, 1997, หน้า 253-255) ได้กล่าวถึงหลักการที่สำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไว้ดังนี้

1. มีการดำเนินการจัดการภายใต้ขีดความสามารถของระบบธรรมชาติ (Carrying capacity) ในการทดแทนฟื้นฟู ให้สามารถผลิตและให้บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตลอดไป โดยไม่ลดถอยหรือเสื่อมโทรมลง ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน (Local participation) และความต้องการของชุมชน (Local needs)
2. มีการกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น
3. ให้ประสบการณ์ันทนาการที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยว
4. ให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ และวิถีชีวิต
5. เน้นการออกแบบที่กลมกลืนท้องถิ่น และใช้วัสดุในท้องถิ่น

6. เน้นการผสมผสานการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนสู่แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับประเทศ

7. เน้นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นฐานการตัดสินใจ และการติดตาม ตรวจสอบ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปหลักการพัฒนายั่งยืน คือ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนได้นั้นย่อมถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของทุกประเทศ ทุกรัฐบาล และประชาชนทุกคนที่จะต้องยึดถือและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อให้โลกเกิดการพัฒนาไปสู่คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง

2. การบูรณาการและการมีส่วนร่วม

2.1 ความหมายการบูรณาการ

ท่านพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2542, หน้า 35 - 37) ได้นิยามคำว่า บูรณาการ ไว้ว่า “การทำให้หน่วยงานย่อย ๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์อิงอาศัยซึ่งกันและกัน เข้ามารวมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว”

ประเวศ วะสี (2546) ได้ให้ความหมายว่า “บูรณาการ(Integration) หมายถึง พัฒนาทุกองค์ประกอบอย่างเชื่อมโยงกันเช่น เศรษฐกิจ จิตใจ ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม เมื่อทุกองค์ประกอบเชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องพอดีก็จะเกิดดุลยภาพ ดุลยภาพคือความเป็นปกติสุข และความยั่งยืน มีองค์ประกอบ 5 ประการ ได้แก่ 1)การมีสัมมาอาชีวะเต็มพื้นที่ร่วมกันอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้เป็นธรรมและยั่งยืน 2) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3) มีสังคมเข้มแข็ง 4) มีพัฒนาการทางจิตวิญญาณ หรือ ศาสนธรรม 5) มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องที่จะทำให้สามารถรักษาดุลยภาพท่ามกลางการเปลี่ยนแปลง”

ความสำคัญของการบูรณาการ คือ ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเพื่อประสิทธิภาพในการบริหาร และลดการซ้ำซ้อน คน งบประมาณ กิจกรรม นำไปสู่ความยั่งยืน

แนวทางการทำงานแบบบูรณาการ

1. การยอมกับซึ่งกันและกัน มีความเสมอภาคในการทำงาน
2. การทำงานเป็นทีม มีอิสระทางความคิด
3. มีการประชุมแบบสร้างสรรค์
4. สรุปทบทเรียนร่วมกัน บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น (กนภ.)

ได้ให้ความหมายของ การบูรณาการ คือ การผสมผสานการพัฒนาในพื้นที่ โดยกระบวนการ

ประสานความร่วมมือของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องในด้านแผนงาน แผนเงิน บุคลากรและการปฏิบัติตามแผนร่วมกันในพื้นที่เป้าหมาย ตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกภาคีการพัฒนา เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาที่วางไว้

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า การบูรณาการ คือ การประสานกลมกลืนของแผนพัฒนาประเทศ ที่นำเอาการมีส่วนร่วมของทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและจิตใจ การบูรณาการที่มีประสิทธิภาพจะสำเร็จก็ต่อเมื่อองค์ประกอบแต่ละส่วนของระบบการจัดการดำเนินงานมีการดำเนินงานที่เชื่อมต่อกัน

2.2 การมีส่วนร่วม

สำหรับรูปแบบ และขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ มีแนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งมีทั้งแนวความคิดที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน พอสรุปได้ดังนี้

สมพร แสงชัย (2534, หน้า 73-74) ได้กล่าวเสริมไว้ว่า แนวทางใหม่ของการพัฒนาชนบทประการหนึ่ง คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา ปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและประหยัด และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนและให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของคนหนึ่ง

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2542, หน้า 23-26) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน

จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร (2543, หน้า 71-77) ได้อธิบายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนาที่ดี เพราะประชาชนเท่านั้นที่รู้ว่าเขาต้องการอะไร มีขีดความสามารถแค่ไหน ประชาชนมีความรู้สึกว่าเขาก็เป็นเจ้าของคนหนึ่ง

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุป การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา ตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ในการพัฒนาชุมชนของตน

2.3 ลักษณะและขั้นตอนการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งได้ดังนี้

บัณฑกร อ่อนคำ (2545, หน้า 40 อ้างอิงใน ทศพล กฤตยพิสิฐ, 2538, หน้า 13) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนา ซึ่งเป็นการวัดเชิงคุณภาพออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนในการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากร
3. การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการสนับสนุนทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ
5. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินผลว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใดซึ่งในการประเมินอาจปรากฏในรูปของการประเมินย่อย (Formative evaluation) เป็นการประเมินผลก้าวหน้าเป็นระยะๆ

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า การมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การดำเนินการ การจัดการตามแผน การกำกับติดตาม การประเมินผล และการรับประโยชน์จากการพัฒนาโดยถือว่าการพัฒนานั้นเป็นของประชาชน นอกจากนี้ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งที่สามารถกำหนดทิศทาง วิธีการดำเนินชีวิตได้อย่างเพียงพอ และดำรงเอกลักษณ์ของตนเอง สามารถปรับตัวให้รู้เท่าทันกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

3. การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง

นักพัฒนาคือผู้ประสานงาน การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชน โดยให้ชุมชนมีบทบาทในการเป็นเจ้าของกิจการการท่องเที่ยวแทนการเป็นแรงงานถูก มีการวางแผนพัฒนาท่องเที่ยวควบคู่กับการวางแผนพัฒนาชุมชน การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

และสังคม การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมือเพื่อพัฒนาชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน อันจะนำสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

วิมล จิโรจพันธ์ , ประชิต สกุนพัฒน์ และ อุดม เขยกิจวงศ์ (2548, หน้า 192 – 197)

ได้อธิบาย การท่องเที่ยวชุมชนไว้ว่า เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่กลมกลืนกับสภาพท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากที่สุด โดยการใช้ลักษณะเด่นของชุมชนทั้งลักษณะของเกษตรกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่นและลักษณะธรรมชาติของท้องถิ่น มาเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว และจัดการอย่างเหมาะสมในด้านการให้บริการทางท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น ที่พัก การนำเที่ยวอาหารและของที่ระลึก เพื่อรักษาความสมดุลของท้องถิ่นไว้

การท่องเที่ยวชุมชนอาศัยลักษณะเด่นของชุมชนเป็นจุดสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ชุมชนย่อมตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องรักษาลักษณะเด่นของชุมชนไว้เพื่อใช้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาสู่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นและเป็นไปให้ยาวนานที่สุด การท่องเที่ยวชุมชนทำให้ชุมชนพัฒนาไปพร้อมกับการรักษาสິงดั้งเดิมที่มีอยู่และเป็นลักษณะเด่นของชุมชนไว้อย่างยั่งยืน

3.1 วัฒนธรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นที่น่าสนใจให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น งานประเพณีต่าง ๆ ตำนานเรื่องเล่าขานประจำท้องถิ่น สภาพการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น การละเล่นพื้นเมือง เพลงและศิลปะประจำท้องถิ่น ฯลฯ

3.2 ธรรมชาติ หมายถึง การใช้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นและมีความสวยงาม มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ล่องแก่ง ดูนก ชมพันธุ์ไม้ เทียวถ้ำ ดำน้ำดูปะการัง ศึกษาประวัติศาสตร์จากโครงกระดูกโบราณ หรือบ้านพักบุคคลสำคัญ ฯลฯ

3.3 เกษตรกรรม หมายถึง การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวโดยอาศัยลักษณะเกษตรกรรมที่น่าสนใจ เช่น สวนกล้วยไม้และผีเสื้อ วิธีการเพาะปลูกแบบดั้งเดิม การยกไร่องพื้นเพาะปลูก การทำนาขั้นบันได การทำไร่ทำสวนด้วยวิธีเกษตรสมัยใหม่ การใช้เวลาว่างของเกษตรกรในงานทอผ้า เลี้ยงไหม เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

การจัดการท่องเที่ยวชุมชน ต้องมีการให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวพึงพอใจและรักษาลักษณะเด่นของชุมชนไปพร้อม ๆ กัน บริการที่ให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่

ด้านอาหาร คือ การจัดการเกี่ยวกับบริการแก่นักท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวต้องให้บริการอาหารที่สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการ และให้

ความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวบริการอาหารที่จัดให้สามารถจัดรวมกับที่พักโดยรับประทานอาหารร่วมกับชาวบ้าน แบบพักบ้านชาวบ้าน

ด้านสินค้าและของที่ระลึก จากสถิติรายจ่ายค่าซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว มีมูลค่าสูงถึง 30% ของมูลค่าจากการท่องเที่ยวทั้งหมด จึงควรส่งเสริมให้ชุมชนผลิตสินค้าหรือของที่ระลึกเพื่อขายแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ชุมชนมีรายได้แล้วยังช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของชุมชนและเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง

ด้านการนำเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการชี้แนะเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ทั้งความเป็นมา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และธรรมชาติ การนำเที่ยวที่ดี จึงเป็นบริการสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องการเพราะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และประทับใจแหล่งท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ช่วยลดการทำลายแหล่งท่องเที่ยว และช่วยควบคุมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด การจัดการด้านบริการนำเที่ยว ควรมีการอบรมมัคคุเทศก์ เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ วัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น ให้ความรู้ที่ลึกซึ้งเพียงพอที่จะถ่ายทอดและตอบข้อซักถามของนักท่องเที่ยวได้

ด้านที่พัก การให้บริการที่พักแก่นักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวชุมชนนั้นอาจจัดโดยเสนอให้นักท่องเที่ยวพักในบ้านที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นการจัดการแบบพักบ้านชาวบ้าน (Home stay) คือ พักในบ้านของชาวบ้าน ถ้ามีการสร้างหรือปรับปรุงบ้านพักควรทำโดยยึดหลักดังนี้

1. บ้านพักมีอุปกรณ์เครื่องใช้พื้นฐาน เช่น ที่นอนหรือเตียงนอน ผ้าห่ม หมอน มุ้ง ห้องน้ำ น้ำสะอาดที่ใช้ได้ ฯลฯ นอกจากนี้ควรจัดที่พักพร้อมอาหารด้วยชุมชนที่เสนอ บริการพักบ้านชาวบ้านอาจจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาจัดการเป็นรูปของชมรมสหกรณ์ หรือกลุ่มที่มีสมาชิกในชุมชนซึ่งเข้าใจวิธีการจัดการท่องเที่ยวชุมชน การเสนอบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว บ้านพักควรมีความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น
 2. มีเครื่องใช้พื้นฐาน เช่น ที่นอน หมอน ห้องน้ำ ไฟฟ้า ฯลฯ
 3. ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีบริการอาหารและน้ำดื่มรวมที่ที่พัก
 4. มีความเต็มใจของสมาชิกในครอบครัวของเจ้าบ้านที่จะรับผู้มาเยือน
 5. บ้านพักควรมีโครงสร้างที่ดี มีความสะอาด มีความปลอดภัย
 6. ความปลอดภัย นักท่องเที่ยวต้องการความปลอดภัยในทรัพย์สินและชีวิต ต้องการความปลอดภัยในเวลาค่าคืนเมื่อนอนหลับ หากมีเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัย

เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจะเป็นปัญหาทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวในชุมชนอีก จึงจำเป็นต้องรักษาความปลอดภัยเป็นประการสำคัญของการจัดการท่องเที่ยวชุมชน

7. ลักษณะของรูปแบบของบ้านพัก รูปแบบของบ้านพักควรมีเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น เช่น บ้านทรงไทย หลังคามุงด้วยใบจาก บ้านใต้ถุนสูง บ้านมีระเบียง ฯลฯ

การท่องเที่ยวชุมชนจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยให้มีผลกระทบต่อชุมชนในแง่ไม่ดีขึ้นน้อยที่สุด เพราะเป็นความร่วมมือจากคนในชุมชนเอง ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นการเพิ่มมูลค่าแก่ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นได้สูงสุด ความร่วมมือจากคนในชุมชนและหน่วยงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จะช่วยให้ชุมชนพัฒนาไปอย่างมีคุณภาพ

นฤพนธ์ ไชยยศ (2550) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง หรือ Community based sustainable tourism (CBST) คือ “ชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด การพัฒนา และการบริหาร โดยรายได้จะต้องกลับคืนสู่ชุมชน เมื่อนำแนวทางการอนุรักษ์ มาผสมผสานกับการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนแล้ว จึงมีความเหมาะสมกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและทางนิเวศ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีศักยภาพการท่องเที่ยวอยู่ในระดับท้องถิ่น แต่หากมีการจัดการที่เหมาะสม ก็สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับจังหวัดได้ต่อไป”

ผู้วิจัยใคร่ขอสรุปว่าการท่องเที่ยวที่มีชุมชนเป็นศูนย์กลาง คือ การนำลักษณะเด่นของชุมชนเป็นจุดสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นการเพิ่มมูลค่าแก่ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น โดยต้องคำนึงถึงความสะอาด และปลอดภัยเป็นหลัก ซึ่งต้องมาจากความร่วมมือจากคนในชุมชน การท่องเที่ยวชุมชนจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้ดีขึ้น เพราะเป็นความร่วมมือจากคนในชุมชนเอง

แนวความคิดทฤษฎีด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

1. การวางแผนยุทธศาสตร์

1.1 แนวคิดเชิงทฤษฎีในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

Donnelly, Gibson and Ivancevich (1984) กล่าวว่า การจัดทำแผนยุทธศาสตร์นั้นมีคำถามสำคัญ 4 คำถาม คือ เราเป็นใคร เรามาจากไหน เรากำลังไปไหน และต้องการไปไหน โดยมองภาพรวมทั้งองค์การ และคำนึงถึงความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม ดังนั้น ในทางปฏิบัติการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์จะอาศัยข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ การ

ตัดสินใจบนพื้นฐานของภารกิจองค์การ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์และแผน portfolio ของแผนกต่าง ๆ ซึ่งแสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนยุทธศาสตร์จะเชื่อมโยงสู่แผนปฏิบัติการของแผนกต่าง ๆ ในองค์กร ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้แผนกต่าง ๆ ได้รับรู้และทราบว่าองค์กรต้องการจะไปทิศทางใด จากนั้นจึงพัฒนาจุดหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์นั้น ในองค์กรที่มีการจัดการดี ผู้บริหารของแผนกทุกระดับจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแผนของแผนกกับ

แผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ดังนั้น แผนทุกแผนในระดับล่างจะเกิดขึ้นจากแผนยุทธศาสตร์ และขณะเดียวกันผลการดำเนินงานของแผนระดับล่าง จะส่งผลสำเร็จต่อแผนยุทธศาสตร์ ดังภาพ

ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแผนของแผนกกับแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร

พิบูล ที่ปะปาล (2546, หน้า12-19) ได้อธิบายถึงขั้นตอนของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Environmental scanning) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุปัจจัยเชิงกลยุทธ์ (Strategic factors) ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่กำหนดอนาคตขององค์กร การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเป็นการวิเคราะห์ตัวแปร 2 ตัว ได้แก่ โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ซึ่งอยู่ภายนอกองค์กร ไม่สามารถควบคุมได้ในระยะสั้นและเป็นปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ มีผลกระทบต่อองค์กรโดยตรง ส่วนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยอีก 2 ตัว ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์กรซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง วัฒนธรรม และทรัพยากร

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดภารกิจ (Mission) เป็นการกำหนดความมุ่งหมาย หรือเหตุผลที่องค์กรได้จัดตั้งขึ้นมา พันธกิจจะบอกถึงความมุ่งหมายพื้นฐานที่เป็นเอกลักษณ์ชัดเจน ที่ทำให้องค์กรมีความแตกต่างจากองค์กรอื่น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นการกำหนดเป้าหมาย ที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ ซึ่งควรกำหนดในรูปของปริมาณหรือตัวเลขที่ชัดเจนที่สามารถวัดได้

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) เป็นการกำหนดแผนแม่บทเพื่อให้ เห็นว่าองค์กรจะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กลยุทธ์จะเป็น การนำข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมาให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันจะละข้อเสียเปรียบทางการ แข่งขันให้เหลือน้อยที่สุด

ชินินทร์ ชุณหพันธ์รักษ์ (2544, หน้า 15-17) ได้กล่าวถึงกระบวนการวางแผน กลยุทธ์ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการพิจารณาตรวจสอบและ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรทั้งภายนอกและภายใน อย่างรอบคอบ เพื่อค้นหาโอกาส (Opportunities) อุปสรรค (Threats) จุดเด่น (Strengths) จุดด้อย (Weaknesses) ขององค์กร เพื่อที่ผู้บริหารจะได้สามารถกำหนดภารกิจและเป้าหมายของกิจการได้อย่างเหมาะสม หลังจากนั้น จะได้พิจารณากำหนดกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่ กำหนดไว้ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคต่อ การดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เป็นการกำหนดเป้าหมายกว้างๆ ขององค์กรของสิ่งที่ต้องการในอนาคต โดยยังไม่ได้กำหนดวิธีการดำเนินการไว้ วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่ ทำให้ทราบถึงทิศทางขององค์กรในอนาคต นอกจากนั้นจะเป็นแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการชี้ว่า องค์กรพยายามจะทำอะไรและจะเป็นอะไร

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภารกิจ (Mission) เพื่อระบุขอบเขตการดำเนินงาน ขององค์กร โดยมีการกำหนดไว้เป็นข้อความภารกิจ (Mission statement) เพื่อกำหนดทิศทางของ องค์กรในอนาคต โดยทั่วไปข้อความภารกิจจะมุ่งเน้นประเด็นที่แสดงออกอย่างชัดเจน และมีความ เฉพาะเจาะจงในคุณลักษณะของแต่ละหน่วยขององค์กรว่ามีอะไรบ้าง

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดเป้าหมาย (Goals) เป็นการกำหนดผลลัพธ์ที่องค์กรคาดหวังไว้ หรือเป็นจุดมุ่งหมายที่องค์กรต้องการจะบรรลุ เป้าหมายจะเป็นสิ่งที่ทำให้ภารกิจขององค์กรเป็นจริงยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่องค์กรต้องการที่จะบรรลุ แต่จะมีรายละเอียดที่มากกว่าเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับองค์กรที่จะใช้เป็นแนวทางขั้นพื้นฐานสำหรับการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุมรวมทั้งเป็นตัวกำหนดแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

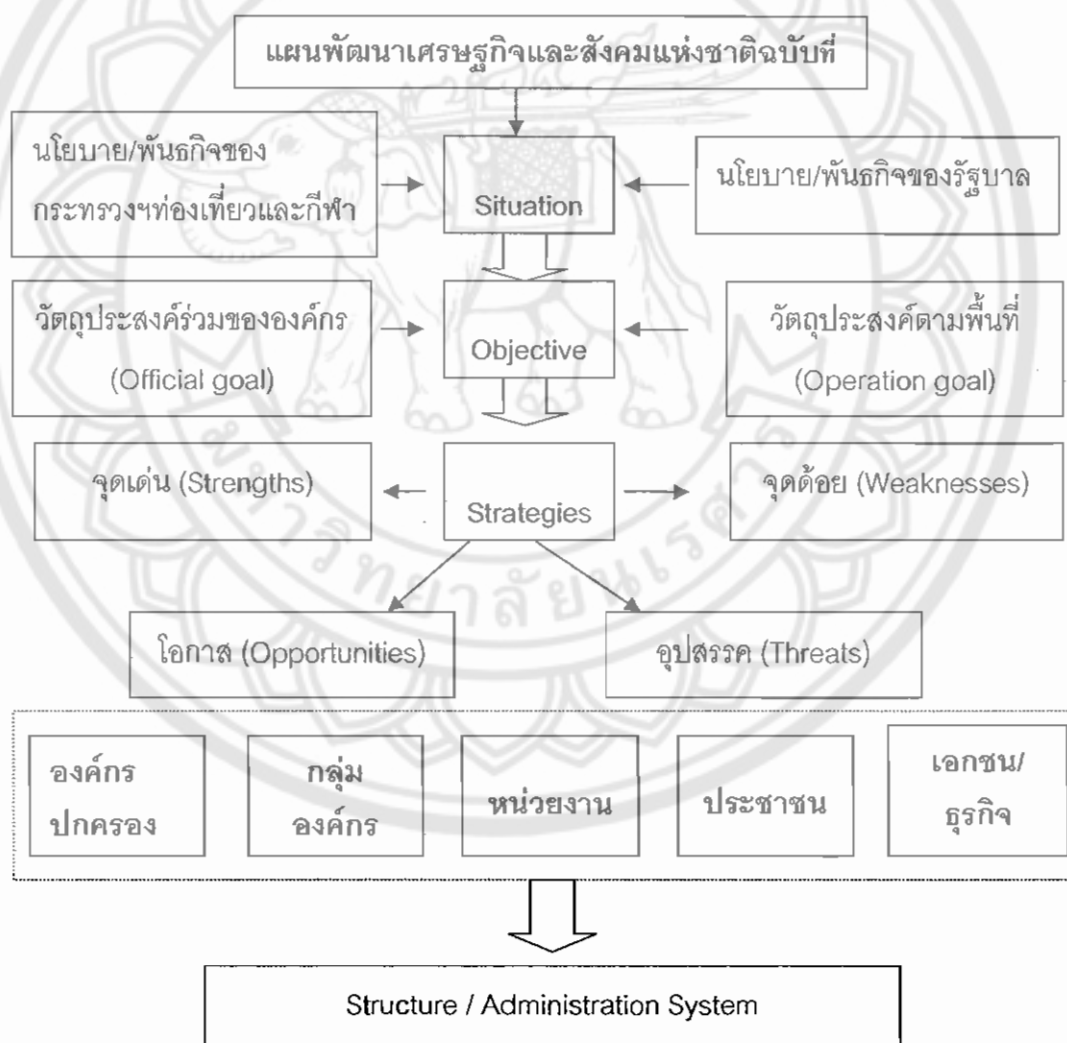
ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดนโยบาย (Policies) เป็นการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้บรรลุผลตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 7 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) การกำหนดกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับการกำหนดแนวทางปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ โดยทั่วไปกลยุทธ์จะมี 3 ระดับ ได้แก่ 1) กลยุทธ์รับองค์กร (Corporate strategy) มักถูกกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง กลยุทธ์ระดับนี้ถูกกำหนดเพื่อบรรลุเป้าหมายโดยรวมขององค์กร มีการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางขององค์กรนั้นๆ 2) กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business level strategy) เป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้กลยุทธ์ระดับองค์กรบรรลุผล สิ่งสำคัญของกลยุทธ์ระดับนี้ คือ เป็นการค้นหาวิธีการแข่งขันให้กับแต่ละธุรกิจที่องค์กรดำเนินงานอยู่ 3) กลยุทธ์ระดับหน้า ทางธุรกิจ (Functional level strategy) เป็นกลยุทธ์ที่ถูกกำหนดขึ้นตามหน้าที่ต่างๆ ขององค์กรเพื่อที่จะทำให้ การดำเนินงานบรรลุผลตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจ

1.2 ความจำเป็นและประโยชน์ของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539, หน้า12) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการวางแผนเชิงกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ว่ามีความจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้บริหารขององค์กรสมัยใหม่ที่มุ่งหวังผลสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจาก ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ฯลฯ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและภัยอุปสรรคต่อองค์กร นอกจากนี้ ผู้บริหารขององค์กรมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในแง่ของงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบกับการขยายตัวและความสลับซับซ้อนขององค์กรทำให้ผู้บริหารจะต้องพยายามกำหนดทิศทาง จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นการแบ่งสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเครื่องมือสำคัญของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การทำแผนยุทธศาสตร์เป็นการตอบคำถามหลัก 3 ประการ คือ องค์กรกำลังจะก้าวไปทางไหน สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร และองค์กรจะไปถึงจุดมุ่งหมายได้อย่างไร โดยมีกระบวนการจัดทำแผน คือ 1) การกำหนดภารกิจหลักขององค์กร 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 3) การวิเคราะห์สภาพองค์กรภายใน 4) การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวขององค์กร และ 5) การวิเคราะห์และจัดวางกลยุทธ์ขององค์กร เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ครั้งนี้ สามารถสรุปได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพ 4 แสดงกรอบแนวคิดการจัดทำแผน

1.3 ความหมายของแผนยุทธศาสตร์

ธเนศ ขำเกิด (2548) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนยุทธศาสตร์ หรือ การวางแผนกลยุทธ์(Strategic planning) เป็นกระบวนการตัดสินใจเพื่อกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการบรรลุ และกำหนดแนวทางในการบรรลุสภาพการณ์ที่กำหนดบนพื้นฐานข้อมูลที่รอบด้านอย่างเป็นระบบ

การกำหนดแนวทางที่จะบรรลุสภาพการณ์ในอนาคตที่ต้องการให้เกิด จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่รอบด้าน คือ จะต้องคำนึงถึงทั้งสภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิด ศักยภาพหรือขีดความสามารถขององค์กร และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม การวางแผนยุทธศาสตร์จะต้องตอบคำถามหลัก 3 ประการ คือ 1) องค์กรกำลังจะก้าวไปทางไหน (Where are you going?) 2) สภาพแวดล้อมเป็นอย่างไร (What is the environment?) 3) องค์กรจะไปถึงจุดหมายได้อย่างไร (How do you get there?)

กระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic planning processes) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision)
2. กำหนดภารกิจหลักหรือพันธกิจ (Mission)
3. กำหนดเป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goal)
4. กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หรือยุทธศาสตร์ (Strategy)
5. กำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา

2. การวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว

พยอม ธรรมบุตร (2549, หน้า 1 – 3) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวไว้ดังนี้

แนวคิดด้านการวางแผนการท่องเที่ยว มี 5 แนวคิดดังนี้

- 2.1 การวางแผนการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างเงิน (Boosterism)
- 2.2 การวางแผนการท่องเที่ยวแนวเศรษฐกิจ (Economic based)
- 2.3 การวางแผนการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์พื้นที่ท่องเที่ยว (Destination based)
- 2.4 การวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง (Community based)
- 2.5 การวางแผนท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development)

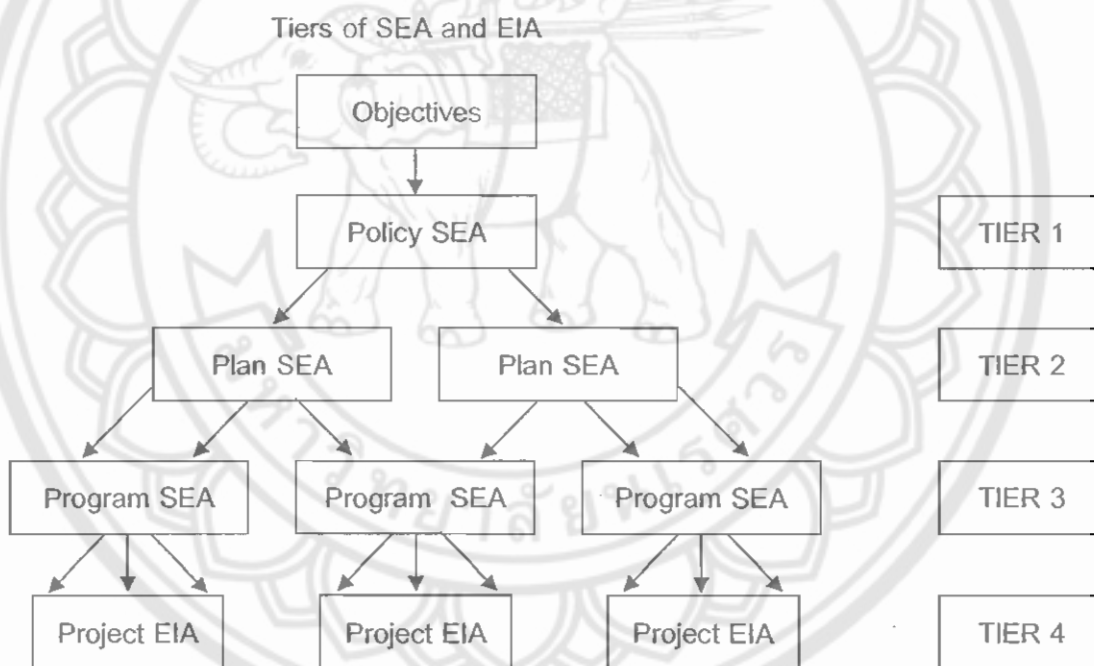
การวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการที่เป็นวงจร ดังนี้

ภาพ 5 แสดงกระบวนการการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว

3. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์(SEA)

การวางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และพัฒนาสังคมโดยรวมจำเป็นต้องมีการศึกษาอย่างรอบคอบ เพื่อป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับโครงการ โดยเฉพาะผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเดิมเราคำนึงถึงแต่ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านชีวภาพด้านเดียว ตัวอย่างเช่น การก่อกมลพิษ การทำลายแหล่งที่อยู่ของสัตว์น้ำ รูปแบบการประเมินที่ใช้เรียกว่า EIA (Environmental impact assessment) ต่อมาได้มีการปรับรูปแบบการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และได้มีการเสนอแนะให้มีการประเมินผลกระทบตั้งแต่เริ่มทำแผนยุทธศาสตร์ เรียกการประเมินผลกระทบนี้ว่า SEA (Strategic environmental assessment) โดยทำการประเมินผลกระทบใน 4 ระดับ ดังแผนภาพข้างล่าง

ภาพ 6 แสดงการประเมินผลกระทบใน 4 ระดับ

ที่มา: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, (2546, หน้า 36 – 41)

ในระดับนโยบาย ได้แก่ ความคิดริเริ่มแรงบันดาลใจ ความคิดใหม่ในการวางแผน และกำหนดแนวทางทำกิจการให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ให้ SEA ในการประเมิน

ในระดับแผน ได้แก่ แผนงานหลัก ๆ ของจุดประสงค์ที่ต้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกัน และในช่วงเวลาที่กำหนด เพื่อนำนโยบายมาสู่การลงมือปฏิบัติการใช้ SEA ในการประเมิน

ในระดับโปรแกรม ได้แก่ การร่วมโครงการเฉพาะด้านหลาย ๆ โครงการเข้าด้วยกัน ใช้ SEA ในการประเมิน

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ หรือ SEA ย่อมาจาก Strategic environmental assessment นั้นเป็นระบบหรือกระบวนการที่ใช้สำหรับการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของนโยบาย แผนงาน หรือโปรแกรม รวมทั้งข้อเสนอทางเลือกโดยจัดทำเป็นรายงานเสนอผู้บริหาร เพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมควรทำการประเมินผลกระทบให้สอดคล้องและครอบคลุมประเด็นการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ด้านกายภาพ ด้านชีวภาพ ด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ และด้านคุณภาพชีวิต โดยมีรายละเอียดข้อมูลที่ใช้ประเมิน วิธีการประเมินโดยใช้หลักการทางวิชาการ เทคนิควิชาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นไปตามแนวทางและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงสภาพพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมพื้นที่ที่มีมาตรการหรือเป็นเงื่อนไขเฉพาะเป็นต้น

ผู้วิจัยจึงขอสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในโลก วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ในอุตสาหกรรมนี้ คือทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรวัฒนธรรม ถ้าทรัพยากรดังกล่าวถูกทำลายสูญสลายไป การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มิได้เป็นเพียงสินค้าตัวใหม่หรือทางเลือกใหม่ของวงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่เป็นทาง ๆ เดียวที่เหลืออยู่เพื่อนำไปสู่ความอยู่รอดของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวม

4. การจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจ (Balanced scorecard)

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการประเมินผลด้านบริหารธุรกิจเริ่ม หรือ Balanced scorecard (BSC) เป็นที่รู้จักและใช้กันอย่างแพร่หลายตั้งแต่ศตวรรษที่ 20 (1990) ทำให้หลักการและแนวคิดนี้มีวิวัฒนาการและการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง การประเมินผลองค์กรเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับองค์กรต่าง ๆ แต่ในอดีตผู้บริหารขององค์กรหลาย ๆ แห่ง รวมทั้งนักวิชาการด้านบริหารธุรกิจได้ละเลยในเรื่องของการประเมินผลพอสมควร ดังนั้น Balanced scorecard หรือ BSC ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการประเมินผลองค์กรรูปแบบหนึ่ง พบว่าคุณประโยชน์ที่สำคัญไม่ได้อยู่ที่การเป็นเครื่องมือในการประเมินผลเท่านั้น ถึงแม้ว่า BSC จะมีจุดเริ่มต้นจากการประเมินผลองค์กร แต่ในปัจจุบัน BSC ได้พัฒนา

จนกลายเป็นเครื่องมือในการบริหารองค์กรทั้งหมด ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารองค์กรโดยอาศัยการวัดหรือการประเมินเป็นหลัก

4.1 แนวคิด Balanced scorecard

นพพร จุณณะปิยะ (2548, หน้า 94 – 96) ได้กล่าวว่า Balanced scorecard คือ ระบบการควบคุมทางการบริหารจัดการแบบองค์รวม (Comprehensive management control system) ซึ่งประกอบไปด้วย การทำให้เกิดความสมดุลของการประเมินผล หรือการวัดผลทางการเงินด้วยการประเมินผลและการวัดผล หรือเป็นเครื่องมือในการวัดผล การปฏิบัติงาน โดยพิจารณาของเขตทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการเงิน (Financial) 2) ด้านลูกค้า (Customer) 3) ด้านกระบวนการบริหารภายใน (Internal processes) 4) ด้านบุคลากร (People) นวัตกรรม (Innovation) การเติบโต (Growth) หรือเป็นเครื่องมือทางการบริหารจัดการที่ช่วยในการนำกลุ่มกลยุทธ์ไปปฏิบัติโดยอาศัยการวัดผลหรือประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้องค์กรเกิดความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมุ่งเน้นในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร

4.2 กระบวนการในการพัฒนาและจัดทำ Balanced scorecard

ในกระบวนการจัดทำ Balanced scorecard นั้นประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทางกลยุทธ์ ซึ่งได้แก่การทำ SWOT Analysis ซึ่งเป็นที่นิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย เพื่อให้ได้ทิศทางและกลยุทธ์ขององค์กรที่ชัดเจน
2. กำหนดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กร โดยกำหนดเป็นกลยุทธ์หลัก (Strategic themes) ที่สำคัญขององค์กร
3. วิเคราะห์และกำหนดว่า BSC ขององค์กรควรมีทั้งหมดกี่มุมมอง และมุมมองแต่ละมุมมองควรมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
4. จัดทำแผนที่ทางกลยุทธ์ (Strategy map) ระดับองค์กร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่สำคัญภายใต้แต่ละมุมมอง โดยพิจารณาว่าในการที่องค์กรจะสามารถดำเนินงานและบรรลุวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ขององค์กรได้นั้นจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ในด้านใดบ้าง
5. ภายใต้วัตถุประสงค์แต่ละประการ จะต้องกำหนดรายละเอียดของวัตถุประสงค์นั้นในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านของ ตัวชี้วัด ฐานข้อมูลในปัจจุบัน เป้าหมายที่ต้องบรรลุ รวมทั้งแผนงาน กิจกรรม หรือโครงการที่จะต้องทำ ซึ่งภายใต้ขั้นตอนนี้สามารถที่จะแยกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำตัวชี้วัด การกำหนดเป้าหมาย โดยอาศัยข้อมูลในปัจจุบัน และการจัดทำแผนงานโครงการ และกิจกรรมที่จะต้องทำเพื่อช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

6. เมื่อจัดทำแผนงานหรือโครงการเสร็จแล้ว สามารถที่จะแปลงตัวชี้วัด
 ดังนั้นเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล จังหวัด แต่ละจังหวัดได้มีการจัดทำ
 แผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัด สำหรับจังหวัดชุมพรเองได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด
 ในส่วนรัฐบาลเองนั้นได้มีนโยบาย การจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดินซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์
 ของประเทศ เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศที่นำไปสู่การปฏิบัติที่จริงจังและชัดเจนเช่นกัน

จากขั้นตอนของการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปเพื่อ
 เป็นแนวทางในการวางแผนยุทธศาสตร์ในการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ
 โดยศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน คือ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
 ทรัพยากรด้านกิจกรรมและงานประเพณี ทรัพยากรด้านการบริการท่องเที่ยว

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ เพื่อนำมา
 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอกขององค์กร โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจะได้
 จุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอกจะได้ โอกาส และอุปสรรค ทั้งนี้เพื่อให้สามารถ
 กำหนดทิศทางและเป้าหมายขององค์กรได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถกำหนดกลยุทธ์และ
 กรอบแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งจะเป็นการกำหนดความต้องการขององค์กร
 ในอนาคต และส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคตอย่างชัดเจนโดยการตั้งวิสัยทัศน์นี้ทางผู้วิจัย
 นำผลที่วิเคราะห์ปัจจัยภายใน ส่วนของจุดอ่อนมาตั้งเป็นวิสัยทัศน์เพื่อให้องค์กรให้พัฒนาและแก้ไข
 จุดอ่อนให้พัฒนายิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดพันธกิจ เป็นการระบุขอบเขต แนวคิด และวิธีการ
 ดำเนินงานขององค์กร โดยเป็นข้อความที่กำหนดถึงภารกิจที่องค์กรมุ่งหวังจะกระทำให้เกิด
 ผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดเป้าประสงค์ เป็นการกำหนดความคาดหวังของ
 องค์กรว่าต้องการทำอะไรให้เกิดผล เพื่อให้ภารกิจขององค์กรที่ระบุไว้ประสบผลสำเร็จ เป้าประสงค์
 หลักจะเป็นการชี้แนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการถ่ายทอดกลยุทธ์ลงสู่ภาคปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดประเด็นในการดำเนินงาน
 ต่างๆรวมถึงกำหนดตัวชี้วัดของแผน โดยแผนกลยุทธ์นี้จะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ
 เป้าประสงค์หลัก

ในการจัดการแผนยุทธศาสตร์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในความรู้ที่สำคัญและที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อสามารถดำเนินการจัดทำแผนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ แผนยุทธศาสตร์จำเป็นต้องนำองค์ความรู้หลายๆด้านมาผสมผสานกัน เพื่อให้การจัดทำแผนในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบและมีผลต่อการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานขององค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง

แผนยุทธศาสตร์

1. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ.2551-2554

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2551-2552 ซึ่งการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดทำแผนกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร รวมถึงสะท้อนวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร โดยการวางแผนกลยุทธ์จะต้องมีความเป็นไปได้ตามเงื่อนไข ข้อจำกัด และองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานขององค์กรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น การวิเคราะห์ SWOT เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์หรือ Situation Analysis เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดเด่น จุดด้อย และสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สถานภาพที่ต้องการในอนาคต หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) อย่างชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส อุปสรรค เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือเลือกกลยุทธ์ระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป สามารถสรุปปัจจัยที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ตามลำดับความสำคัญดังนี้

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (SWOT Analysis)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	1. บุคลากรของกระทรวงมีองค์ความรู้ไม่เพียงพอ
2. มีแผนพัฒนาหรือยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวระดับจังหวัด	2. การส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของบุคลากรในองค์กรยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง
3. บุคลากรในกระทรวงมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญ	3. บุคลากรกระจุกตัวในส่วนกลาง ไม่ครอบคลุมพื้นที่และทุกสาขา
4. มีสถาบันเครือข่ายที่ชำนาญการในสาขาด้านการท่องเที่ยวและกีฬา	4. การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและกีฬาที่ไม่เพียงพอ
5. เชื่อมโยงภายในหน่วยงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความใกล้ชิดสามารถส่งการผู้เกี่ยวข้องได้โดยตรงและรวดเร็ว	5. งบประมาณการพัฒนาท่องเที่ยวไปในท้องถิ่นไม่ทั่วถึง
	6. แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยังไม่เป็นระบบและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
	7. ระบบสารสนเทศภายในกระทรวงไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการดำเนินงาน
โอกาส	อุปสรรค
1. รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจน	1. การขาดเสถียรภาพทางการเมืองเป็นผลให้การใช้งบประมาณไม่มีความต่อเนื่อง
2. ประชาชนให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว นันทนาการและสุขภาพมากขึ้น	2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อทัศนคติในการท่องเที่ยว
3. ประชาชนให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น	3. แหล่งท่องเที่ยวทรุดโทรมและพัฒนาอย่างไม่ต่อเนื่อง
4. ภาคเอกชนของไทยมีความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยว	4. ชุมชนไม่มีความรู้ในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
5. วัฒนธรรมและประเพณี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและภูมิศาสตร์ไทยเอื้อต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว	5. กฎหมายด้านการท่องเที่ยวไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่าที่ควร
6. มีสถาบันที่ผลิตบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	6. ผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวมีหัวใจในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวลดลง
	7. บุคลากรด้านการท่องเที่ยวมีความชำนาญด้านภาษาไม่เพียงพอ
	8. การแข่งขันท่องเที่ยวระหว่างประเทศเพื่อนบ้านสูงขึ้น
	9. ประเทศไทยมีฤดูมรสุมระยะยาว ฤดูกาลท่องเที่ยวสั้น

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ. 2551-2554 หน้า 45-48

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร ปี พ.ศ.2551-2554

จังหวัดชุมพร มีสภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปยาวและแคบ ทางด้านตะวันตกมีลักษณะเป็นที่สูง มีเทือกเขาตะนาวศรี และเทือกเขา ภูเก็ต เป็นแนวกันเขตแดนธรรมชาติ บริเวณตอนกลางเป็นที่ราบลูกคลื่น และที่ราบลุ่มที่อุดมสมบูรณ์ทางทิศตะวันออกของจังหวัด มีลักษณะเป็นที่ราบไปตามแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ลักษณะชายหาดค่อนข้างเรียบ มีความโค้งเว้าหาดทรายกว้างมีความลาดชันน้อย มีชายฝั่งทะเลยาวถึง 222 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดระนอง และประเทศพม่า

จังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดที่มีอากาศชุ่มชื้น มีฝนตกชุกเกือบตลอดปีมีฤดูฝนยาวนาน จาก เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ฤดูร้อนอากาศไม่ร้อนจัดส่วนในฤดูหนาวก็มีเพียงอากาศเย็นเท่านั้น การปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ 70 ตำบล 700 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 13 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 66 แห่ง แบ่งเขตการเลือกตั้งเป็น 3 เขต

สถานการณ์ท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร ในปี 2550 เป็นคนไทยร้อยละ 0.96 ขณะที่ชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นเล็กน้อยร้อยละ 0.30 สาเหตุที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงมาจากความผันผวนของราคาน้ำมัน และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว อย่างไรก็ตามจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงโครงการพัฒนาส่วนพระองค์กับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร

สำหรับการเดินทางของผู้เยี่ยมเยือนคนไทย เป็นการเดินทางมาจากภูมิภาคเดียวกันมากที่สุด รองลงมาคือกรุงเทพฯ โดยนักท่องเที่ยวคนไทยยังคงนิยมเดินทางเป็นกลุ่มเพื่อน โดยส่วนใหญ่ใช้เป็นทางผ่านเพื่อไปดำน้ำที่เกาะเต่า และแหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัย อาทิ การล่องแพ-ล่องแก่งพะโต๊ะ เริ่มได้รับความนิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวคนไทยมากขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ในด้านระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวพักค้างประมาณ 2.20 วัน โดยมีค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวพักค้างเฉลี่ยต่อคนต่อวันประมาณ 1,452.82 บาท และมีรายได้ 1,266.23 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 1,029.48 บาท และมีรายได้ 85.27 ล้านบาท เมื่อนำรายได้ทั้งหมดที่เกิดจากการท่องเที่ยวภายในจังหวัดชุมพรรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,351.50 ล้านบาท

สำหรับสถานการณ์ด้านการพักผ่อน มีการขยายจำนวนห้องพักเพิ่มขึ้นเป็น 1,716 ห้อง โดยอัตราการเข้าพักเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 30.90 ที่ลดลงร้อยละ 0.07 โดยนักท่องเที่ยวมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยในสถาน-พักแรมประมาณ 1.42 วัน (การปกครองจังหวัดชุมพร, 2550)

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมศักยภาพจังหวัดชุมพร (SWOT Analysis)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> มีชายหาดยาว 222 กม. และมีสภาพที่สมบูรณ์ เหมาะสำหรับเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย เหมาะต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งด้านวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนทั้งประเทศเคารพนับถือ เป็นแหล่งผลไม้ที่ลือชื่อ มีสินค้าพื้นเมือง และผลิตภัณฑ์จากอาหารทะเลราคาถูก มีรายได้จากภาษีรังนก มีความพร้อมในการพัฒนาคมนาคมให้เป็นศูนย์กลางขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำและอากาศ มีระบบการคมนาคมขนส่งทั้งทางถนน รถไฟ ทางน้ำ และทางอากาศ มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญหลายแห่ง ทำให้เกิดการขยายตัวด้านการบริการสูงขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> การเสื่อมโทรมและถูกทำลายของทรัพยากรธรรมชาติ ขาดมาตรฐานการให้บริการที่ดีของสถานบริการด้านการท่องเที่ยว ขาดการบริหารจัดการทางการตลาด ขาดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติ การบริหารงานขาดการเชื่อมโยง บูรณาการระหว่างหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว ขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุน ได้แก่ ไม่มีเขตนิคมอุตสาหกรรม ไม่มีท่าเรือพาณิชย์และท่าเรือประมงไม่พอเพียง ขาดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว เช่น หน่วยกู้ภัยทางทะเล
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมพลังงานทดแทน กระแสความต้องการอาหารที่ปลอดภัย นโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กระแสความต้องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ธรรมชาติที่ดูแลเรื่องสุขภาพ การเปิดเสรีทางการค้า (FTA) กระแสการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีแรงงานต่างด้าวทำให้ต่อหน่วยลดลง นโยบายชุมชนท้องถิ่นปลอดภัยจากภัยพิบัติ 	<ol style="list-style-type: none"> อยู่ในมรสุม มักมีน้ำท่วม ในมุมมองของนักท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่น่าสนใจจากกว่าจังหวัดชุมพร กฎหมายไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เช่น พรบ.ควบคุมสื่อการบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติ8. กระแสทุนนิยม ทำให้เกิดวัฒนธรรมเลียนแบบ ไม่มีศูนย์กลางการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค การบุกรุกที่ดินสาธารณะ

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร กรมการปกครอง 2550

ตาราง 3 แสดงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยว และแผนยุทธศาสตร์จังหวัด
ชุมพร ปี พ.ศ.2551-2554

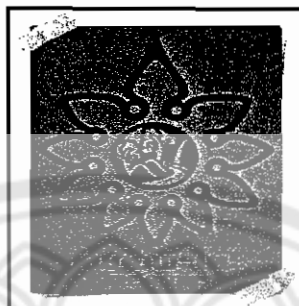
แผนยุทธศาสตร์	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยว พ.ศ. 2551-2554	แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร พ.ศ.2551-2554
วิสัยทัศน์	บูรณาการขับเคลื่อนนโยบาย และการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ให้เป็นไปอย่างมีระบบและเชื่อมโยงกันทั้งในระดับชาติภูมิภาคและท้องถิ่นสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศให้เกิดความสมดุลยั่งยืน	ศูนย์อุตสาหกรรมบริการและท่องเที่ยวชั้นนำ ของภาคใต้
พันธกิจ	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริม สนับสนุน การบริหารจัดการการตลาด และการท่องเที่ยว อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ ประสานงานการขับเคลื่อนนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบกับทุกภาคส่วน และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อมของ ประเทศให้เกิดความยั่งยืน พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค บูรณาการและขับเคลื่อนนโยบายการท่องเที่ยว ของประเทศให้มีเอกภาพ พัฒนาระบบเชื่อมโยงกลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับชาติ และท้องถิ่น ผลักดันสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ส่งเสริมและ/หรือฟื้นฟู พัฒนาและสร้างแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจและบุคลากร ส่งเสริมและ/หรือฟื้นฟูให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว 	จังหวัดดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติและสนองตอบ ต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัดและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนยุทธศาสตร์	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ. 2551-2554	แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2551-2554
ยุทธศาสตร์	<ol style="list-style-type: none"> 1 สร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย 2 การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวและบริการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1 สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการเกษตร และการท่องเที่ยวอย่างครบวงจร 2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน 3 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ 4 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต 5 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
กลยุทธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1 ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับสินค้าบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ 2 เร่งพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพให้ได้มาตรฐาน และยั่งยืน 3 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ 4 ผลักดันให้มีการปรับปรุงพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม 5 สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มความร่วมมือและเครือข่ายพันธมิตรเพื่อสร้างความเชื่อมโยงของพื้นที่ท่องเที่ยว และสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ 6 ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงกลุ่มพื้นที่ และกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในลักษณะของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1 พัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยว 2 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว 3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการภาครัฐ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ 5 สนับสนุนการบริหารแบบบูรณาการ 6 ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 7 พัฒนาศักยภาพของชุมชน และพื้นที่เป้าหมายชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง 8 ผนึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดนชายฝั่งทะเลและเกาะแก่ง 9 พัฒนาความร่วมมือชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 10 พัฒนาระบบการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ความมั่นคง

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2551-2554 หน้า 23-29,แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร
กรมการปกครอง 2550 หน้า 15-17

บริบทพื้นที่ศึกษา

ภาพ 7 สัญลักษณ์ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

อำเภอพะโต๊ะ

ความเป็นมาของชื่ออำเภอคำว่า พะโต๊ะ มีที่มาจากคำว่า ปะตะ เป็นภาษาบาลี แปลว่า ตก หรือ เหว ทั้งนี้สืบเนื่องจากภูมิประเทศทั้งอำเภอกว่า 6 แสนไร่ เป็นภูเขาสูง และป่าดิบชื้นขนาดใหญ่ มีน้ำตกมากมายหลายแห่ง อีกที่มาหนึ่งให้ความหมายว่า พะโต๊ะ มาจากชื่อเรียก ปากคลองโต๊ะ ซึ่งเป็นคลองที่ไหลมาจากภูเขาโต๊ะลงสู่แม่น้ำหลังสวน แต่ภาษาถิ่นเรียกสั้นเป็น ปากโต๊ะ และปักโต๊ะ และกลายเป็น พะโต๊ะ ในที่สุด

คำขวัญประจำอำเภอ พะโต๊ะภูเขาเขียว เทียวล่องแพ แลหมอกปก น้ำตกงาม ลือนามผลไม้

ลักษณะทางกายภาพ

ที่ตั้งและสภาพพื้นที่

อำเภอพะโต๊ะเป็นอำเภอหนึ่งของ 8 อำเภอในจังหวัดชุมพร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ห่างจากจังหวัดชุมพร 114 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 589 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 635,625 ไร่ หรือประมาณ 1,017 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นเนื้อที่ร้อยละ 16.95 เป็นอันดับ 2 ของจังหวัดชุมพร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไชยา และอำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหลังสวน อำเภอทุ่งตะโกและอำเภอละแม จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชุมพรที่ไม่ติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นภูเขาสูงชันมีลักษณะภูมิประเทศเป็นทิวเขาต่อกันเป็นแนวยาว โดยอยู่ระหว่างทิวเขาตะนาวศรี ทิวเขาภูเก็ต และทิวเขานครศรีธรรมราช มีห้วยลำธารมาก มีแม่น้ำสายใหญ่ไหลผ่าน คือแม่น้ำหลังสวน มีที่ราบเล็กน้อยประมาณร้อยละ 20 ได้แก่ พื้นที่ราบเชิงเขาและพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ พื้นที่ที่เป็นที่ราบที่ใช้ทำการเพาะปลูกมีน้อย ส่วนมากเป็นที่ราบแถบเชิงเขาและที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบเหล่านี้เหมาะแก่การเพาะปลูกอย่างยิ่ง เพราะมีปุ๋ยในดินอย่างอุดมสมบูรณ์ พื้นที่ป่าสงวนเป็นป่าดิบชื้นส่วนมากขึ้นอยู่ตามที่ราบเชิงเขาและบนภูเขาสูง ลำน้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำหลังสวนซึ่งมีต้นน้ำจากภูเขายายหม่อม ซึ่งเป็นเขากั้นแดนระหว่างอำเภอพะโต๊ะกับอำเภอเมืองระนอง ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอพะโต๊ะ มีอุณหภูมิเฉลี่ย 26 องศาเซลเซียส มีฝนตกชุก 7 เดือน ระหว่างเดือนพฤษภาคม – เดือนพฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี 3,250 มิลลิเมตร ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 81 มีหมอกปกคลุมตอนเช้าตลอดทั้งปี การคมนาคมของตำบลพะโต๊ะ ปัจจุบันมีทางหลวงจังหวัดเลขที่ 4006 จากสามแยกวังตะกอก สายจากอำเภอหลังสวนตัดผ่านตำบลพะโต๊ะไปยังจังหวัดระนอง โดยมีระยะทางแยกวังตะกอกถึงตำบลพะโต๊ะ ประมาณ 43 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีทางหลวงท้องถิ่นตัดผ่าน หมู่บ้านต่างๆ ทำให้การสัญจรไปมาทำได้สะดวก

แสดงเขตการปกครองอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 4 แสดงเขตการปกครองอำเภอพะโต๊ะ

ตำบล	หมู่บ้าน	ประชากร
1. ตำบลพะโต๊ะ	19	8,984
2. ตำบลปากทรง	8	3,890
3. ตำบลพระวิเศษ	9	4,970
4. ตำบลปังหวาน	7	4,858

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพะโต๊ะ, 2550

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอพะโต๊ะ

ประชากรในอำเภอพะโต๊ะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำสวนกาแฟ ทำสวนปาล์ม น้ำมัน ทำสวนผลไม้ เช่น ทูเรียน มังคุด ลางสาด ลองกอง เงาะ กัลลวย ฯลฯ และทำสวนยางพารา ค้าขาย และรับราชการ

การเกษตรกรรม

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ กาแฟ ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ทูเรียน มังคุด เงาะและ มังคุด

อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ในอำเภอพะโต๊ะส่วนใหญ่เป็นแบบครัวเรือน มีการรวมกลุ่มจัดทำผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพร บ้านต่อตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลปากทรง และกลุ่มกล้วยเล็บมือนางอบแห้ง บ้านคลองช้าง หมู่ 16 ตำบลพะโต๊ะ

การค้าและบริการ

การค้าและบริการของอำเภอพะโต๊ะ จะเน้นไปในเรื่องการท่องเที่ยว โดยมีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เดินป่า แคมป์ปิ้ง ล่องแก่ง และล่องแพ ซึ่งมีธุรกิจเอกชนดำเนินการ 2 รายและมีหน่วยราชการได้แก่ หน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะดำเนินการอีก 1 ราย สำหรับสถานที่พักมี รีสอร์ท 1 แห่ง นอกนั้นเป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ที่สำคัญได้แก่ บ้านคลองเรือ ตำบลปากทรง

สาธารณสุข

อำเภอพะโต๊ะมีโรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง มีสถานอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน 4 แห่ง สำนักสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง หน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง 1 แห่ง และสถานพยาบาลเอกชน 5 แห่ง

สถานศึกษา วัด

อำเภอพะโต๊ะมีสถานศึกษาในพื้นที่ จำนวน 17 แห่ง จำนวนครูทั้งสิ้น 155 คน นักเรียน 3,907 คน มีวัด/สำนักสงฆ์ 5 แห่ง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องแต่พบว่าไม่มีเรื่องนี้โดยตรง หากจะมีก็แต่ผลงานที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกันดังนี้

อำนาจ ประสิทธิพรหม (2540) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประชากรในโครงการโลกสดใสในบ้านเกิด จังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับจิตสำนึกในการอนุรักษ์จากทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน สถานภาพการเป็นสมาชิกในชุมชน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน การเป็นสมาชิกอนุรักษ์ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยมีตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง แต่พบว่า อาชีพนั้นมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างไม่นำความรู้ในเชิงหลักการไปใช้ในชีวิตจริง

หัตถดาว บุญปัญญาโรจน์ (2545) ศึกษาแนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยว วนอุทยานภูชี้ฟ้า ตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า แหล่งท่องเที่ยววนอุทยานภูชี้ฟ้ามีความพร้อมในองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 3 ประการ คือ มีสิ่งดึงดูดใจ มีเส้นทางคมนาคมเข้าถึง และมีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว พบว่าการบริการข่าวสารข้อมูลยังขาดรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับบริการนักท่องเที่ยว ป้ายสัญลักษณ์ยังขาดความชัดเจน และขาดกิจกรรมทางการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวยังขาดความเป็นธรรมชาติที่พักและร้านอาหารไม่เพียงพอในช่วงฤดูกลาง รวมทั้งไม่มีสินค้าที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ของ

วนอุทยานภูชี้ฟ้า อีกทั้งยังขาดเจ้าหน้าที่ดูแลนักท่องเที่ยว น้ำใช้ ห้องน้ำและจำนวนถังขยะ สาธารณะไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว

ศิริรัตน์ โตสัมพันธมงคล (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดตาก วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาสภาพ เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลพื้นฐาน การมีส่วนร่วม และแผนยุทธศาสตร์เพื่อเสนอเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดตาก

ผลการศึกษาค้นพบสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพ เกษตรกร หรือรับจ้าง และมีรายได้สุทธิน้อยกว่า 5,000 บาท
2. จังหวัดตากมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมาก โดยมีความโดดเด่น ด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมากที่สุด การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่าย มีการจัดการ สิ่งแวดล้อมที่ดี มีจำนวนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวและ บุคลากรพอเพียงในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว พอเพียงในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายสื่อ ความหมายชัดเจน และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ มีการให้ความรู้ด้าน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่น
3. ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรักษา และสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีของ ท้องถิ่นมากที่สุด ในด้านท่องเที่ยว ประชาชนมีโอกาสในการประกอบอาชีพต่างๆ ด้านการท่องเที่ยว แต่ไม่ค่อยมีโอกาสมีส่วนร่วมในการจัดตั้งสมาคม หรือชมรมการท่องเที่ยว และการแสดง ความคิดเห็นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4. ประชาชนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ประกอบการ มีความคิดเห็น ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมากขึ้นในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และกระตุ้นให้เกิดการสร้างรายได้ และการสร้างงาน และมีข้อเสนอแนะ ให้มีการอบรมความรู้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการอนุรักษ์ ปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่ง ท่อท่องเที่ยว เพิ่มการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
5. แผนยุทธศาสตร์จังหวัดตาก ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ.2547 ประกอบด้วย 1 ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 กลยุทธ์ และ 35 กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ จริง จำนวน 16 กิจกรรม โดยมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับด้านการบริหารจัดการมากที่สุด และสอดคล้องกับด้านการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

และมีกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์จังหวัด แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่างและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท่องเที่ยวไทย 2547-2549 จำนวน 15 กิจกรรม

6. จังหวัดตากควรกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีพันธกิจในการกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักและมีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในลักษณะการสร้างงาน และการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนท้องถิ่น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีคุณภาพ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก พัฒนาศักยภาพ และคุณภาพ ของบุคลากรในการให้บริการ

7. แผนกลยุทธ์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในจังหวัดตากควรประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการบริการการท่องเที่ยว และด้านการตลาดการท่องเที่ยว ทั้งนี้โดยมีกิจกรรมที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้

วีราภรณ์ วัชวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาถึงการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่าผลของการประเมินทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านวัฒนธรรม ได้แก่ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นด้านงานประเพณี ได้แก่ ประเพณีสารทเดือนสิบ กิจกรรมท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่น ได้แก่ การเล่นน้ำตก และการบริการที่เป็นจุดเด่น คือ ที่พัก ร้านอาหาร (อาหารประจำถิ่น) รถประจำทาง ในส่วนของกรวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช ของบุคลากรภาครัฐ ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว พบว่า จุดแข็งของจังหวัด คือ เป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญของภาคใต้ รองลงมาคือมีทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่หลากหลายและสำคัญของภาคใต้ จุดอ่อนของจังหวัดคือ การขาดการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อขจัดความยากจน โอกาสในการพัฒนาจังหวัดคือ มีโอกาสในการพัฒนาด้านระบบส่งเสริมสินค้าทางการเกษตรมากขึ้น และอุปสรรคของจังหวัดที่สำคัญที่สุดคือ มีการกีดกันทางการค้า สำหรับผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวิสัยทัศน์ที่สำคัญคือ การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สำคัญของภาคใต้ และยุทธศาสตร์ คือ เป็นศูนย์กลางการศึกษาศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและชุมชนเข้มแข็ง

วันดี สีสังข์ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าแนวทางเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัดกาญจนบุรี มีการกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัด คือ จังหวัดจะพัฒนาเป็นศูนย์กลางการศึกษาและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นเมืองแม่แบบของการพัฒนาการค้าชายแดน และเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสู่นานาชาติด้านตะวันตก เป็นเมืองปลอดภัย มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จะขจัดความยากจนและพัฒนาคน และสังคมที่มีคุณภาพ สำหรับเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดคือ เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าชุมชน เพิ่มมาตรฐานการบริการในการท่องเที่ยวและความปลอดภัย พัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน ส่งเสริมการสร้างรายได้จากสินค้า OTOP และยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูมิภาค 2) เป็นเมืองปลอดภัย มีการบริการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 3) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้สู่ปัญญา ระดับภูมิภาค และพัฒนาเป็นเมืองการค้าต่างแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน 4) เป็นเมืองปลอดภัยคนจน มีสังคมที่มีคุณภาพและเป็นคนดีมีศีลธรรม

วิภา ชุ่มบัณฑิต (2549) ได้ศึกษาถึงการวางแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า แผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของจังหวัด สมุทรสาคร มีวิสัยทัศน์ คือ “จังหวัดสมุทรสาครจะพัฒนาสู่การเป็นเมืองประมงในฐานะส่วนหนึ่งของครัวโลก เป็นเมืองนำอยู่ที่ใกล้กรุงเทพฯ เป็นอีกทางเลือกใหม่สำหรับการท่องเที่ยวและเป็นผู้นำด้าน การศึกษาระบบประมงและสัตว์น้ำ” มีประเด็นยุทธศาสตร์ คือ มีทิศทางการพัฒนาสู่การเป็นเมืองประมง ศูนย์กลางแห่งการผลิตอาหารประมงและสัตว์น้ำ พัฒนาสภาพแวดล้อมเมืองให้เป็นเมืองที่น่าอยู่อาศัย และพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมทางเลือกใหม่ที่ไม่ไกลจาก กรุงเทพมหานคร นอกเหนือจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านโบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี และมีเป้าประสงค์ ได้แก่ 1) จะประสานสร้างสินค้าอาหารทะเล เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเพื่อส่งเสริมและการใช้ภายในประเทศ ให้มีคุณภาพ มีการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ และมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาด 2) มีศูนย์การศึกษาาระบบประมงและสัตว์น้ำในภูมิภาค 3) ระบบนิเวศในจังหวัดได้รับการฟื้นฟู เพื่อประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นเมืองน่าอยู่อาศัย โดยหลักธรรมชาติมาภิบาล 4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวโดยเน้นธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดแนวทางการวิจัยออกเป็นการทบทวนเอกสารรายงานวิจัยต่าง ๆ และทำการสำรวจข้อมูลในพื้นที่ศึกษา โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การทดสอบเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) โดยการสอบถามความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ประชาชนและนักท่องเที่ยว ที่อยู่ภายในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ที่จะใช้ในการนำเสนอ ในรายงานการวิจัย รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้จากการค้นคว้าจากเอกสาร ทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ และเอกสารอื่น ๆ ตลอดจนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการอธิบายผลการวิจัยให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐ ของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อาทิ นายอำเภอ เทศบาลตำบลพะโต๊ะ องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และพนักงานของภาครัฐ จำนวน 60 คน
2. หน่วยงานเอกชนที่ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ภายในอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 250 คน
3. ภาคประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 22,702 คน
4. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ จำนวน 19,500 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่ต้องทำการศึกษากันหลายกลุ่ม ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่มีลักษณะเป็นตัวแทน (Representative) ของกลุ่มตัวอย่างในขนาดที่เหมาะสม (Adequate size) นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนจำนวนตัวอย่างโดยรวมกลุ่มตัวอย่างของประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวชาวไทยในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะเข้าด้วยกัน รวมได้จำนวน 42,202 คน โดยอาศัยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Taro Yamane (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547 หน้า 117) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยคำนวณตามวิธี ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดกลุ่มประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าในสูตรดังกล่าวโดยกำหนด N = 42,202 คน และ e = 0.05 จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{42,202}{1 + 42,202 (0.05)^2} \\ &= 401.7 \end{aligned}$$

จากการคำนวณดังกล่าว ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 401 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) แบ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว ซึ่งเทียบสัดส่วน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น

ประชากรรวม จำนวน 42,202 คน

ประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 22,702 คน

ต้องการกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

$$\frac{22,702 \times 400}{42,202} = 215 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน จำนวน 215 คน

ตาราง 5 แสดงการเก็บแบบสอบถามภายในแต่ละตำบล

ตำบล	ประชากร	จำนวนการเก็บข้อมูล/คน
1. ตำบลพะโต๊ะ	8,984	85
2. ตำบลปากทรง	3,890	37
3. ตำบลพระรักษ์	4,970	47
4. ตำบลบึงหวาน	4,858	46
รวม	22,702	215

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประชากรรวม จำนวน 42,202 คน

นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 19,500 คน

ต้องการกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

$$\frac{19,500 \times 400}{42,202} = 184.8 \text{ คน}$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในท้องถิ่น จำนวน 185 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานภาครัฐ

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่สำคัญที่มีส่วนช่วยเหลือ และสามารถผลักดันให้การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่ นายอำเภอพะโต๊ะ ปลัดอำเภอพะโต๊ะ หัวหน้าพัฒนาชุมชน นายองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ตำบล นายกเทศบาลตำบลพะโต๊ะ นายกและปลัดองค์การบริหารจัดการส่วนตำบลทั้ง 4 ตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 30 คน

4. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานภาคเอกชน

เนื่องจากผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยวมีเป็นจำนวนมาก และอยู่กระจัดกระจาย ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกผู้ประกอบการด้านต่างๆ เช่น ผู้ประกอบการด้านที่พักแรม ผู้ประกอบการด้านร้านอาหาร ผู้ประกอบการด้านการจัดการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้น 30 คน

ตาราง 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(คน)
1.ประชาชนท้องถิ่น	215
2.นักท่องเที่ยว	185
3.หน่วยงานภาครัฐ	30
4.หน่วยงานภาคเอกชน	30
รวม	460

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งแบบสอบถามผสมระหว่างแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิดควบคู่กันไปตามความเหมาะสม แบบสอบถามนี้ได้จัดทำเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ปฏิบัติงานในภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนซึ่งเป็นผู้นำเสนอสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว (Supply side) ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวผู้ต้องการสินค้าด้านการบริการท่องเที่ยว (Demand side) แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 สำหรับนักท่องเที่ยว เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและแนวทางในการพัฒนากองท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ รวมถึงระยะเวลาการเดินทาง วัตถุประสงค์ของการเดินทางและแรงจูงใจ (Check list)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ เป็นคำถามในลักษณะปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

ในการประเมินผลแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating scale) จะใช้วิธีการแบ่งช่วงการประมวลผลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class interval) โดยให้ระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละระดับนั้นให้สูตรการคำนวณช่วงกว้างของชั้น (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548, หน้า 146)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของลำดับชั้น} &= \frac{(\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ขั้นแรกกำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการกำหนดค่าน้ำหนักของคำตอบ

ระดับความคิดเห็น	ค่าน้ำหนักของตัวเลือก
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เนื่องจากข้อมูลในส่วนนี้เป็นข้อมูลที่ได้มาจากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จึงได้ปรับค่าข้อมูลให้อยู่ในระดับช่วง (Interval scale) แล้วจึงทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนาในรูปแบบของการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับค่าเฉลี่ยออกเป็นช่วงนี้

ตาราง 8 แสดงการกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย

ระดับความคิดเห็น	ช่วงคะแนน (Means)
มากที่สุด	4.21 – 5.00
มาก	3.41 – 4.20
ปานกลาง	2.61 – 3.40
น้อย	1.81 – 2.60
น้อยที่สุด	1.00 – 1.80

การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการทดสอบเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลและให้ผลการวิจัยถูกต้องและน่าเชื่อถือได้มากที่สุด โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นมาแล้วนำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข เพื่อปรับปรุงเนื้อหา
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทด้านการท่องเที่ยว และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face validity) โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จากนั้นทำการคัดเลือกข้อคำถาม
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลอง (Try out) โดยทำการทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อคำถาม รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาจัดพิมพ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลการวิจัย ได้มีการทบทวนข้อมูลทุติยภูมิที่ได้รวบรวมมาแล้วยังมีการสำรวจพื้นที่ภาคสนาม นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาหลายช่วงสำหรับการจัดเก็บเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ได้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ บทความทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอพะโต๊ะกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ และเก็บข้อมูล 460 ชุด จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว

ระยะที่ 3 การรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ดังนี้

1. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 รวบรวมแบบสอบถาม มาทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรศาสตร์ การตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ศักยภาพของการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ และประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ โดยใส่ข้อมูลเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ กับคะแนนรวม จากนั้นทำการคัดเลือกข้อคำถาม และนำไปสู่การเก็บข้อมูล

1.3 วิเคราะห์ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก (SWOT) เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยนำข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ และ ศักยภาพของการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ เพื่อได้ประมวลเป็นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าร้อยละ(Percentage) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

2.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้หาค่าเฉลี่ยของข้อมูลทั้งหมดเพื่อใช้แปลความหมายการตรวจสอบ ความคิดเห็นด้าน กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และความคิดเห็นด้านศักยภาพของอำเภอพะโต๊ะ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ภายนอก โอกาส และอุปสรรค ของอำเภอพะโต๊ะ

2.3 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อใช้หาค่าความแปรปรวนของการตรวจสอบทรัพยากร ความคิดเห็นด้าน กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ และความคิดเห็นด้านศักยภาพของอำเภอพะโต๊ะ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ภายนอก โอกาส และอุปสรรค ของอำเภอพะโต๊ะ

2.4 สูตรการหาความเชื่อมั่น โดยกำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยค่าความเชื่อมั่นต้องมากกว่า .80 จึงจะถือได้ว่าเป็นเครื่องมือการวิจัยที่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากการวิเคราะห์จากแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

สถิติสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน นักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะในด้านต่าง ๆ ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์หายุทธศาสตร์ โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลและผลสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์ มาประมวลผลเข้าด้วยกัน เพื่อจัดทำแผนตัวอย่างเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ โดยดำเนินการตามกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ (Strategic planning processes) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) กระทำโดยอาศัยผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อกำหนดทิศทางที่ต้องการจะให้เป็นในอนาคต
2. กำหนดภารกิจหลักหรือพันธกิจ (Mission) การกระทำโดยอาศัยผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก และวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดหน้าที่โดยรวมหรือหน้าที่หลักที่จะต้องกระทำ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
3. กำหนดเป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา (Goal) กระทำโดยอาศัยผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เพื่อกำหนดสภาพ หรือระดับผลการดำเนินการที่ต้องการให้บรรลุในอนาคตทั้งในระยะสั้น และระยะยาว
4. กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) การกระทำโดยอาศัยข้อมูลทั้งหมด เพื่อกำหนดเกี่ยวกับประเด็นของการดำเนินการในอนาคต
5. กำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา การกระทำโดยอาศัยยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดโครงการหรือแผนงานในการนำไปปฏิบัติจริง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลงานการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยกำหนดหัวข้อและรายละเอียดให้สอดคล้องกับแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทย
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของประชาชนในท้องถิ่น
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของภาคเอกชน
- ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐบาล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวไทย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย ด้านแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวนทั้งสิ้น 185 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	95	51.3
หญิง	90	48.7
รวม	185	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	17	9.2
25-34 ปี	40	21.6

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
35-44 ปี	83	44.9
45-54 ปี	25	13.5
55-64 ปี	13	7.0
มากกว่า 65 ปี	7	3.8
รวม	185	100.00
3. การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช.	20	10.7
มัธยมปลาย/ปวส.	34	18.4
ปริญญาตรี	113	61.1
อื่น ๆ (ปริญญาโท)	18	9.7
รวม	185	100.00
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	5	2.7
เกษตรกร	10	5.4
รับจ้างทั่วไป	19	10.3
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	24	13.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	42	22.7
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	58	31.4
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	27	14.6
อื่น ๆ	0	0
รวม	185	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	8	4.3
5,000-10,000 บาท	48	25.9
10,001-15,000 บาท	36	19.5
15,001-20,000 บาท	65	35.1

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20,001-25,000 บาท	25	13.5
25,001 บาทขึ้นไป	3	1.6
รวม	185	100.00

จากตาราง 9 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของลักษณะส่วนบุคคล เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.3 เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.7 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.9 อายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.6 อายุระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 อายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.2 อายุระหว่าง 55-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.0 และมีอายุมากกว่า 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 61.1 การศึกษามัธยมปลาย/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.4 การศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 10.7 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัทส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 31.4 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.7 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 14.6 อาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 13.0 อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 10.3 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 5.4 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.7 และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท เป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 35.1 รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.9 รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.5 รายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.5

1.2 ลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ท่านรู้จักอำเภอพะโต๊ะว่าเป็นอำเภอที่นักท่องเที่ยวจากแหล่งใด		
เพื่อน/ญาติ	84	45.4
วารสาร/นิตยสาร	15	8.1
อินเทอร์เน็ต	25	13.5
วิทยุ/โทรทัศน์	10	5.4

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผ่านพับ/ใบชั่วคราว	20	10.7
หนังสือพิมพ์	8	4.4
บริษัททัวร์	5	2.7
ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท.	18	9.8
อื่น ๆ	0	0
รวม	185	100.00
2. ท่านสนใจกิจกรรมใดในอำเภอพะโต๊ะ		
ล่องแพ	80	43.2
เที่ยวหน้าตก	20	10.8
ศึกษารวมชาติโดยการเดินป่า	15	8.2
พักแรมด้วยเต็นท์	25	13.6
เที่ยวเกษตรกร	10	5.4
เทศกาล/ประเพณี	30	16.1
อื่น ๆ	5	2.7
รวม	185	100.00
3. ท่านมีวัตถุประสงค์ใดในการเดินทางมาอำเภอพะโต๊ะ		
พักผ่อน/ท่องเที่ยว	120	64.9
เยี่ยมญาติ/เพื่อน	25	13.5
ทัศนศึกษา/แสวงหาความรู้	20	10.7
ปฏิบัติราชการ	10	5.4
ธุรกิจ	7	3.8
อื่น ๆ	3	1.7
รวม	185	100.00
4. ท่านมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะกับใคร		
ครอบครัว	82	44.3
กลุ่มเพื่อน	97	52.4

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน่วยงาน	5	2.7
อื่น ๆ	1	.5
รวม	185	100.00
5. ท่านเลือกให้ยานพาหนะใดการเดินทางมาครั้งนี้		
รถยนต์ส่วนตัว	135	73
รถโดยสารประจำทาง	10	5.3
รถเช่า/รถตู้รถยนต์	30	16.2
บริษัทนำเที่ยว	8	34.4
รถจักรยานยนต์	2	1.1
รวม	185	100.00
6. ท่านพักค้างคืนในอำเภอพะโต๊ะหรือไม่		
พักค้างคืน	30	16.2
ไม่พักค้างคืน	155	83.8
รวม	185	100.00
7. ท่านเลือกที่พักแบบใด		
โฮมสเตย์	26	14.2
รีสอร์ท	87	47.1
กางเต็นท์	49	36.3
บ้านญาติ/เพื่อน	23	12.4
รวม	185	100.00
8. ท่านพักที่อำเภอพะโต๊ะกี่คืน		
1 คืน	145	78.4
2 คืน	20	10.7
3 คืน	11	6
มากกว่า 3 คืน	9	4.9
รวม	185	100.00

ตาราง 10 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
9. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้เฉลี่ยกี่บาทต่อคนต่อวัน		
ต่ำกว่า 1,000 บาท	17	9.2
1,000-3,000 บาท	114	61.6
3,001-5,000 บาท	48	25.9
มากกว่า 5,001 บาท	6	3.2
รวม	185	100.00
10. ท่านมีแรงจูงใจใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ		
กิจกรรมการล่องแพ	96	51.9
ท่องเที่ยวชมน้ำตก	32	17.3
ศึกษาวิถีชีวิต	10	5.4
ร่วมงานประเพณี	28	15.1
ร่วมกิจกรรมกับหน่วยจัดการต้นน้ำ	15	8.1
อื่นๆ	4	2.2
รวม	185	100.00

จากตาราง 10 กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย มีลักษณะการเดินทางโดยรู้จักอำเภอพะโต๊ะว่าเป็นอำเภอที่น่าท่องเที่ยวจาก เพื่อน/ญาติ ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 45.4 จากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 13.5 จากแผ่นพับ/โบชัวร์ คิดเป็นร้อยละ 10.7 จากศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 9.8 จากวารสาร/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 8.1 จาก วิทยุ/โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 5.4 จากหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 4.4 จากบริษัททัวร์ คิดเป็นร้อยละ 2.7 และจากแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0 และมีความสนใจกิจกรรมในอำเภอพะโต๊ะในการเที่ยวน้ำตกล่องแพเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 43.2 เทศกาล/ประเพณี คิดเป็นร้อยละ 16.1 พักแรมด้วยเต็นท์ คิดเป็นร้อยละ 13.6 เที่ยวน้ำตก คิดเป็นร้อยละ 10.8 ศึกษาธรรมชาติโดยการเดินป่า คิดเป็นร้อยละ 8.2 เที่ยวเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 5.4 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 2.7 โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอำเภอพะโต๊ะ เพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 64.9 เยี่ยมญาติ/เพื่อนคิดเป็นร้อยละ 13.5 ทักสนศึกษา/แสวงหาความรู้ คิดเป็นร้อยละ 10.7 คิดเพื่อปฏิบัติราชการ

เป็นร้อยละ 5.4 ธุรกิจคิดเป็นร้อยละ 3.8 โดยมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะกับกลุ่มเพื่อนเป็นส่วนใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 52.4 กับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 44.3 โดยหน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 2.7 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.5 และการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 73 โดยรถเช่า/รถตู้รถยนต์คิดเป็นร้อยละ 16.2 โดยรถโดยสารประจำทางคิดเป็นร้อยละ 5.3 บริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 4.4 และรถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 1.1 และพักค้างคืนในอำเภอพะโต๊ะเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 83.8 ไม่พักค้างคืน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และเลือกที่พักแบบรีสอร์ทเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 47.1 กางเต็นท์ คิดเป็นร้อยละ 26.3 โฮมสเตย์ คิดเป็นร้อยละ 14.2 และบ้านญาติ/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 12.4 และส่วนใหญ่พักที่อำเภอพะโต๊ะเป็นเวลา 1 คืนเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 78.4 พัก 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 10.7 พักมากกว่า 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 6 และพัก 3 คืน คิดเป็นร้อยละ 4.9 โดยค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้เฉลี่ยที่บาทต่อคนต่อวัน 1,000-3,000 บาท ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 61.6 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.9 ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.2 และมากกว่า 5,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.2 และมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ คือ เพื่อกิจกรรมล่องแพ เป็นร้อยละ 51.9 ท่องเที่ยวชมน้ำตก คิดเป็นร้อยละ 17.3 ร่วมงานประเพณี คิดเป็นร้อยละ 15.1 เพื่อศึกษาวิถีชีวิต คิดเป็นร้อยละ 5.4 ร่วมกิจกรรมกับหน่วยจัดการต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 8.1

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
1.ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน	4.58	.718	มากที่สุด
2.น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์	4.72	.632	มากที่สุด
3.สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน	3.97	.923	มาก
4.สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน	3.62	1.224	มาก
โดยภาพรวม	4.22		มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม			
1.วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนัก	4.51	.753	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
สงฆ์ปะติมะ			
2.โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปทองคำลง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ	3.84	1.056	มากที่สุด
3.ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนเก็ง	2.97	.926	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.77		มาก
กิจกรรมและงานประเพณี			
1.เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ	4.84	.461	มากที่สุด
2.กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ	2.80	1.004	ปานกลาง
3.ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง	3.06	.957	ปานกลาง
4.เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี	4.65	.707	มากที่สุด
5.กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด	4.48	.767	มากที่สุด
6.กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า	2.92	.926	ปานกลาง
7.กิจกรรมพักผ่อนแบบโฮมสเตย์	2.76	1.027	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.64		มาก
การบริการทางการท่องเที่ยว			
1.รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น	4.39	.450	มากที่สุด
2.ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ	2.60	1.170	น้อย
3.ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์	2.64	.981	ปานกลาง
4.ปั๊มน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา	3.37	1.003	มาก
5.ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า	1.87	.875	น้อยที่สุด
6.ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)	2.13	.921	น้อย
7.ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว	2.04	.968	น้อย
โดยภาพรวม	2.67		น้อย

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับ

ความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยเรียงลำดับดังนี้ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติ ป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมาให้ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 และสวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.77 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธบาทจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือ ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97

ด้านกิจกรรมและงานประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.64 ซึ่ง จัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.84 เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 และความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์บนอนกลางป่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 และกิจกรรมพัก แบบโฮมสเตย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76

ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.67 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย แต่ในรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 บิมน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุชา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบราณ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ที่พัก รีสอร์ท ที่พัก หน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 และร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย

1.4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยว อำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา
อำเภอพะโต๊ะ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
สร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว			
1.การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน	4.11	1.033	มาก
2.การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	3.25	.990	มาก
3.การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว	3.64	.894	มาก
4.การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน	3.89	1.044	มาก
5.การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืน กฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว	3.72	.849	
โดยภาพรวม	3.74		มาก
การส่งเสริมการท่องเที่ยว			
1.การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ นานาชนิด	3.28	.864	ปานกลาง
2.การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน	4.30	1.105	มากที่สุด
3.การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.76	1.053	มาก
4.การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง	2.95	1.036	ปานกลาง
5.การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	3.79	1.123	มาก
โดยภาพรวม	3.61		มาก
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว			
1.ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.52	.808	มากที่สุด
2.สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.33	.969	มากที่สุด
3.เพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.08	1.222	ปานกลาง
4.ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.31	.955	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.80		มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การพัฒนอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
การปรับโครงสร้างการบริการ			
1.การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็น นักท่องเที่ยวที่ดี	4.45	1.010	มากที่สุด
2.พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	4.12	1.044	มาก
3.ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการ ท่องเที่ยว	3.39	.875	มาก
4.จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการ ท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ	3.86	1.004	มาก
5.ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา	3.75	1.061	มาก
โดยภาพรวม	4.02		มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนอำเภอพะโต๊ะ ของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวด้านการสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.74 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และการควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.61 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก คือ การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.76 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 และเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95

ด้านการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.80 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และเห็นด้วยในระดับปานกลาง การเพิ่มความรู้อำเภอประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31

การปรับโครงสร้างการบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.02 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการและลดการตัดราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75

1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น	3.92	1.058	มาก
2.มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่	3.62	1.136	มาก
3.มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล	3.17	.867	ปานกลาง
4.มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น	2.99	.961	ปานกลาง
5.มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ	3.05	.916	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.53		มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านเศรษฐกิจ			
1. มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้	4.18	.902	มาก
2. มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา	3.72	.998	มาก
3. มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ	2.39	.872	น้อย
4. มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชุกคอคอดกระ	3.17	.989	ปานกลาง
5. มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้	3.11	.908	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.31		ปานกลาง
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1. ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม	3.15	.930	ปานกลาง
2. มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ	3.81	.997	มาก
3. มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.21	.879	มากที่สุด
4. สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี	4.14	.937	มาก
5. การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ	2.94	1.049	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.64	มาก	มาก
ด้านการจัดการภาครัฐ			
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	3.14	1.031	ปานกลาง
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	3.05	1.018	ปานกลาง
3. มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	3.29	1.057	ปานกลาง
4. มีศูนย์ข้อมูลให้บริการนักท่องเที่ยว	3.92	1.058	มาก
5. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง	2.59	.751	น้อย
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวต่อเนื่อง	3.11	.980	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

7.เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว	3.28	.907	ปานกลาง
8.มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ	3.35	1.044	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	2.72		ปานกลาง
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน			
1.ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.38	1.107	มาก
2.ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.25	.930	มากที่สุด
3.ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว	3.14	.943	ปานกลาง
4.ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน	4.45	.751	มากที่สุด
5.ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว	3.18	.976	ปานกลาง
6.ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่	3.03	.999	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.57		มาก

จากตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.58 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และเห็นด้วยในระดับปานกลาง ได้แก่ มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.31 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชุกคอคอดกระค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยได้แก่ มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหารที่เพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.64 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดคือ มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 และมีความเห็นด้วยในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94

ด้านการจัดการของภาครัฐ ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.72 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 และ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย คือ การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.57 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของประชาชนในท้องถิ่น

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น ด้านแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนในท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 215 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 14 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่น

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	110	51.2
หญิง	105	48.8
รวม	215	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	40	18.6
25-34 ปี	59	27.6
35-44 ปี	39	18.1
45-54 ปี	37	17.2
55-64 ปี	23	10.7
มากกว่า 65 ปี	17	7.9
รวม	215	100.00
3. การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช.	34	15.8
มัธยมปลาย/ปวส.	142	66.0
ปริญญาตรี	27	12.6
อื่น ๆ	12	5.6
รวม	215	100.00

ตาราง 14 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	17	7.9
เกษตรกร	96	44.7
รับจ้างทั่วไป	64	29.8
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	4	1.9
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	23	10.7
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	6	2.8
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	2.3
อื่นๆ	0	0
รวม	215	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	35	16.3
5,000-10,000 บาท	72	33.5
10,001-15,000 บาท	40	18.6
15,001-20,000 บาท	30	14.0
20,001-25,000 บาท	24	11.2
25,001 บาทขึ้นไป	14	6.5
รวม	215	100.00

จากตาราง 14 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป โดยส่วนใหญ่ เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 51.2 เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.8 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 27.6 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.6 อายุ 35-44 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.1 อายุระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.2 อายุระหว่าง 55-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.7 และมีอายุมากกว่า 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.9 ระดับการศึกษามัธยมปลาย/ปวส. ส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 66.0 การศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 15.8 การศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 12.6 และ ระดับการศึกษาอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 5.6 อาชีพเกษตรกร ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 44.7 อาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 29.8 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10.7 อาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ

7.9 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างบริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.8 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 2.3 และอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.9 รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 33.5 รายได้ 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.6 รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.3 รายได้ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.0 รายได้ 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.2 และรายได้ 25,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.5

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
1.ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน	4.27	.978	มากที่สุด
2.น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์	4.28	1.066	มากที่สุด
3.สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน	3.78	.989	มาก
4.สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน	3.38	1.217	มาก
โดยภาพรวม	3.93		มาก
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม			
1.วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ	4.54	.681	มากที่สุด
2.โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ	4.22	.863	มากที่สุด
3.ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง	3.37	1.064	มาก
โดยภาพรวม	4.05		มาก
กิจกรรมและงานประเพณี			
1.เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ	4.82	.470	มากที่สุด
2.กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ	3.45	1.202	มาก
3.ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง	4.32	.758	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
4.เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี	4.73	.540	มากที่สุด
5.กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด	4.62	.567	มากที่สุด
6.กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า	4.04	.949	มาก
7.กิจกรรมพักผ่อนแบบไฮมสเตรย์	3.74	1.122	มาก
โดยภาพรวม	4.25		มากที่สุด
การบริการทางการท่องเที่ยว			
1.รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น	3.21	.654	ปานกลาง
2.ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ	1.13	.356	น้อยที่สุด
3.ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์	3.17	.644	ปานกลาง
4.ปั้มน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา	2.50	.980	น้อย
5.ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า	2.43	.996	น้อย
6.ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)	2.54	1.066	น้อย
7.ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว	2.61	.981	ปานกลาง
โดยภาพรวม	2.51		น้อย

จากตาราง 15 พบว่า ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างประชาชนด้าน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.93 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวดาจันทร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน 3.38

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.05 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และความคิดเห็นเท่ากับ ปานกลาง คือ ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง 3.37

ด้านกิจกรรมและงานประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.25 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.51 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง คือ รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย คือ บิมน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยน้อยที่สุด คือ ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
สร้างเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว			
1.การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน	4.42	.744	มากที่สุด
2.การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	4.06	1.005	มาก
3.การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ	2.98	.894	ปานกลาง
นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว			
4.การพัฒนากการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน	3.31	1.041	ปานกลาง
5.การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ	3.07	.861	ปานกลาง
ในแหล่งท่องเที่ยว			
โดยภาพรวม	3.57		มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	\bar{X}	SD.	แปลผล
การส่งเสริมการท่องเที่ยว			
1. การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์	3.94	1.163	ปานกลาง
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน	4.21	1.131	มากที่สุด
3. การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	3.95	1.222	ปานกลาง
4. การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง	3.46	1.218	ปานกลาง
5. การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	3.76	1.247	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.87		มาก
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว			
1. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.45	1.151	มาก
2. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.98	1.357	มาก
3. เพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.39	1.187	ปานกลาง
4. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.75	.993	มาก
โดยภาพรวม	3.64		มาก
การปรับโครงสร้างการบริการ			
1. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี	3.91	1.013	มาก
2. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	3.85	1.061	มาก
3. ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ทางการท่องเที่ยว	3.40	.996	ปานกลาง
4. จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ	3.19	1.100	ปานกลาง
5. ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา	3.35	1.167	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.54		มาก

จากตาราง 16 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ของกลุ่มตัวอย่างประชาชนด้าน การสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น โดยรวมเท่ากับ 3.57 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็น อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ที่เกี่ยวกับ การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ ในบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98

การส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีบางข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็น ด้วยมากที่สุด คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และ ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและ ประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว 3.95 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ นานาชนิด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 และการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46

ด้านการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.64 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับปาน กลาง ได้แก่ การเพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.04 เห็นด้วยในระดับมาก คือ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนใน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 และส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงาน ภาครัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ด้านการปรับโครงสร้างการบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.54 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 การฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 การส่งเสริมการรวมตัวของ ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.35 การจัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น	4.89	.325	มากที่สุด
2.มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่	4.81	.428	มากที่สุด
3.มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล	4.35	.988	มากที่สุด
4.มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น	4.73	.718	มากที่สุด
5.มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว	4.31	1.085	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	4.62		มากที่สุด
ด้านเศรษฐกิจ			
1.มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้	4.71	.649	มากที่สุด
2.มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา	4.52	.825	มากที่สุด
3.มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ	2.39	.586	น้อย
4.มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชุกคอคอดกระ	3.92	1.293	มาก
5.มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้	4.31	1.085	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	3.97		มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1.ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม	4.13	.984	มาก
2.มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ	3.60	1.054	มาก
3.มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.40	.956	มากที่สุด
4.สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี	2.69	1.199	ปานกลาง
5.การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ	2.65	.886	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.49		มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านการจัดการของภาครัฐ			
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	2.04	1.080	น้อย
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	2.33	1.248	น้อย
3. มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	2.48	1.332	น้อย
4. มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว	2.27	1.127	น้อย
5. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง	2.26	1.129	น้อย
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	2.60	1.071	น้อย
7. เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว	2.55	1.252	น้อย
8. มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ	3.84	1.091	มาก
ภาพโดยรวม	2.54		น้อย
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน			
1. ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.18	1.157	มาก
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.39	1.039	มากที่สุด
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว	4.5	.952	มากที่สุด
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน	4.56	1.092	มากที่สุด
5. ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว	3.81	.981	มาก
6. ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่	3.65	.995	มาก
ภาพโดยรวม	4.22		มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.62 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.89 มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว 4.31

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีบางข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ 4.71 มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา 4.52 มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้ 4.31 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ การมีโอกาสได้ไปพัฒนาเป็นบริเวณชุดคอคอดกระ 3.92 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย คือ การมีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ 2.39

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.49 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อตรวจสอบรายข้อ มีบางข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 มีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง ได้แก่ สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.69 การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

ด้านการจัดการของภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.54 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ดังนี้ มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียวคือ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการ

ท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และมีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของภาคเอกชน

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาคเอกชน ด้านแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 18 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	19	63.3
หญิง	11	36.7
รวม	30	100.00
2.อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	2	6.7
25-34 ปี	5	16.7
35-44 ปี	16	53.3
45-54 ปี	4	13.3
55-64 ปี	3	10.0
มากกว่า 65 ปี	0	.0
รวม	30	100.00
3.การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้นปวช.	10	33.3

ตาราง 18 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมปลาย/ปวส.	15	30
ปริญญาตรี	5	16.7
อื่น ๆ	0	.0
รวม	30	100.00
4.อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	0	.0
เกษตรกร	7	23.3
รับจ้างทั่วไป	0	0
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	0	.0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	16	53.4
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	4	13.3
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	10
อื่น ๆ	0	.0
รวม	30	100.00
5.รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	3.3
5,000-10,000 บาท	2	6.7
10,001-15,000 บาท	14	46.7
15,001-20,000 บาท	7	23.3
20,001-25,000 บาท	4	13.3
25,001 บาทขึ้นไป	2	6.7
รวม	30	100.00

จากตาราง 18 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ลักษณะส่วนบุคคลส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 63.3 เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 36.7 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.3 อายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7 อายุระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 มีอายุ

ระหว่าง 55-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.0 และอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวส. เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 33.3 และระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 16.7 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.4 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 23.3 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง บริษัท คิดเป็นร้อยละ 13.3 และอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 10 มีรายได้ ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 46.7 รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.3 รายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.3 รายได้ต่อ เดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.7 รายได้ต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.7 และรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.3

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของ อำเภอพะโต๊ะ

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
1.ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ควนแม่ยายหม่อน	4.43	.817	มากที่สุด
2.น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์	4.73	.640	มากที่สุด
3.สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน	4.27	.828	มากที่สุด
4.สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน	3.67	1.295	มาก
โดยภาพรวม	4.28		มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม			
1.วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนัก สงฆ์ปะติมะ	4.67	.479	มากที่สุด
2.โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ	4.23	.935	มากที่สุด
3.ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง	3.07	1.230	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.99		มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
กิจกรรมและงานประเพณี			
1.เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ	4.77	.430	มากที่สุด
2.กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ	4.67	.547	มากที่สุด
3.ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง	4.47	.860	มากที่สุด
4.เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี	4.73	.450	มากที่สุด
5.กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด	3.93	1.461	มาก
6.กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า	3.37	1.189	ปานกลาง
7.กิจกรรมพักผ่อนแบบโฮมสเตย์	3.67	1.348	มาก
โดยภาพรวม	4.23		มากที่สุด
การบริการทางการท่องเที่ยว			
1.รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น	2.67	.994	ปานกลาง
2.ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ	1.77	.935	น้อยที่สุด
3.ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์	2.43	.626	น้อย
4.ปั๊มน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา	2.57	1.006	น้อย
5.ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า	2.13	.681	น้อย
6.ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)	2.37	1.066	น้อย
7.ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว	2.47	.571	น้อย
โดยภาพรวม	2.34		น้อย

จากตาราง 19 พบว่า ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนด้าน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.28 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวโหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์ม น้ำมัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.99 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก คือ ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนเก้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

ด้านกิจกรรมและงานประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.23 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 เทศกาลงานเปิดเมืองกินพีร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 กิจกรรมพักผ่อนไฮมสเตย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และกิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์บนอนกลางป่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37

ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.34 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลางที่สุด ได้แก่ รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 ปิมน้ำมันโรงพยาบาล ห้องสุขา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.37 ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด คือ ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.77

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนา
อำเภอพะโต๊ะ

ยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
สร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว			
1.การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน	4.57	.626	มากที่สุด
2.การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	4.83	.379	มากที่สุด
3.การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว	4.67	.711	มากที่สุด
4.การพัฒนากองท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน	3.60	1.276	มาก
5.การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืน กฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว	3.93	1.202	มาก
โดยภาพรวม	4.32		มากที่สุด
การส่งเสริมการท่องเที่ยว			
1.การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน	4.43	.971	มากที่สุด
2.การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน	4.37	.964	มากที่สุด
3.การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.63	.669	มากที่สุด
4.การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง	3.83	1.085	มาก
5.การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	3.93	.944	มาก
โดยภาพรวม	4.24		มากที่สุด
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว			
1.ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.63	.556	มากที่สุด
2.สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน	4.43	.971	มากที่สุด
3.การเพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว	3.37	.971	ปานกลาง
4.ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการท่องเที่ยว	3.43	1.033	มาก
โดยภาพรวม	3.97		มาก

ตาราง 20 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
การปรับโครงสร้างการบริการ			
1.การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็น นักท่องเที่ยวที่ดี	4.60	.498	มากที่สุด
2.พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	4.47	.819	มากที่สุด
3.ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว	4.43	.935	มากที่สุด
4.จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการ ท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ	3.83	1.117	มาก
5.ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา	3.97	.964	มาก
โดยภาพรวม	4.26		มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนด้าน การสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.32 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการ บริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และ การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.24 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และ การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 และ การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93

การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.97 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 พัฒนาล้างอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 การเพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37

ด้านการปรับโครงสร้างการบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.26 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 พัฒนาล้างอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และเห็นด้วยในระดับปานกลาง ได้แก่ การจัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 การส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น	4.83	.379	มากที่สุด
2.มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่	4.83	.461	มากที่สุด
3.มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล	3.50	1.526	มาก
4.มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น	4.53	1.042	มากที่สุด
5.มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว	4.47	1.074	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	4.43		มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ด้านเศรษฐกิจ			
1. มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว	4.33	1.028	มากที่สุด
2. มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา	4.63	.718	มากที่สุด
3. มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ	2.17	.874	น้อย
4. มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณจุดคอคอดกระ	2.97	1.326	ปานกลาง
5. มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้	4.47	1.074	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	3.71		มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1. ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม	4.05	1.149	มาก
2. มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ	3.92	1.085	มาก
3. มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	3.54	1.605	มาก
4. สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี	3.15	1.406	ปานกลาง
5. การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว	3.62	.845	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.62		มาก
ด้านการจัดการของภาครัฐ			
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	2.63	1.033	ปานกลาง
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	3.33	1.213	ปานกลาง
3. มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	2.73	.944	ปานกลาง
4. มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว	2.00	.743	น้อย
5. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศ	1.93	.868	น้อย
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยว	2.17	.791	น้อย
7. เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว	2.23	1.040	น้อย
8. มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ	2.40	.675	น้อย
ภาพโดยรวม	2.43		น้อย

ตาราง 21 (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน			
1.ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.23	.728	มากที่สุด
2.ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.03	1.129	ปานกลาง
3.ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านท่องเที่ยว	2.97	1.066	ปานกลาง
4.ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์	4.27	.828	มากที่สุด
5.ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว	3.47	1.042	มาก
6.ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่	2.73	.944	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.45		มาก

จากตาราง 21 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนในท้องถิ่น ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.43 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และมีแม่น้ำพะโต๊ะซึ่งเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และความคิดเห็นในระดับปานกลาง คือ มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.71 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้ 4.47 มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ 4.33 มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา 4.63 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ได้แก่ มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ 2.17 มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชุดคอคอดกระ 2.97

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.62 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 การกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับ

ขณะมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และ การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48

ด้านการจัดการของภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.43 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ได้แก่ รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย ได้แก่ มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.17 มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.45 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และ ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลจากการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐบาล

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของภาครัฐ ด้านแนวทางการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ จำนวนทั้งสิ้น 30 ราย โดยนำเสนอในรูปของความถี่และร้อยละ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 22 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	17	56.7
หญิง	13	43.3
รวม	30	30
2.อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	3	10.0
25-34 ปี	12	40.0
35-44 ปี	7	23.3
45-54 ปี	4	13.3
55-64 ปี	2	6.7
มากกว่า 65 ปี	2	6.7
รวม	30	100
3.การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมต้น/ปวช.	3	10
มัธยมปลาย/ปวส.	5	16.7
ปริญญาตรี	16	53.3
อื่น ๆ	6	20
รวม	30	100.00

ตาราง 22 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	0	0
เกษตรกร	0	0
รับจ้างทั่วไป	0	0
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	0	0
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3	10
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	7	23.3
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	40
ลูกจ้างภาครัฐ ข้าราชการนักรการเมือง	8	26.7
อื่นๆ	0	0
รวม	30	100.00
5. รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	3.3
5,000-10,000 บาท	8	26.6
10,001-15,000 บาท	11	36.7
15,001-20,000 บาท	5	16.7
20,001-25,000 บาท	3	10
25,001 บาทขึ้นไป	2	6.7
รวม	30	100.00

จากตาราง 22 พบว่าข้อมูลพื้นฐานทั่วไปส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 56.7 เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.3 มีอายุระหว่าง 35-44 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 10 อายุระหว่าง 25-34 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 อายุระหว่าง 45-54 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.3 อายุระหว่าง 55-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.3 และมีอายุระหว่าง ต่ำกว่าอายุ 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.7 และมีระดับการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 53.3 อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 20 มัธยมศึกษาหรือ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 16.7 และการศึกษาต่ำกว่ามัธยมต้นหรือ ปวช. คิดเป็น ร้อยละ 10.0 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 40 ลูกจ้างภาครัฐหรือข้าราชการเมือง คิดเป็นร้อยละ 26.7

พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท คิดเป็นร้อยละ 23.3 และค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาทเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 36.7 รายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.6 รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 รายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10 และรายได้ต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.7

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
1.ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ควนแม่ยายหม่อน	4.43	.774	มากที่สุด
2.น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวดาจันทร์	4.60	.770	มากที่สุด
3.สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน	4.27	.980	มากที่สุด
4.สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน	3.53	1.137	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.21		มากที่สุด
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม			
1.วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนัก สงฆ์ปะติมะ	4.20	1.031	มาก
2.โบราณสถานโบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ	4.03	.928	มาก
3.ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง	3.40	1.003	มาก
โดยภาพรวม	3.88		มาก
กิจกรรมและงานประเพณี			
1.เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ	4.78	.669	มากที่สุด
2.กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ	4.21	1.159	มากที่สุด
3.ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง	4.51	1.048	มากที่สุด
4.เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี	4.63	.758	มากที่สุด

ตาราง 23 (ต่อ)

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
5.กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด	4.03	1.450	มาก
6.กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์บนอกกลางป่า	4.13	1.053	มาก
7.กิจกรรมพักผ่อนแบบโฮมสเตย์	4.60	1.221	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.41		มากที่สุด
การบริการทางการท่องเที่ยว			
1.รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น	2.57	.679	น้อย
2.ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ	2.47	1.106	น้อย
3.ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์	2.30	.794	น้อย
4.ปั๊มน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา	2.23	.728	น้อย
5.ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า	1.90	.712	น้อย
6.ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)	1.83	.747	น้อย
7.ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว	2.13	.681	น้อย
โดยภาพรวม	2.20		น้อย

จากตาราง 23 พบว่า ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างภาคีรัฐด้าน แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.21 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53

ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.88 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธบาทจำลอง โบสถ์ไม้สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนแก้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

ด้านกิจกรรมและงานประเพณี มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.41 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 กิจกรรมพักผ่อนโฮมสเตย์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03

ด้านการบริการทางการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 2.20 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบราณสถาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 บิมน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.23 ป้ายบอกทางป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.90 และร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.83

1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
สร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว			
1.การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน	4.67	.479	มากที่สุด
2.การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	3.60	1.354	มากที่สุด
3.การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการนักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว	4.57	.858	มากที่สุด
นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว			
4.การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน	4.27	.828	มากที่สุด
5.การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว	4.03	1.066	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.23		มากที่สุด
การส่งเสริมการท่องเที่ยว			
1.การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน	4.57	.817	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์การพัฒนอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
2.การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน	4.73	.583	มากที่สุด
3.การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกัน อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.20	1.270	มากที่สุด
4.การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง	3.67	1.241	มากที่สุด
5.การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	3.93	.980	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.22		มากที่สุด
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว			
1.ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.43	.568	มาก
2.สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.17	.913	มาก
3.การเพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยว	3.20	1.126	มาก
4.ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการท่องเที่ยว	3.27	1.172	มาก
โดยภาพรวม	3.77		มาก
การปรับโครงสร้างการบริการ			
1.การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็น นักท่องเที่ยวที่ดี	4.83	.379	มากที่สุด
2.พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	4.63	.669	มากที่สุด
3.ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว	4.57	.774	มากที่สุด
4.จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการ ท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ	3.83	1.117	มากที่สุด
5.ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา	3.97	.964	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.37		มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนอำเภอพะโต๊ะ ของกลุ่ม
ตัวอย่างภาครัฐด้าน การสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น

โดยรวมเท่ากับ 4.23 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.22 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และ การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.77 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ การเพิ่มความรู้แก่ประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 และ ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ด้านการปรับโครงสร้างการบริการ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.37 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และจัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านแหล่งท่องเที่ยว			
1.มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น	4.73	.640	มากที่สุด
2.มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่	4.67	.547	มากที่สุด
3.มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล	4.27	1.112	มากที่สุด
4.มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น	4.37	1.033	มากที่สุด
5.มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แ่งเรือยาว	3.90	1.348	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	4.39		มากที่สุด
ด้านเศรษฐกิจ			
1.มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว	4.77	.430	มากที่สุด
2.มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา	4.50	.731	มากที่สุด
3.มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ	2.54	1.311	น้อย
4.มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชูดูดคอคอดกระ	2.97	1.326	ปานกลาง
5.มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้	4.60	.563	มากที่สุด
ภาพโดยรวม	3.87		มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม			
1.ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม	3.73	1.230	มาก
2.มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ	4.70	.535	มากที่สุด
3.มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่ง ท่องเที่ยว	4.83	.379	มากที่สุด
4.สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี	4.63	.615	มากที่สุด
5.การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่ สำคัญ	3.47	1.074	มาก
ภาพโดยรวม	4.27		มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

ศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	\bar{x}	SD.	แปลผล
ด้านการจัดการของภาครัฐ			
1.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	4.57	.679	มากที่สุด
2.รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว	4.50	.861	มากที่สุด
3.มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	4.67	.547	มากที่สุด
4.มีศูนย์ข้อมูลให้บริการนักท่องเที่ยว	4.05	.817	มาก
5.มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศต่อเนื่อง	4.18	1.337	มาก
6.องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยว	4.37	.809	มาก
7.เจ้าหน้าที่ความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว	4.23	1.040	มากที่สุด
8.มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ	3.17	.950	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	4.21		มาก
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน			
1.ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.77	.935	มาก
2.ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	3.37	1.159	ปานกลาง
3.ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว	3.17	1.147	ปานกลาง
4.ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน	3.93	.740	มาก
5.ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว	2.97	.890	ปานกลาง
6.ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่	2.63	.964	ปานกลาง
ภาพโดยรวม	3.31		ปานกลาง

จากตาราง 25 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ ด้านแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.39 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.27 ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90

ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.87 ซึ่งจัดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชุดคอคอดกระ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือ มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54

ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.27 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และการทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

ด้านการจัดการของภาครัฐ มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 4.21 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แต่เมื่อตรวจสอบรายข้อพบว่า ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ได้แก่ มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นโดยรวมเท่ากับ 3.31 ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 ประชาชนมี

โอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 และ ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

จากข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ ซึ่งได้รับมาจากภาคส่วนต่าง ๆ สามารถที่จะสรุปได้ดังนี้

1. วิทยาลัย / ทิศทางที่ท่านต้องการให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาการท่องเที่ยวให้ต่อเนื่อง พัฒนาวัฒนธรรมและงานประเพณีควบคู่กับการท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ พัฒนาการบริการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการประชาสัมพันธ์อำเภอพะโต๊ะ พัฒนาเจ้าหน้าที่ ภาคเอกชน และประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดี

2. ภารกิจ / สิ่งที่จะทำให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีความรู้ด้านการให้บริการการท่องเที่ยว จัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวขึ้นที่อำเภอพะโต๊ะเพื่อเป็นการรวมกลุ่มพูดคุยถึงสถานการณ์การท่องเที่ยว และวิธีการรับมือต่างๆ ประสานงานกับอำเภอใกล้เคียงในการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน และนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ป่าพะโต๊ะ ส่งเสริมงานประเพณีที่หายไปให้กลับมาใหม่ จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านผลิตสินค้าเป็นของที่ระลึกโดยใช้วัสดุภายในอำเภอพะโต๊ะ

3. เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะทั้งในระยะสั้น และระยะยาวประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประชาชนเป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าพะโต๊ะ ประชาชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ประชาชนมีอาชีพเสริมจากการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวรู้จักอำเภอพะโต๊ะ และเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นเช่น ที่พัก ร้านอาหาร แต่ต้องไม่เป็นการบุกรุกทำลายป่า ประชาชนเกิดความรักในอำเภอของตน มีจำนวนเจ้าหน้าที่ในการบริการการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

4. ยุทธศาสตร์ / ประเด็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งที่มีในอำเภอพะโต๊ะ พัฒนาเศรษฐกิจให้พ้นจากความยากจนโดยรายได้หลัก

มาจากการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เสริมสร้างและอนุรักษ์มรดกทางสังคม พัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ

5. แนวทางการพัฒนา / โครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ อย่างยั่งยืนประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ โครงการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะให้มีความหลากหลาย โครงการพัฒนาภูมิทัศน์ และผังเมืองของอำเภอพะโต๊ะ โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอเพื่อรองรับ นักท่องเที่ยว โครงการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว โครงการฝึกอบรมทักษะ ทางด้านภาษา แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการให้บริการแก่ ชาวต่างชาติ โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โครงการปลูกจิตสำนึก ในการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะและโครงการพัฒนาระบบสื่อสาร ระบบโทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับนักท่องเที่ยว

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใน อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร สรุปผลการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะรายงานผลโดยสอดคล้องกับแบบสอบถาม ซึ่งแจกแจงรายละเอียดทั้งหมด 5 ตอน โดยมีผลวิจัยทางทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม งานมหกรรม เทศกาล ประเพณี กิจกรรม การบริการ ทัศนคติเกี่ยวกับ ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ และการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยการนำค่าผลการรวมสูงสุดของประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม มาเฉลี่ยเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

สรุปผลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาครัฐ สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาครัฐส่วนใหญ่เป็นชาย มีช่วงอายุระหว่าง 35 - 44 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ รัฐบาล ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคเอกชน สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นชาย มีช่วงอายุระหว่าง 35-44 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวส. อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชน สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาย มีช่วงอายุระหว่าง 25-34 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย/ปวส. อาชีพของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือ เกษตรกร ซึ่งมีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท

ผู้วิจัยขอสรุปว่าข้อมูลจากแบบสอบถามของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มีช่วงอายุระหว่าง 25 – 44 ปี ซึ่งเป็นส่วนใหญ่อยู่นักทำงาน มีการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมปลาย/ปวส. ประกอบอาชีพเกษตร ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและข้าราชการ มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000 – 15,000 บาท

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว สรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงแต่ไม่แตกต่างกันมากนักโดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-44 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มกลุ่มวัยทำงานที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ คือ พนักงานหรือลูกจ้างบริษัท รองลงมา คือ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและอาชีพข้าราชการ

ลักษณะการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากเพื่อน/ญาติ อินเทอร์เน็ต และวารสาร/นิตยสาร วิทยุ/โทรทัศน์ ตามลำดับ โดยมีวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวและกิจกรรมส่วนมากต้องการมาเที่ยวล่องแพ รองลงมา เทศกาลหรืองานประเพณี พักแรมด้วยเต็นท์ที่เขื่อนน้ำตก ศึกษารวมชาติโดยการเดินป่า และเที่ยวสวนเกษตรกร ตามลำดับ วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางส่วนใหญ่ พักผ่อน/ท่องเที่ยว เยี่ยมญาติ/เพื่อน และทัศนศึกษาหรือแสวงหาความรู้ ลักษณะการมาท่องเที่ยวส่วนมากมาเป็นกลุ่มเพื่อน รองลงมา ครอบครัว และกับหน่วยงาน ยานพาหนะส่วนใหญ่เดินทางโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว รองลงมา รถเช่าหรือรถตู้ยนต์ และรถโดยสารประจำทาง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน ส่วนที่พักค้างคืน จะเลือกพัก รีสอร์ท รองลงมาพักด้วยเต็นท์ โฮมสเตย์ และ บ้านญาติ ตามลำดับ ส่วนใหญ่พักค้างคืน 1 คืน รองลงมา 2 คืน และ 3 คืน มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาครั้งนี้ 1,000 - 3,000 บาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวที่ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ทางด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์ กิจกรรม มหกรรม/เทศกาล/งานประเพณี และการบริการ ของกลุ่มประชากรทั้ง 4 ด้าน คือ

ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติของ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อันดับแรก คือ ป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน ซึ่งเป็น แหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 คือ น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลมน้ำตกเหวตาจันทร์ สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน โดยสรุปแล้วผู้วิจัย เห็นว่าป่าไม้ของอำเภอพะโต๊ะยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ มีความโดดเด่นและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว

ทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อันดับแรก คือ วัดหรือสำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับ 2 คือ โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธบาทจำลอง โบสถ์ไม้ สำนักสงฆ์ปะติมะโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และอันดับ 3 คือ ศาลเจ้า

เช่น ศาลเจ้าเทียนหนงวงเก้ง โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปแล้วผู้วิจัยเห็นว่าวัดหรือสำนักสงฆ์ยังเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม บ่งบอกถึงจิตใจของคนอำเภอพะโต๊ะ ที่มีความรักสงบ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น และพร้อมช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ

ทรัพยากรกิจกรรม และงานประเพณีของ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อันดับแรก เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ อันดับ 2 คือ เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรีและอันดับ 3 คือ กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งหมด โดยสรุปแล้วผู้วิจัยเห็นว่าอำเภอพะโต๊ะยังอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ สัตว์และระบบนิเวศแตกต่างกันไป

ทรัพยากรการบริการของ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร อันดับแรก คือ รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก อันดับ 2 คือ ที่พัก และอันดับ 3 คือ ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยทั้งอันดับ 2 และ 3 โดยสรุปแล้วผู้วิจัยเห็นว่ายังต้องพัฒนาในส่วนของบริการทางการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากทางอำเภอพะโต๊ะ ยังขาดการจัดการ การบริการท่องเที่ยวอีกมาก

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะทั้งหมดมี 4 ยุทธศาสตร์ โดยยึดตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2451-2554 ได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความมั่นคงต่อการท่องเที่ยว สรุปความคิดเห็นของกลยุทธ์ตามลำดับต่อไปนี้ คือ 1) การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน 2) การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน 3) การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว 4) การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน และ 5) การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว สรุปความคิดเห็นของกลยุทธ์ตามลำดับต่อไปนี้ คือ 1) การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน 2) การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว 3) การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน 4) การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น 5) การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง
3. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว สรุปความคิดเห็นของกลยุทธ์ตามลำดับต่อไปนี้ คือ 1) ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการ

พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 3)การเพิ่มความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
4)ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการบริการการท่องเที่ยว สรุปความคิดเห็นของ
กลยุทธ์ตามลำดับต่อไปนี้ คือ 1)การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็น
นักท่องเที่ยวที่ดี 2)พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว 3)ฝึกอบรมบุคลากรให้ม
ีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว 4)จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการ
ด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ 5)ส่งเสริมการรวมรวมตัวของ
ผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา

ตอนที่ 4 สรุปผลด้านการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ
จังหวัดชุมพร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของ
อำเภอพะโต๊ะ ดังนี้

ด้านแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่
อันดับ 1 คือ อำเภอพะโต๊ะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น อันดับ 2 คือ มีแหล่งท่องเที่ยว
ทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่ และอันดับ 3 คือ อำเภอพะโต๊ะมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น
ใกล้เคียง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านเศรษฐกิจ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่ อันดับ
1 คือ มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ อันดับ 2 คือ มีความพร้อม
ด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา และอันดับ 3 คือ มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว
ทางธรรมชาติของภาคได้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ด้านสิ่งแวดล้อม ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นว่
อันดับ 1 คือ มีมาตรการในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อันดับ 2 คือ
ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
และอันดับ 3 คือ สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี มีค่าเฉลี่ย
ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการจัดการของภาครัฐ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว มีความ
คิดเห็นว่ อันดับ 1 คือ มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว อันดับ 2 คือ เจ้าหน้าที่มีความรู้
ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว และอันดับ 3 คือ มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใน
ระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว
มีความคิดเห็นว่ อันดับ 1 คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน

อันดับ 2 คือประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวและอันดับ 3 คือประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

จากผลสรุปของแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพของอำเภอพะโต๊ะ สามารถนำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายใน ภายนอก โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)

ตาราง 26 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของอำเภอพะโต๊ะ (SWOT Analysis)

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านแหล่งท่องเที่ยวพะโต๊ะมีทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นป่าดิบชื้นทำให้มีทะเลหมอกตลอดปี 2. ด้านแหล่งท่องเที่ยวพะโต๊ะมีประเพณีวัฒนธรรมเก่าแก่ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ปิดทองรอยพระพุทธรูป, ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง 3. ด้านเศรษฐกิจเป็นแหล่งผลไม้ นานาชนิด เช่น เงาะ มังคุด ลองกอง ทุเรียน และมีอาหารพื้นเมืองมากมาย 4. มีระบบสาธารณูปโภคเพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา เพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวอย่าง เพียงพอ 5. ด้านการจัดการภาครัฐ องค์กรบริหารท้องถิ่น มีวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาที่กว้างไกล เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ 6. ด้านการจัดการภาครัฐ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีความมุ่งมั่นพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการจัดการภาครัฐขาดแผนยุทธศาสตร์ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 2. ด้านการจัดการภาครัฐ ขาดแผนการตลาด เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ในระดับประเทศ 3. ด้านการจัดการภาครัฐขาดความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ 4. ด้านการจัดการภาครัฐขาดศูนย์ข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยว 5. ด้านการจัดการภาครัฐยังขาดการประชาสัมพันธ์ด้านแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง 6. ด้านสิ่งแวดล้อมขาดการจัดการและมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว 7. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวมีน้อย 8. ด้านเศรษฐกิจ อำเภอพะโต๊ะมีที่พักและร้านอาหารไม่เพียงพอ 9. ด้านสิ่งแวดล้อมมีการบุกรุกทำลายป่า เพื่อทำเป็นพื้นที่ทำกิน
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีแม่น้ำไหลผ่านเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว 2. ด้านเศรษฐกิจมีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในระดับภาคได้ 3. ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว 4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุนพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาความไม่สงบความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่มั่นใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาคใต้ 2. ความไม่มั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจภายในประเทศทำให้นักท่องเที่ยวไม่มั่นใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศ 3. มีคู่แข่งเป็นจังหวัดใกล้เคียง

ที่มา: แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร กรมการปกครอง 2550

ตอนที่ 5 สรุปข้อเสนอแนะ

จากข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ ซึ่งได้รับมาจากภาคส่วนต่าง ๆ สามารถที่จะสรุปได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ / ทิศทางที่ท่านต้องการให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาการท่องเที่ยวให้ต่อเนื่อง พัฒนาวัฒนธรรมและงานประเพณีควบคู่กับการท่องเที่ยว พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว พัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ พัฒนาการบริการการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจอย่างต่อเนื่อง พัฒนาการประชาสัมพันธ์อำเภอพะโต๊ะ พัฒนาเจ้าหน้าที่ ภาคเอกชน และประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดี พัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน พัฒนาโครงการคนอยู่ปายังให้ต่อเนื่อง พัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้มากขึ้น ร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้ถึงรุ่นลูกหลาน

2. ภารกิจ / สิ่งที่จะทำให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีความรู้ด้านการให้บริการการท่องเที่ยว จัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวขึ้นที่อำเภอพะโต๊ะเพื่อเป็นการรวมกลุ่มพูดคุยถึงสถานการณ์การท่องเที่ยว และวิธีการรับมือต่างๆ ประสานงานกับอำเภอใกล้เคียงในการพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน เข้าร่วมกิจกรรมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดชุมพร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บูรณะสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน และนักท่องเที่ยวร่วมกันอนุรักษ์ป่าพะโต๊ะ ส่งเสริมงานประเพณีที่หายไปให้กลับมาใหม่ จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านผลิตสินค้าเป็นของที่ระลึกโดยใช้วัสดุภายในอำเภอพะโต๊ะ

3. เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประชาชน เป็นเจ้าบ้านที่ดีในการต้อนรับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าพะโต๊ะ ประชาชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว ประชาชนมีอาชีพเสริมจากการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวรู้จักอำเภอพะโต๊ะและเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นเช่น ที่พัก ร้านอาหาร แต่ต้องไม่เป็นการบุกรุกทำลายป่า ประชาชนเกิดความรักในอำเภอของตน มีจำนวนเจ้าหน้าที่ในการบริการการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

4. ยุทธศาสตร์ / ประเด็นในการพัฒนาท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งที่มีในอำเภอพะโต๊ะ พัฒนาเศรษฐกิจให้พ้นจากความยากจนโดยรายได้หลักมาจากการท่องเที่ยว พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เสริมสร้างและอนุรักษ์มรดกทางสังคม พัฒนาบุคคลากรให้มีคุณภาพ

5. แนวทางการพัฒนา / โครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ โครงการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะให้มีความหลากหลาย โครงการพัฒนาเว็บไซต์ของอำเภอพะโต๊ะ ให้สวยงาม น่าสนใจ และเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โครงการอบรมเพิ่มความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ภาคเอกชน มาใช้ในการลดต้นทุน โครงการเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวใช้บริการผ่านเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ โครงการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมของอำเภอพะโต๊ะ โครงการอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมเพื่อสืบทอดให้อนุชนรุ่นหลังของอำเภอพะโต๊ะ โครงการพัฒนาภูมิทัศน์และผังเมืองของอำเภอพะโต๊ะ โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โครงการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว โครงการฝึกอบรมทักษะทางด้านภาษา แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการให้บริการแก่ชาวต่างชาติ โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว โครงการปลูกจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะ และโครงการพัฒนาระบบสื่อสาร ระบบโทรศัพท์ ระบบอินเทอร์เน็ตสำหรับนักท่องเที่ยว

อภิปรายผล

การวิจัยค้นคว้า เรื่อง แผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยของอภิปรายผลดังต่อไปนี้

การอภิปรายผลเรื่องข้อมูลทั่วไปของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และนักท่องเที่ยว

อภิปรายผลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ซึ่งเป็นภาคสนับสนุน (Supply site) และนำเสนอสินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยว ควรมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และร่วมพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548, หน้า 23) โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งคำนึงถึงการไม่ทำให้สิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต วิถีชีวิตและคุณธรรม จริยธรรมของคนใน

สังคมเสื่อมลง (ชาญชัย อินทรประวัติ, 2548) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำหรับกลุ่มตัวอย่างภาคนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศชายนิยมมาเที่ยวมากกว่าเพศหญิง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25 – 44 ปี มีรายได้ 5,000 – 20,000 บาท มีอาชีพพนักงานบริษัทหรือรัฐวิสาหกิจ ผู้วิจัยขออภิปรายว่าข้อมูลด้านประชากรศาสตร์เหล่านี้สามารถนำมาพิจารณาประกอบการเตรียมสินค้าและบริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในตลาดที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจุบันตลาดส่วนใหญ่เป็นวัยทำงาน ที่พอมีรายได้ ดังนั้นในอนาคตจึงควรมีแผนการตลาดเพื่อยกระดับอำเภอพะโต๊ะขึ้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติด้านป่าไม้ และน้ำตก เพื่อตอบสนองความต้องการในอนาคตของกลุ่มตลาดเป้าหมายในระดับสูง (High – end market) จากนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม อาหารไทย เทศกาลประเพณี และแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตต่าง ๆ (แผนการตลาดการท่องเที่ยว ประจำปี 2551) ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรหาแนวทางในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะให้มากขึ้น โดยใช้ความเป็นธรรมชาติของอำเภอพะโต๊ะในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากอำเภอใกล้เคียง เช่น อำเภอหลังสวน อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร หรืออำเภอเมือง จังหวัดระนอง โดยนำทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์มาเป็นจุดขายสำคัญ

การอภิปรายผลการตรวจสอบทรัพยากร

อภิปรายผลการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะในสภาพรวมด้านแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติดังต่อไปนี้ คือ น้ำตก ได้แก่ น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ และป่าไม้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด ในอำเภอพะโต๊ะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว ในส่วนของทรัพยากรด้านวัฒนธรรม ทรัพยากรด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมคือ วัด/สำนักสงฆ์ และโบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลองที่มีอายุกว่า 200 ปีที่วัดควนดอกไม้ และโบสถ์ไม้เก่าที่สำนักสงฆ์ปะติมะ ในส่วนของกิจกรรมและงานประเพณีนั้นจะมุ่งเน้นไปที่ เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สร้างชื่อเสียงให้อำเภอพะโต๊ะเป็นที่รู้จัก เป็นกิจกรรมที่ทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่แล้วนักท่องเที่ยวเดินทางมาด้วยจุดประสงค์นี้สำคัญ และยังมีส่วนในการหมุนเวียนเศรษฐกิจของอำเภอพะโต๊ะเป็นอย่างมาก ถัดมาเป็นกิจกรรมเปิดเมืองกินฟรี ซึ่งจัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยจะมีการจัดกิจกรรมทั้งหมด 2 วัน ในวันแรกจะมีกิจกรรมล่องแพ และอีกวันจะมีกิจกรรมเปิดเมืองกินฟรี ส่วนกลางคืนจะมีกิจกรรมแสง สี เสียงมากมาย จึงทำให้ประชาชนที่อยู่อำเภอใกล้เคียงและนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวกัน เทศกาลนี้มากที่สุด และการบริการทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะยังมีอยู่น้อย ทั้งในส่วนของที่พัก

ร้านอาหาร หรือร้ายขายของที่ระลึก แต่เนื่องจากอำเภอพะโต๊ะเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง จึงสะดวกในการเดินทางด้วยรถโดยสารประทังและรถท้องถิ่น

อภิปรายผลเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ

ตามกรอบยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประจำปี 2551-2554 ได้กำหนดกรอบในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ คือ เน้นการบูรณาการ ขับเคลื่อนนโยบาย และการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพ มีระบบ และเชื่อมโยงกัน ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อให้เป็นศูนย์กลางด้านท่องเที่ยว สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เกิดความสมดุล ยั่งยืน และสามารถแข่งขันได้ โดยทางกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งหมด 2 ยุทธศาสตร์ คือ การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทย และการปรับโครงสร้างโครงสร้าง การท่องเที่ยวและบริการ (ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประจำปี 2551-2554, หน้า 11)

อภิปรายวิสัยทัศน์ ภารกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์และโครงการต่างๆที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายใน ภายนอก โอกาส และอุปสรรค โดยยึดหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับประเทศ และท้องถิ่นดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์ หมายถึง ความใฝ่ฝัน ความปรารถนาในการพัฒนาองค์กรในอนาคต เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ทางผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าอำเภอพะโต๊ะควรมีวิสัยทัศน์ คือ “อำเภอพะโต๊ะจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติในระดับภาคใต้ที่มีคุณภาพ สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูมรดกด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน”

ภารกิจ คือ การกำหนดหน้าที่โดยรวมหรือหน้าที่หลักที่จะต้องกระทำ เพื่อให้บรรลุผล วิสัยทัศน์ โดยอำเภอพะโต๊ะ ควรมีภารกิจ ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการการตลาดและการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น
2. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของอำเภอพะโต๊ะให้เกิดความสมดุล ยั่งยืน
3. บูรณาการ ประสานงานการขับเคลื่อนนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน

4. พัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

เป้าหมาย คือ การดำเนินการที่ต้องการให้บรรลุผลในอนาคต เป้าหมายของการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ควรมีดังนี้

1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวมีเพิ่มมากขึ้น
2. รายได้จากการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะเพิ่มมากขึ้น
3. ส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น
4. ประชาชนเกิดความสำนึกรักบ้านเกิดและช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติ

ของอำเภอพะโต๊ะต่อไป

5. อำเภอพะโต๊ะได้รับการยอมรับว่ามีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม และบริการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ปลอดภัยและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ คือ การกำหนดเกี่ยวกับประเด็นของการดำเนินการในอนาคต โดยยึดหลักตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2551-2554 ซึ่งได้นำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิด คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักเพื่อพัฒนาสู่ความยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์ของการพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรมีทั้งหมด 4 ประเด็น คือ

1. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความมั่นคงต่อการท่องเที่ยว
2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว
4. ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการบริการการท่องเที่ยว

กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนา การกระทำโดยอาศัยยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดโครงการหรือแผนงานในการนำไปปฏิบัติจริง

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความมั่นคงต่อการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์ คือ

1. การเพิ่มความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและประชาชน
2. การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน
3. การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการ นักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน
5. การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว

มีโครงการ คือ

1. โครงการอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในอำเภอพะโต๊ะ โดยคัดเลือกจากประชาชนในอำเภอพะโต๊ะ ส่วนผู้ที่ให้ความรู้ในการอบรมคัดสรรจากบุคลากรจาก สถานีตำรวจ และเจ้าหน้าที่ด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ความรู้ในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้อย่างถูกต้อง และทันที
2. โครงการปรับปรุงและพัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุและให้บริการนักท่องเที่ยว โดยการปรับปรุงในส่วนที่มีอยู่แล้วเช่นที่อำเภอพะโต๊ะ และองค์การบริหารทั้ง 4 ตำบล และเพิ่มเติมในจุดที่ยังไม่มี เช่น ชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่มาก แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยในช่วงเทศกาลจัดให้มีอาสาสมัครประจำอยู่จุดละไม่ต่ำกว่า 1 คนเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้
3. โครงการพัฒนาสินค้าท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะให้มีความหลากหลาย โดยทางอำเภอพะโต๊ะร่วมมือกับกลุ่มแม่บ้านซึ่งมีแล้วในทุกหมู่บ้าน โดยหมู่บ้านไหนมีผลิตภัณฑ์ประจำหมู่บ้านอยู่แล้วก็พัฒนาสินค้าที่น่าสนใจขึ้น เช่น บ้านปากทรงมีการผลิตผลไม้กวน กาแฟ ทางอำเภอพะโต๊ะเข้าไปพัฒนากล่องบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้น่าสนใจยิ่งขึ้น ส่วนหมู่บ้านไหนยังไม่มีผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน ก็จัดหาบุคลากรไปให้ความรู้เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันคิดหาผลิตภัณฑ์ของตนโดยนำวัสดุจากในชุมชนตนมาพัฒนา เช่น ตำบลพะโต๊ะ มีการทำพวงกุญแจเป็นรูปแพ หรือการทำเสื้อพิมพ์ลายล่องแพ เพื่อขายให้แก่นักท่องเที่ยวในเทศกาลล่องแพ หรือเมื่อไปจัดกิจกรรมที่เน้นในการประชาสัมพันธ์ก็สามารถนำไปเผยแพร่ได้ด้วย
4. โครงการพัฒนาเว็บไซต์ของอำเภอพะโต๊ะให้สวยงาม น่าสนใจ และเปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ โดยฝึกอบรมบุคลากรที่มีอยู่ให้มีความสามารถในการพัฒนาเว็บไซต์ โดยมีหน้าที่ในการปรับเปลี่ยน แก้ไขข้อมูล รวมทั้งจัดแต่งให้มีความสวยงามและเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
5. โครงการอบรมเพิ่มความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ให้แก่ภาคเอกชน โดยการสรรหาคู่มือที่มีความรู้ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ มาอบรมให้แก่ภาคเอกชน เช่น นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการรับจอง ห้องพัก หรือจองล่องแพ นำมาช่วยจัดเก็บข้อมูลลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ ตลอดจนนำมาใช้ในการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อลดต้นทุนและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ
6. โครงการอบรมประชาชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเข้าไปอบรมประชาชนเฉลี่ยแล้วหมู่บ้านละ 1 ครั้งต่อ 6 เดือนแต่ในหมู่บ้านไหนที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ก็เข้าไปอบรมและปลูกจิตสำนึกในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่าง

ยั่งยืน โดยจำนวนครั้งอาจเพิ่มมากขึ้น เช่น หมู่ 9 บ้านปากทรง มีบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ บ้านในหยานมีกิจกรรมการล่องแพ และหมู่บ้านหมักไฟมีกิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตก เป็นต้น

7. โครงการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน นอกจากให้ความรู้แก่ประชาชนด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแล้วต้องให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวด้วย เพื่อให้ช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ เช่น ก่อนการท่องเที่ยวมีการเปิดวีดิทัศน์ถึงประวัติความเป็นมา เพื่อให้นักท่องเที่ยวเห็นถึงความสำคัญ รวมถึงข้อปฏิบัติในการท่องเที่ยว เพื่อช่วยกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์ คือ

1. การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน
2. การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
4. การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
5. การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง

มีโครงการ คือ

1. โครงการประชาสัมพันธ์ร่วมกับกระทรวงท่องเที่ยวในงานต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยร่วมจัดบูท เช่น งานท่องเที่ยวไทย และนิทรรศกาลการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยไปร่วมในต่างประเทศเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์อำเภอพะโต๊ะ

2. โครงการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ เช่น หนังสือแนะนำเที่ยว รายการโทรทัศน์วิทยุอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกับหนังสือ อ.ส.ท หรือเพื่อนเดินทาง หรือจัดให้มีรายการโทรทัศน์มาทำรายการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

3. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่โดยมีการปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมของช่วงเวลา เช่น เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ จัดกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม จัดให้มีกิจกรรมล่องแพ เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม จัดให้มีกิจกรรมท่องเที่ยวหน้าตก และเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน จัดให้มีการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เที่ยวชมสวนผลไม้ เป็นต้น

4. โครงการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และอำเภอเมือง จังหวัดระนอง เนื่องจากอำเภอพะโต๊ะเป็นอำเภอทางผ่านระหว่างอำเภอหลังสวนและอำเภอเมืองซึ่งทั้งสองอำเภอมีกิจกรรมการท่องเที่ยวมากเช่น ภูเขาหญ้า น้ำตกหงาว บ่อน้ำร้อน เป็นต้น

5. โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมของอำเภอพะโต๊ะ เช่น จัดกิจกรรมรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ พิธีสารทเดือนสิบ และพิธีกรรมในวันสำคัญทางศาสนา

6. โครงการจัดทำ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ตำนานหรือความเชื่อของอำเภอพะโต๊ะที่น่าสนใจ โดยจัดแสดงเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ว่าการอำเภอพะโต๊ะหลังเก่า เนื่องจากเป็นสถานที่ที่ผู้คนในอำเภอพะโต๊ะมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์ คือ

1. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. การเพิ่มความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

4. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

มีโครงการ คือ

1. โครงการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่สำคัญ เพื่อเป็นข้อมูลให้ภาครัฐและเอกชนนำไปใช้ประโยชน์เรื่องต่างๆ ได้ โดยนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. โครงการฝึกอบรมบุคลากรภาครัฐให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโดยจัดสัมมนาพหุบุคลากรไปศึกษาในพื้นที่อื่นที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวลักษณะเดียวกับอำเภอพะโต๊ะ เช่น อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร หรือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. โครงการจัดประชุมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนรวมถึงการนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีการจัดประชุมอย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้งเพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆจากประชาชนในท้องถิ่น ทำให้ง่ายในการจัดทำแผนพัฒนา และการปฏิบัติเพราะประชาชนเป็นคนเห็นปัญหาเอง

4. โครงการส่งเสริมการจัดทำประชาพิจารณ์ให้เป็นมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพะโต๊ะ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับโครงสร้างการบริการการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์ คือ

1. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี

2. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว

3. ฝึกอบรมบุคคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว

4. จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ

5. ส่งเสริมการรวมรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา

มีโครงการ คือ

1. โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้เพียงพอเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากอำเภอพะโต๊ะ ยังขาดที่พักและร้านอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยว โดยต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเดียวกัน

2. โครงการฝึกอบรมภาคเอกชนในการประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของภาคเอกชนทั้งธุรกิจล่องแพ ธุรกิจที่พัก และธุรกิจร้านอาหาร

3. โครงการฝึกอบรมยุวมัคคุเทศก์เพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว โดยความร่วมมือระหว่างอำเภอ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กับโรงเรียน ในการฝึกอบรมนักเรียนให้เป็นมัคคุเทศก์ ก่อให้เกิดรายได้แก่นักเรียนเอง และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนเกิดความรักในทรัพยากร

4. โครงการฝึกอบรมทักษะทางด้านภาษา แก่ผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการให้บริการแก่ชาวต่างชาติ เนื่องจากมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ไปยังต่างประเทศ ทำให้มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวภายในอำเภอพะโต๊ะเพิ่มขึ้น เช่น ประเทศจีน ประเทศเกาหลี ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้น ดังนั้นผู้ประกอบการและบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถด้านภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ โดยการจัดสรรงบประมาณมาจัดจ้างบุคลากรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ

5. โครงการส่งเสริมให้เกิดระบบบริการนำเที่ยวที่มีมาตรฐานในอำเภอพะโต๊ะ

การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

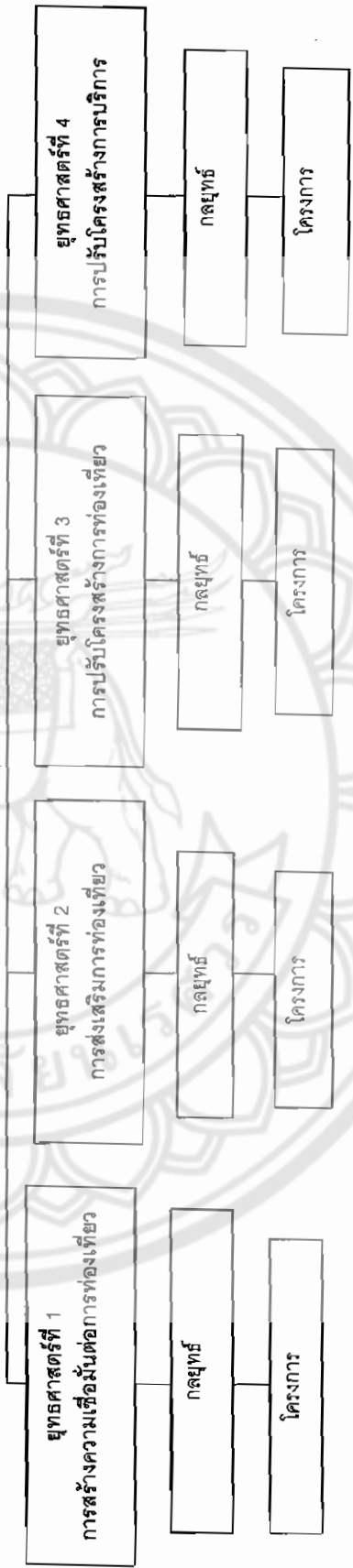
วิสัยทัศน์ อำเภอพะโต๊ะจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติในระดับภาคใต้ที่มีคุณภาพ สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูมรดกด้านวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ภารกิจ

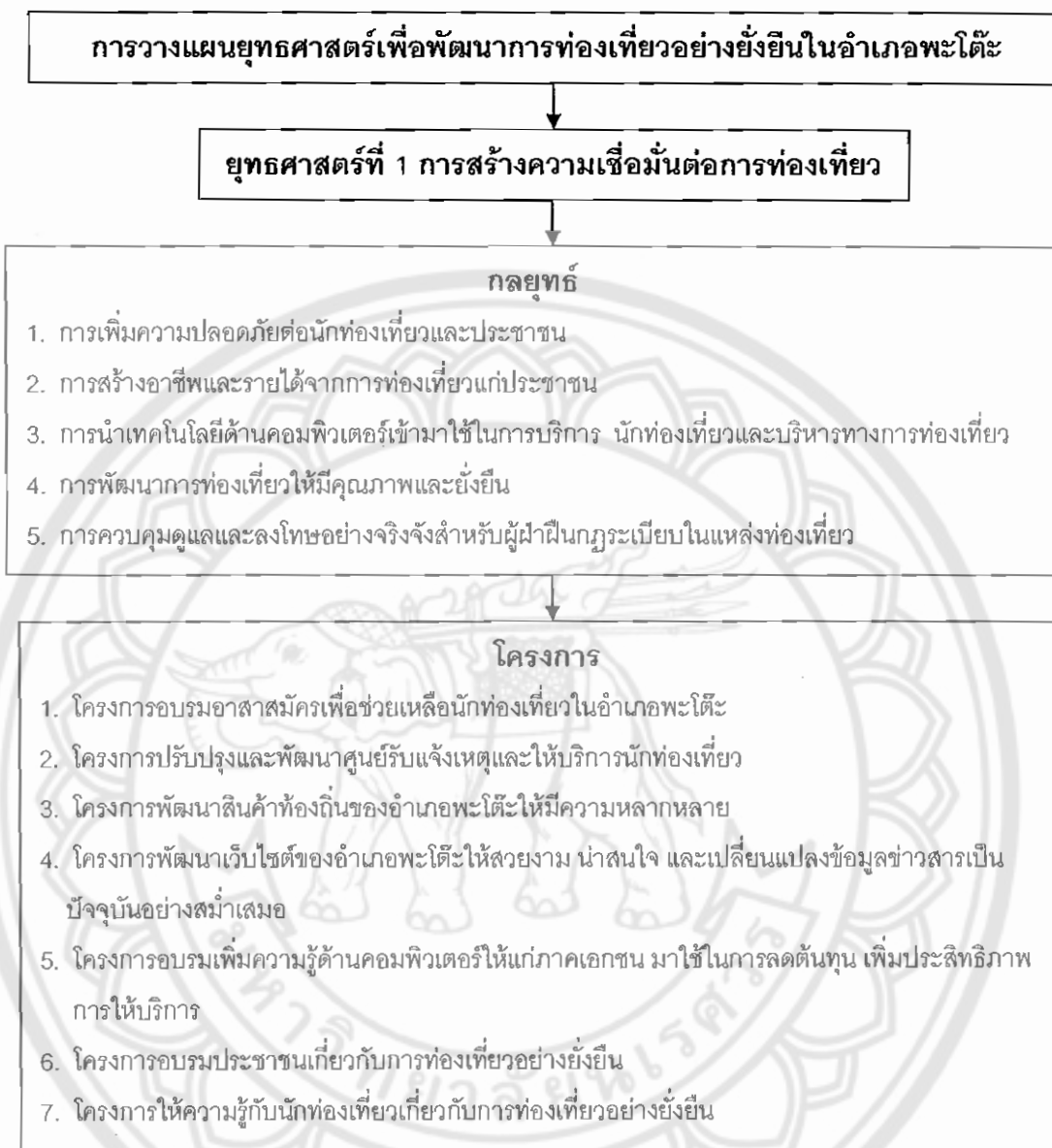
- ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการการตลาดและการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น
- สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของอำเภอพะโต๊ะ ให้เกิดความสมดุล ยั่งยืน
- บูรณาการ ประสานงานการขับเคลื่อนนโยบายและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้มีเอกภาพเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วน
- พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

เป้าหมาย

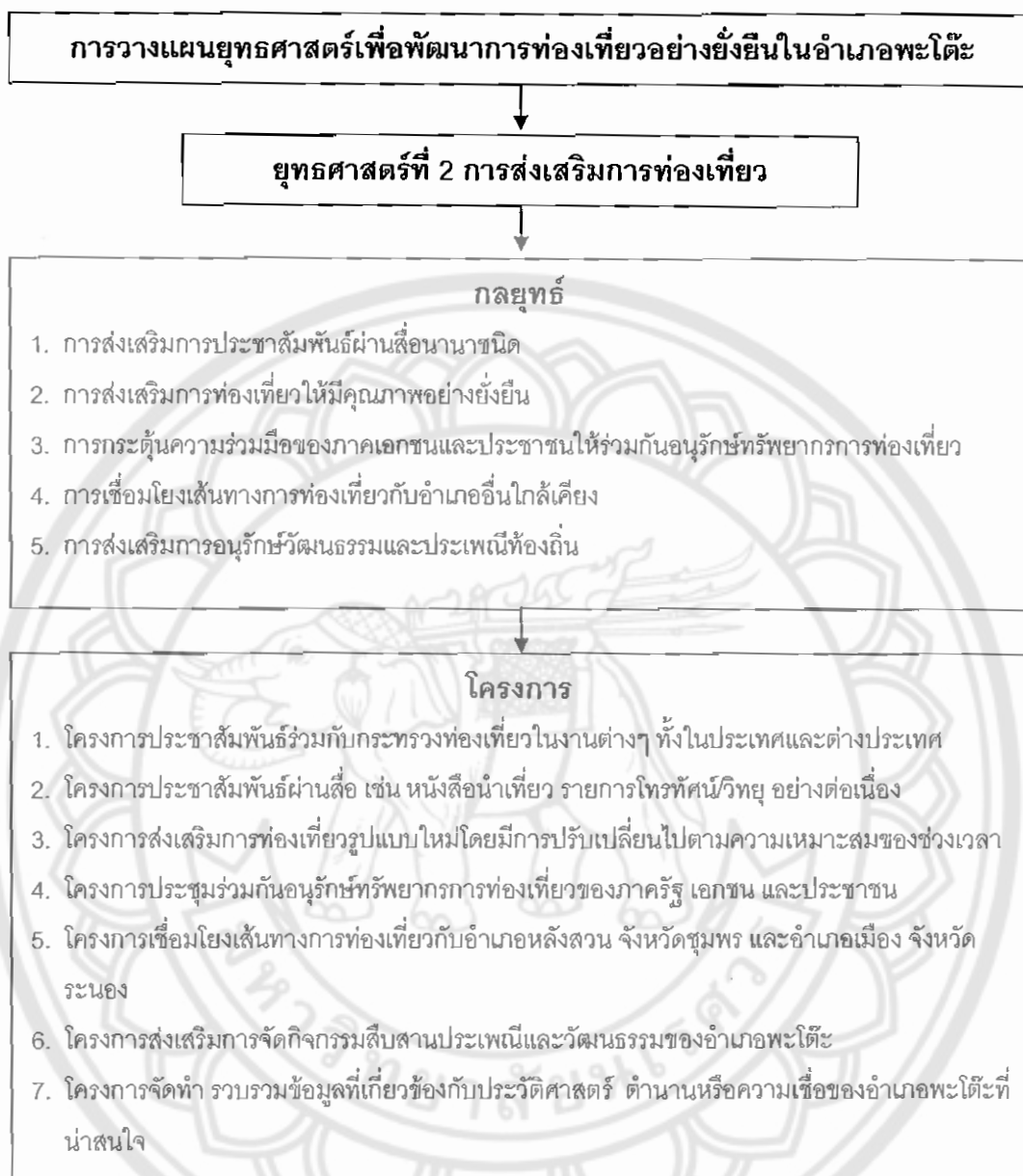
- รายได้จากการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะเพิ่มมากขึ้น
- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมีมากขึ้น
- อำเภอพะโต๊ะได้รับการยอมรับว่ามีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม และบริการการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ปลอดภัยและยั่งยืน
- ส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวมากขึ้น
- ประชาชนเกิดความสำนึกกับบ้านเกิดและช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติของอำเภอพะโต๊ะต่อไป

ภาพ 9 แสดงแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

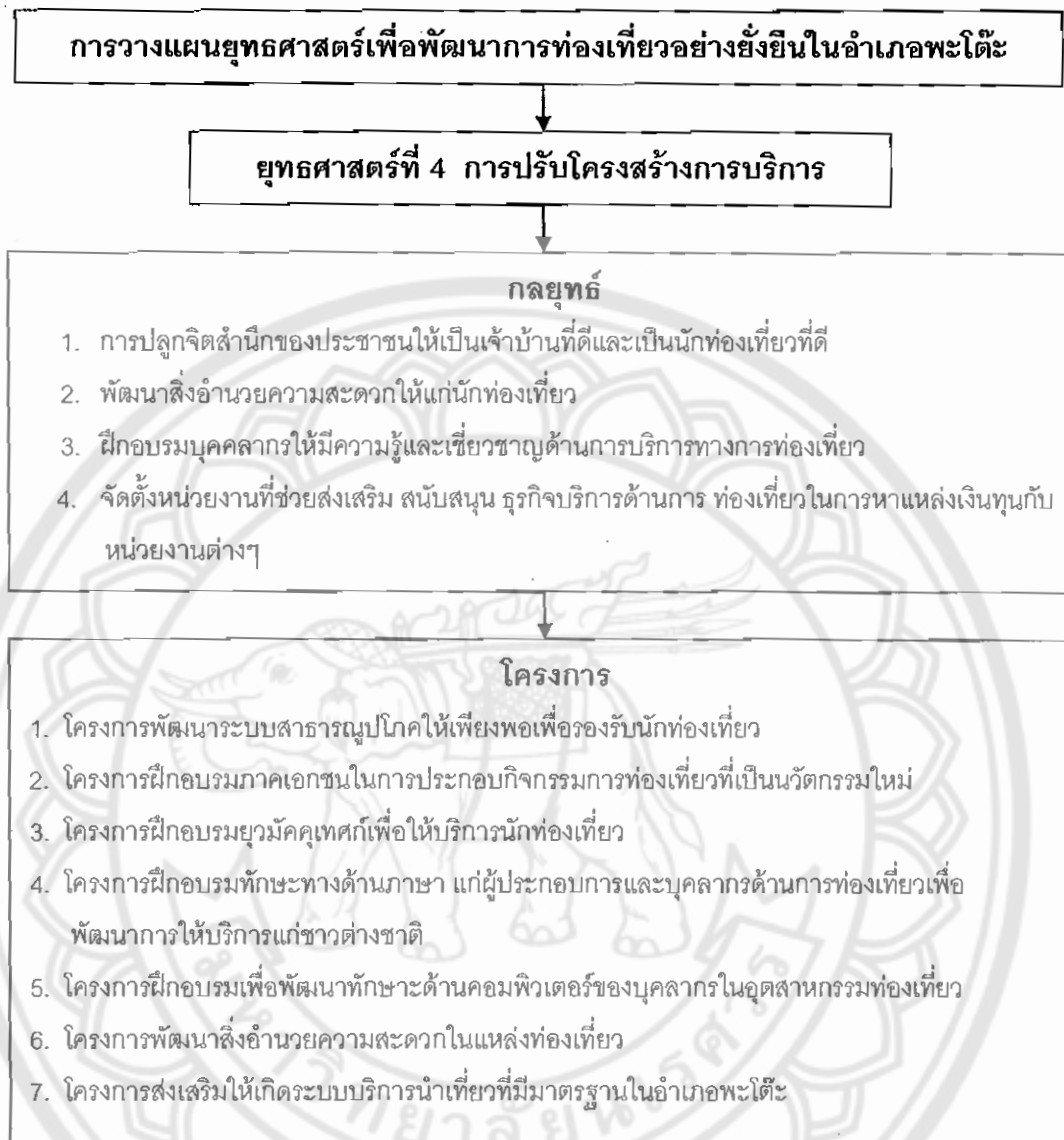
ภาพ 10 แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว

ภาพ 11 แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยว

ภาพ 12 แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว

ภาพ 13 แสดงแผนยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับโครงสร้างการบริการ

ตอนที่ 4 อภิปรายผลเรื่องการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ดังนี้

อภิปรายเกี่ยวกับศักยภาพด้านแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะในภาพรวมต่อไปนี้ อำเภอพะโต๊ะมีศักยภาพในด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น และเก่าแก่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น มีความอุดมสมบูรณ์หลากหลายของชีวภาพ สัตว์ป่าและพืชพันธุ์ ส่งผลให้มีความน่าสนใจกว่าอำเภออื่นใกล้เคียง ตลอดจนสภาพพื้นที่มีแม่น้ำพะโต๊ะไหลผ่านจึงเหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ หรือเดินป่า ด้วยสภาพทัศนียภาพและความสวยงามของทรัพยากรการท่องเที่ยว ไม่สมควรสร้างสิ่งก่อสร้างในสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยไม่จำเป็น และถ้าจำเป็นจะต้องสร้างก็ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ ไม่บังคับขยี้ทัศนียภาพที่สวยงาม(วรรณ วรชวานิช 2546, หน้า 67) อีกทั้ง ศักยภาพของพื้นที่ในการพัฒนาในอนาคตและการเข้าถึงพื้นที่ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์ มีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยว รวมไปถึงสภาพของพื้นดิน พืชคลุมดินและบริเวณโดยรอบ และสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศได้รับผลกระทบง่าย ดังนั้น อำเภอพะโต๊ะ จึงมีศักยภาพจะพัฒนาในอนาคต ขนาดของเนื้อที่ในการประกอบกิจกรรมมีอยู่พอสมควรสามารถพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในขั้นพื้นฐาน เพื่อรองรับการขยายตัว โดยเฉพาะอำเภอพะโต๊ะควรมีนโยบายการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สามารถรักษาความสมบูรณ์ของธรรมชาติและความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นไว้ได้

อภิปรายผลศักยภาพด้านเศรษฐกิจของอำเภอพะโต๊ะ ถือได้ว่าอำเภอพะโต๊ะเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้มากมาย เช่น เงาะ มังคุด ลองกอง และทุเรียน ซึ่งสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนได้อีกทาง นอกจากนี้อำเภอพะโต๊ะมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่น จึงสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของภาคได้ หากมีการจัดการที่ดีและมีคุณภาพ อำเภอพะโต๊ะเป็นอำเภอที่มีความพร้อมในด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา อยู่มาก แต่ในเขตพื้นที่ห่างไกลจากตัวอำเภอความพร้อมบางอย่าง เช่น ไฟฟ้า ประปา ยังเข้าไม่ถึงก็มี เช่น หมู่บ้านคลองเรือ ตำบลปากทรง ที่มีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ ซึ่งมีการนำพลังงานจากแสงอาทิตย์เข้ามาใช้ในหมู่บ้าน ส่วนน้ำที่ใช้ใช้น้ำจากภูเขา จึงเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบสัมผัสกับธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ในภาพรวมอำเภอพะโต๊ะ ยังขาดความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร เนื่องด้วยอำเภอพะโต๊ะเป็นเส้นทางระหว่างอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และอำเภอราชกรุด จังหวัดระนอง จึงเป็นเหมือนทางผ่านเท่านั้น หรือจะมีนักท่องเที่ยวก็จะมีแต่ช่วงเทศกาลงานประเพณีเท่านั้น หรือจะมีนักท่องเที่ยวมาพักค้างคืน ก็พักระยะสั้น 1-2 คืน และด้วยสาเหตุนี้เองจึงทำให้นักลงทุนไม่กล้า

สร้างที่พักเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีที่พักไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย ในส่วนของร้านอาหาร เนื่องจากอำเภอพะโต๊ะเป็นอำเภอไม่ใหญ่นัก ผู้คนส่วนใหญ่จะมีอาชีพเกษตรกรรม จึงมีวิถีชีวิตอาศัยอยู่ในสวนของตนเอง ไม่นิยมทานข้าวนอกบ้านกัน ดังนั้นร้านอาหารจะมีขายเฉพาะในตัวอำเภอ ซึ่งจะขายเฉพาะวันจันทร์-วันศุกร์ เนื่องจากขายให้สำหรับประชาชนที่มีอาชีพรับราชการหรือค้าขาย เท่านั้น ดังนั้นในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด จะมีร้านอาหารเปิดอยู่น้อยมาก นอกจากนี้ยังเป็นเทศกาลต่าง ๆ ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงการท่องเที่ยวให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของอำเภอพะโต๊ะ ซึ่งการจัดการการท่องเที่ยวนั้นต้องมีชุมชนเป็นศูนย์กลางในการจัดการโดยต้องมีความกลมกลืนกับสภาพท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมากที่สุด ซึ่งใช้ลักษณะเด่นของชุมชนทั้งลักษณะของเกษตรกรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น และลักษณะธรรมชาติของท้องถิ่น มาเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว และจัดการอย่างเหมาะสมในด้านการให้บริการทางท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ที่พัก การนำเที่ยวอาหารและของที่ระลึก เพื่อรักษาความสมดุลของท้องถิ่นไว้ (วิมล จิโรจพันธ์, ประชิต สกฤษพัฒน์ และอุดม เขยกีวงศ์, 2548, หน้า 192-197) โดยภาคเอกชน คือ ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ควรให้ความร่วมมือกับภาครัฐ หนึ่งชุมชนก็ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาสาธารณูปโภคและคมนาคมต้องเป็นความร่วมมือของทั้ง 3 ฝ่าย เพื่อพิจารณาตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ดีขึ้น (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2542, หน้า 23-26)

อภิปรายผลด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าอำเภอพะโต๊ะในเขตเทศบาลและอบต. ควรมีการบริหารจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้ทำการลดขยะ นำขยะมาหมุนเวียนและมีระบบกำจัดขยะที่ถูกวิธีเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามอำเภอพะโต๊ะมีการจัดการแบ่งเขตพื้นที่ในอำเภอพะโต๊ะออกเป็นเขตต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ (SEA) ทำการประเมินผลกระทบใน 4 ระดับ คือตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับแผนงาน ระดับโปรแกรม (สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, 2546, หน้า 36 – 41) เพื่อให้กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบโดยรวมและโดยรวม การแบ่งเขตพื้นที่ควรมีการจัดการอย่างชัดเจนตามรูปแบบของระบบนิเวศและกิจกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบสามารถควบคุมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าอำเภอพะโต๊ะควรมีมาตรการในการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวและกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับของอำเภอพะโต๊ะ หนึ่งในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและชุมชน ผู้วิจัยคิดว่าควรมีมาตรการในการควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวเพราะนักท่องเที่ยวมีความ

เสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินสูง ในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลมีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยว มีการติดตั้งป้ายและสัญญาณเตือนภัยอย่างเหมาะสม มีการจัดแผนกำลังคนและอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมได้รับการอบรมด้านความปลอดภัยและการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดจากภัยธรรมชาติหรือภัยจากมนุษย์ อย่างไรก็ตามหากพะโต๊ะควรจะมีแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและมีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

อภิปรายการจัดการภาครัฐ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ ดังจะเห็นได้จากการนำกิจกรรมล่องแพพะโต๊ะ เข้าในใส่ในปฏิทินการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่ยังคงขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ควรทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ และนำแผนดังกล่าวเสนอต่อกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้มีการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่นด้วยและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นประโยชน์ในการขอสนับสนุนเรื่องงบประมาณด้วย ควรมีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 ตำบล และ 1 เทศบาลของอำเภอพะโต๊ะ เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน ร่วมกันพัฒนาให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น การล่องแพพะโต๊ะ โฮมสเตย์ น้ำตกเหวไหลม เดินป่าพะโต๊ะ อย่างต่อเนื่อง โดยร่วมมือกับการท่องเที่ยวจังหวัดชุมพร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ นิตสารท่องเที่ยว เป็นต้น ควรมีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ เช่น น้ำตกเหวไหลม ที่ว่าการอำเภอพะโต๊ะ เทศบาลอำเภอพะโต๊ะ องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 ตำบล โดยมีการจัดทำเอกสารที่มีความน่าสนใจ และข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรพัฒนาความรู้ความสามารถและจำนวนของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น พัฒนาที่พักแรมรูปแบบ Home stay ที่หมู่บ้านคลองเรือ ตำบลปากทรง เป็นโครงการนำร่องควรทำการวางแผนด้านการตลาดเพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย วิเคราะห์ความต้องการกลุ่มเป้าหมายทั้งชาวไทยและต่างชาติ เพื่อเตรียมสินค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยว ในแผนพัฒนาการตลาดต้องมีเป้าประสงค์ชัดเจน โดยไม่ทำลายทรัพยากรและวัฒนธรรมท้องถิ่น

อภิปรายศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ชุมชนเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีส่วนร่วมในการพัฒนา โอกาสในการสนับสนุนด้านการพัฒนาและการมีส่วนร่วม

จากรัฐ มีความตระหนักต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน/องค์กร/นักท่องเที่ยว รวมทั้งมี ประโยชน์ต่อชุมชนด้านเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ ผู้วิจัยขออภิปรายในภาพรวมของอำเภอ พะโต๊ะ ดังนี้คือ คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถ ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของ ประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคน ต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น พร้อมทั้งจะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2542, หน้า 23-26) นอกจากนี้ ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว ทั้งยังเป็น การรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นสิ่งดึงดูด นักท่องเที่ยว และจัดการอย่างเหมาะสมในด้านการให้บริการทางท่องเที่ยวต่าง ๆ (วิมล จิโรจพันธุ์ ประชิต สกุนพัฒนา และ อุดม เขยทิวส์, 2548, หน้า 192 – 197) จึงนับได้ว่าการท่องเที่ยวส่งผล ให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรวัฒนธรรมในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ หนึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวในอำเภอ พะโต๊ะ สามารถก่อให้เกิดต่อชุมชนอำเภอพะโต๊ะทางด้านเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ เราสามารถใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจกระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่นให้อยู่ใน ระดับสูงขึ้น การท่องเที่ยวสามารถเปิดโอกาสให้ประชาชนท้องถิ่นของอำเภอพะโต๊ะมีงานทำและมี รายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยังเป็นโอกาสในการได้รับการสนับสนุนด้านการพัฒนาต่าง ๆ จากองค์กรของภาครัฐและภาคเอกชนโอกาสในการของบประมาณสนับสนุนโครงการท่องเที่ยวของ อำเภอพะโต๊ะ ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะจึงเป็นโอกาสใน การพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้นและมีโอกาสในการมีส่วนร่วมใน กระบวนการคิด การตัดสินใจ และการร่วมกำหนดนโยบาย และการสร้างแผนยุทธศาสตร์ใน การพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

นอกเหนือจากด้านกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์แล้วนั้น ข้อเสนอแนะต่างๆรวมถึง ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยได้ ทราบถึงความต้องการต่างๆทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว อำเภอพะโต๊ะ ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางให้การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของอำเภอพะโต๊ะในอนาคต ตามหลักการและทฤษฎี ทางการท่องเที่ยวต่างๆ มาประมวลผลเพื่ออภิปรายผลไปแล้วนั้น ผู้วิจัยยังได้มีการนำข้อมูลทั้ง

เอกสารอ้างอิงต่างๆมาประมวลผลเพื่อสร้างแผนยุทธศาสตร์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในอำเภอพะโต๊ะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ภาครัฐ เช่น นายอำเภอพะโต๊ะ หรือพัฒนาการชุมชน ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่อำเภอพะโต๊ะจะทำให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะและพักค้างคืนเพิ่มขึ้น
2. ในการวางแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะ และองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 ตำบล ควรมีการบูรณาการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากทุกภาคส่วนเข้ามาระดมความคิดเพื่อหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาปฏิบัติการ
3. ภาครัฐและภาคเอกชน ควรมีการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนารีสอร์ทตลอดจนที่พักแรมอื่น ๆ ให้เป็นที่พักแรมเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบโครงการระยะสั้น เพื่อสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวธรรมชาติ
4. ควรให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติมากขึ้น เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่ สามารถดูแลได้ทั่วถึงอีกทั้งได้อนุรักษ์ให้แก่อนุชนรุ่นหลัง
5. ภาครัฐควรมีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติด้วยเช่นกัน
6. ควรมีการประชาสัมพันธ์ความเป็นมาของอำเภอพะโต๊ะ และงานเทศกาลผลไม้ และวัฒนธรรมประเพณีของอำเภอตลอดทั้งปีให้มากขึ้น
7. ภาครัฐควรให้ความรู้ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมกับชุมชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการจัดประกวดการพัฒนาหมู่บ้านเพื่อการท่องเที่ยว
8. ผู้นำชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยให้แต่ละหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบให้ตรงกับความต้องการของชุมชน โดยเฉพาะการประกอบอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร อาหารแปรรูป และผลไม้
9. องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 4 ตำบล ควรจัดการแสดงวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้นักท่องเที่ยวชม โดยเชื่อมโยงกับโรงเรียนและชุมชนวัฒนธรรม กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเยาวชน ให้จัดการแสดงทางวัฒนธรรม ประเพณี และการละเล่นพื้นบ้าน จัดแสดงเป็นรอบ เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้สนใจ และเข้าร่วมกิจกรรมท้องถิ่น

10. ประชาชนควรรักษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และสินค้าชุมชน ตลอดทั้งการบริการ ที่เป็นธรรม โดยการติดป้ายราคาและป้ายประกาศแนะนำแหล่งท่องเที่ยว เส้นทางท่องเที่ยว และ การดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

11. ร่วมมือกันทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนสร้างอาสาสมัครท่องเที่ยวชุมชน โดยการฝึกการอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับผู้นำชุมชนและอาสาสมัครชุมชน ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการบริการข้อมูลการท่องเที่ยว และแนะนำการท่องเที่ยวชุมชน พร้อมจัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. มีการทำวิจัยเรื่องขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่อำเภอพะโต๊ะ เนื่องจาก ยังมีความเป็นธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกมากมาย
2. มีการวิจัยเรื่องกลุ่มตลาดเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยศึกษาความต้องการ รูปแบบกิจกรรม แรงจูงใจ ในระดับการวิเคราะห์กลุ่มตลาด
3. มีการวิจัยด้านการป้องกันผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ผลกระทบต่อสังคม และ ผลกระทบจากเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ
4. มีการวางแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 10 ปี เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการกำหนด ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์โดยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
5. มีการทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ให้เป็นเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวระดับภาคได้ กับจังหวัดอื่นๆเช่น จังหวัดระนอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา. (2549). แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2551, จาก <http://www.most.go.th>
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2550). แผนการตลาดท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การปกครองจังหวัดชุมพร. (2550). ข้อมูลจังหวัดชุมพร. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2551, จาก <http://www.chumphon.go.th/>
- จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร. (2543). การสร้างความเข้มแข็งและพลังสร้างสรรค์ให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล. วารสารองค์การบริหารส่วนตำบล, 57(4), 29-35.
- ชรินทร์ ชุนทพันธ์รักษ์. (2544). นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Business policy and strategic management (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ชัยอนันต์ สุ่มทวานิช. (2541). ทฤษฎีใหม่ มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิดสถาบันนโยบายการศึกษา: กรุงเทพฯ
- ดร.ชนันท์ เอมพันธ์ และสุรเชษฐ์ เชนฐมาส. (2539). แนวคิดพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2551, จาก http://www.rayongzone.com/label//eco_tour.php3
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). การวางแผนเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักงานเลขาธิการ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- หัตตดาว บุญปัญญาโรจน์. (2545). แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยววนอุทยานภูชี้ฟ้าตามหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธานีศิลป์จารุ. (2549). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรีนซ์.
- ธเนศ ขำเกิด. (2548). การวางแผนยุทธศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2550, จาก http://www.geocities.com/cmlocaled/plan_5.doc
- นพพร จุณณะปิยะ. (2548). แนวคิด Balanced Scored. วารสาร for Quality, 39(4), 30 – 36.

- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- บุญเลิศ เย็นคงคา. (2548). การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic management. กรุงเทพฯ: วี.เจ. ฟรินติง.
- ประเวศ วะสี. (2546). บทความเผยแพร่เรื่องการบูรณาการ. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2551, จาก <http://matichon.co.th>
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์ ไฟว์ ฟรินติง.
- ปัญญา ธีรวิทย์เลิศ. (2545). เอกสารประกอบการเรียนวิชาเครื่องมือการวิจัย. กรุงเทพฯ: สภาวิจัยแห่งชาติ.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). ความหมายการบูรณาการ. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2551, จาก <http://www.cdd.moi.go.th/jarupong/october46/j4610031.htm>
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2542). การพัฒนาที่ยั่งยืน. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลุ เดชะรินทร์. (2549). เส้นทางจากกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วย Balance scorecard และ Key performance indicators. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แฮร์สออฟเคอร์มีสท์.
- พิบูล ทีปะปาล. (2546). การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic management. กรุงเทพฯ: อมราการพิมพ์.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2516). นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาปัจจุบัน ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545). เอกสารประกอบบรรยายเรื่องการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- รายงานประจำปีอำเภอพะโต๊ะ. (2550). ชุมพร: หลังสวนการพิมพ์

แผนยุทธศาสตร์จังหวัดชุมพร พ.ศ. 2551 – 2554.(2550) สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2551,
จาก <http://www.chumphon.go.th/>

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2542). การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน. ม.ป.ท: ม.ป.ท.

ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2551 – 2554. (2550) สืบค้นเมื่อ 15
สิงหาคม 2551 จาก http://www.mots.go.th/download/Strategy/strategy_of_mots2551-2554.pdf

มนัส สุวรรณ และคณะ. (2544). รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำดัชนีวัดคุณภาพ
มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย: กรุงเทพฯ

วรรณนา วงษ์วานิช. (2546). ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะ
สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันดี สีสังข์. (2549). แนวทางการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของ
จังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

วินัย ไชยทอง. (2547). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬา.

วินัย วีระวัฒนานนท์. (2537). สิ่งแวดล้อมศึกษา: การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

วินิจ วีรยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วิมล จิโรจพันธ์, ประชิต สกฤตพัฒน์ และ อุดม เขยกิจวงศ์. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. (2529). เอกสารนิเทศการศึกษาระดับที่ 30.ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร
วิชาการ,หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู.กรุงเทพฯ.

วีราภรณ์ ้วยวัฒน์. (2549). การวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และเสนอแนวทางการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์
วท.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ศรัณย์ เลิศรักษ์มงคล.(2540). การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: จุลสารการ
ท่องเที่ยว ฉบับที่ 16. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ศิริรัตน์ โตสัมพันธ์มงคล.(2549). การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
อย่างยั่งยืนในจังหวัดตาก. ปริญญาานิพนธ์ วทม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพฯ.

- สมพร แสงชัย. (2534). การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมในการพัฒนา 3 : การเมืองของสิ่งแวดล้อม.
กรุงเทพฯ: สำนักฝึกอบรม สถาบันบัณฑิตพัฒนา บริหารศาสตร์.
- สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2550). รายได้ของการท่องเที่ยว: จุลสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์
กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- สุภาภรณ์ หาญทอง. (2543). ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดพัทลุง. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม.
(พัฒนาสังคม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- เสรี วังสีไพจิตร. (2534). จุดหักเหของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อำนาจ ประสิทธิ์พรหม. (2540). จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของ
ประชาชน ในบทคัดย่อโครงการโลกสดใสในบ้านเกิดจังหวัดสงขลา 2540. สงขลา:
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคใต้.
- อุดม เขยกีวงศ์ และคณะ. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: แสงดาว
- Donnelly, James H., James L.Gibson and John M.Ivancevich. (1984).Fundamentals of
management. Austin, Texs: Business Publication.
- Morrison, Alastair M. (2002). Hospitality and travel marketing. New York: Albany.
- World Tourism Organization.(2006). Tourism 2020 Vision. Retrieved July 10, 2007, from
<http://www.world-tourism.org/facts/menu.html>

แบบสอบถามชุดที่.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒยาลัยนครปฐม
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

แบบสอบถาม ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย

เรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

เรียน ท่านผู้กรอกแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขา การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏวราวุฒยาลัยนครปฐม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจะถูกนำไปรวบรวมและประมวลผลเพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามทั้ง 6 ตอน เพื่อให้เป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณในการสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวชลธิณี อยู่คง

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือตามความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) ต่ำกว่าอายุ 25 ปี 2) 25 - 34 ปี 3) 35 - 44 ปี
 4) 45 - 54 ปี 5) 55 - 64 ปี 6) มากกว่า 65 ปี
3. การศึกษา 1) ต่ำกว่ามัธยมต้น / ปวช. 2) มัธยมปลาย / ปวส. 3) ปริญญาตรี
 4) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
4. อาชีพ 1) นักเรียนนักศึกษา 2) เกษตรกร 3) รับจ้างทั่วไป
 4) แม่บ้าน/พ่อบ้าน 5) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 6) พนักงานลูกจ้างบริษัท
 7) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
5. รายได้ 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 2) 5,000 - 10,000 บาท 3) 10,001-15,000 บาท
 4) 15,001 - 20,000 บาท 5) 20,001 - 25,000 บาท 6) 25,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ลักษณะการเดินทางและวัตถุประสงค์ของการเดินทาง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือตามความเป็นจริง

1. ท่านรู้จักอำเภอพะโต๊ะว่าเป็นอำเภอที่น่าท่องเที่ยวจากแหล่งใด(เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) เพื่อน /ญาติ	☐ 2) วารสาร/นิตยสาร	☐ 3) อินเทอร์เน็ต
☐ 4) วิทยุ/โทรทัศน์	☐ 5) แผ่นพับ/โบชัวร์	☐ 6) หนังสือพิมพ์
☐ 7) บริษัททัวร์	☐ 8) ศูนย์ข้อมูลท่องเที่ยว/ททท.	☐ 9) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
2. ท่านสนใจกิจกรรมใดในอำเภอพะโต๊ะ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ล่องแพ	☐ 2) เขื่อนน้ำตกร	☐ 3) ศึกษาธรรมชาติโดยการเดินป่า
☐ 4) พักแรมด้วยเต็นท์	☐ 5) เขียวสวนเกษตร	☐ 6) เทศกาล/งานประเพณี
☐ 7) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		
3. ท่านมีวัตถุประสงค์ใดในการเดินทางมาอำเภอพะโต๊ะ

☐ 1) พักผ่อน/ท่องเที่ยว	☐ 2) เยี่ยมญาติ/เพื่อน	☐ 3) ทักษะศึกษา/แสวงหาความรู้
☐ 4) ปฏิบัติราชการ	☐ 5) ธุรกิจ	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
4. ท่านมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะกับใคร

☐ 1) ครอบครัว	☐ 2) กลุ่มเพื่อน	☐ 3) หน่วยงาน
☐ 4) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		
5. ท่านเลือกใช้ยานพาหนะใดการเดินทางมาครั้งนี้

☐ 1) รถยนต์ส่วนตัว	☐ 2) รถโดยสารประจำทาง	☐ 3) รถเช่า/รถตู้รถยนต์
☐ 4) บริษัทนำเที่ยว	☐ 5) รถจักรยานยนต์	☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
6. ท่านพักค้างคืนในอำเภอพะโต๊ะหรือไม่

☐ 1) พักค้างคืน	☐ 2) ไม่พักค้างคืน(ข้ามไปตอบข้อ 10)
--	--
7. ท่านเลือกที่พักแบบใด

☐ 1) โฮมสเตย์	☐ 2) รีสอร์ท	☐ 3) กางเต็นท์
☐ 4) บ้านญาติ/เพื่อน	☐ 5) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)	
8. ท่านพักที่อำเภอพะโต๊ะกี่คืน

☐ 1) 1 คืน	☐ 2) 2 คืน	☐ 3) 3 คืน
☐ 4) มากกว่า 3 คืน		
9. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวครั้งนี้เฉลี่ยกี่บาทต่อคนต่อวัน

☐ 1) ต่ำกว่า 1,000 บาท	☐ 2) 1,000 - 3,000 บาท	☐ 3) 3,001 - 5,000 บาท
☐ 4) มากกว่า 5,001 บาท		
10. ท่านมีแรงจูงใจใดในการเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ

☐ 1) กิจกรรมการล่องแพ	☐ 2) ท่องเที่ยวชมน้ำตกร	☐ 3) ศึกษาวิถีชีวิต
☐ 4) ร่วมงานประเพณี	☐ 5) ร่วมกิจกรรมกับหน่วยจัดการต้นน้ำ	
☐ 6) อื่นๆ (โปรดระบุ.....)		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					
1. ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหมอน					
2. น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวตาจันทร์					
3. สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน					
4. สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน					
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม					
1. วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ					
2. โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปบาทจำลอง โบสถ์ไม้ สำนักสงฆ์ปะติมะ					
3. ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหงวนเก็ง					
กิจกรรมและงานประเพณี					
1. เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ					
2. กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ					
3. ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง					
4. เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี					
5. กิจกรรมเดินป่าชมธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกไม้ขม					
6. กิจกรรมพักแรมตั้งแคมป์บนอนกลางป่า					
7. กิจกรรมพักแบบโฮมสเตย์					
การบริการทางการท่องเที่ยว					
1. รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น					
2. ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ					
3. ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์					
4. บิมน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา					
5. ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า					
6. ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)					
7. ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
สร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว					
1. การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน					
2. การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน					
3. การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการนักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน					
5. การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว					
การส่งเสริมการท่องเที่ยว					
1. การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน					
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน					
3. การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว					
4. การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง					
5. การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น					
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว					
1. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
2. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
3. การเพิ่มความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
4. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน					
การปรับโครงสร้างการบริการ					
1. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี					
2. พัฒนาลิขอำนาจความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว					

ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ฝึกอบรมบุคคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว					
4. จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยว ในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ					
5. ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น					
2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่					
3. มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล					
4. มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น					
5. มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้					
2. มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา					
3. มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ					
4. มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชูดูดคอคอดกระ					
5. มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้					
ด้านสิ่งแวดล้อม					
1. ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม					
2. มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ					
3. มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
4. สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี					

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
5. การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ					
ด้านการจัดการของภาครัฐ					
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ					
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว					
3. มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ					
4. มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว					
5. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง					
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง					
7. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว					
8. มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ					
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน					
1. ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว					
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน					
5. ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว					
6. ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. วิทยาลัย / ทิศทางที่ท่านต้องการให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

.....

.....

2. ภารกิจ / สิ่งที่จะทำให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

.....

.....

3. เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

.....

.....

4. ยุทธศาสตร์ / ประเด็นในการพัฒนาท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนา / โครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวชลธิณี อยู่คง

แบบสอบถามชุดที่.....

มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพมหานคร
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

แบบสอบถาม ความคิดเห็นของภาครัฐ เอกชน และประชาชน

เรื่อง การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร

เรียน ท่านผู้กรอกแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขา การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์วิทยบริการกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความคิดเห็นของภาครัฐ เอกชน และประชาชนในอำเภอพะโต๊ะ ในการวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร โดยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจะถูกนำไปรวบรวมและประมวลผล เพื่อประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามทั้ง 5 ตอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณในการสละเวลาตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นางสาวชลธิณี อยู่คง

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านหรือตามความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) ต่ำกว่าอายุ 25 ปี 2) 25 - 34 ปี 3) 35 - 44 ปี
 4) 45 - 54 ปี 5) 55 - 64 ปี 6) มากกว่า 65 ปี
3. การศึกษา 1) ต่ำกว่ามัธยมต้น/ ปวช. 2) มัธยมปลาย/ ปวส. 3) ปริญญาตรี
 4) อื่นๆ(โปรดระบุ.....)
4. อาชีพ 1) นักเรียนนักศึกษา 2) เกษตรกร 3) รับจ้างทั่วไป
 4) แม่บ้าน/พ่อบ้าน 5) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว 6) พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท
 7) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
5. รายได้ 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 2) 5,000 - 10,000 บาท 3) 10,001-15,000 บาท
 4) 15,001 - 20,000 บาท 5) 20,001 - 25,000 บาท 6) 25,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ความน่าสนใจเกี่ยวกับทรัพยากรของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ					
1. ป่าไม้ เช่น อุทยานแห่งชาติป่าพะโต๊ะ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าควนแม่ยายหม่อน					
2. น้ำตก เช่น น้ำตกเหวไหลม น้ำตกเหวดจันทร์					
3. สวนผลไม้ เช่น สวนเงาะ สวนมังคุด สวนทุเรียน					
4. สวนพืชการเกษตร เช่น สวนกาแฟ สวนปาล์มน้ำมัน					
แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม					
1. วัด/สำนักสงฆ์ เช่น วัดควนดอกไม้ วัดแหลมทราย สำนักสงฆ์ปะติมะ					
2. โบราณสถาน/โบราณวัตถุ เช่น รอยพระพุทธรูปจำลอง โบสถ์ไม้ สำนักสงฆ์ปะติมะ					
3. ศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าเทียนหง่วนเก็ง					
กิจกรรมและงานประเพณี					
1. เทศกาลล่องแพพะโต๊ะ					
2. กิจกรรมนั่งเรือไม้หรือล่องแพไม้ไผ่ทวนสายน้ำ					
3. ประเพณีแห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง					
4. เทศกาลงานเปิดเมืองกินฟรี					
5. กิจกรรมเดินป่าชมธรรมชาติ ทะเลหมอก ชมดอกบัวผุด					
6. กิจกรรมพักผ่อนตั้งแคมป์นอนกลางป่า					
7. กิจกรรมพักผ่อนแบบไฮมสแตย์					
การบริการทางการท่องเที่ยว					
1. รถโดยสารประจำทางและรถท้องถิ่น					
2. ที่พัก รีสอร์ท ที่พักหน่วยอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำพะโต๊ะ					
3. ศูนย์ข้อมูลการท่องเที่ยว เว็บไซต์ โบรชัวร์					
4. ปั๊มน้ำมัน โรงพยาบาล ห้องสุขา					
5. ร้านอาหารท้องถิ่น ร้านค้า					
6. ร้านขายของที่ระลึก (OTOP ชุมชน)					
7. ป้ายบอกทาง ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยวอำเภอพะโต๊ะ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ยุทธศาสตร์การพัฒนากองท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
สร้างความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยว					
1. การเพิ่มความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวและประชาชน					
2. การสร้างอาชีพและรายได้จากการท่องเที่ยวแก่ประชาชน					
3. การนำเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการบริการนักท่องเที่ยวและบริหารทางการท่องเที่ยว					
4. การพัฒนากองท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน					
5. การควบคุมดูแลและลงโทษอย่างจริงจังสำหรับผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบในแหล่งท่องเที่ยว					
การส่งเสริมการท่องเที่ยว					
1. การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน					
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน					
3. การกระตุ้นความร่วมมือของภาคเอกชนและประชาชนให้ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว					
4. การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับอำเภออื่นใกล้เคียง					
5. การส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น					
การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยว					
1. ส่งเสริมให้บุคลากรของหน่วยงานรัฐมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
2. สนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชนในการพัฒนากองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
3. การเพิ่มความรู้แก่ชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน					
4. ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนากองท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน					
การปรับโครงสร้างการบริการ					
1. การปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เป็นเจ้าบ้านที่ดีและเป็นนักท่องเที่ยวที่ดี					
2. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว					

ยุทธศาสตร์การพัฒนอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3. ผูกอบรมบุคคลากรให้มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว					
4. จัดตั้งหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน ธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวในการหาแหล่งเงินทุนกับหน่วยงานต่างๆ					
5. ส่งเสริมการรวมตัวของผู้ประกอบการเพื่อพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การให้บริการ และลดการตัดราคา					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านแหล่งท่องเที่ยว					
1. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่น					
2. มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เก่าแก่					
3. มีสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ทั่วทุกตำบล					
4. มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกว่าอำเภออื่น					
5. มีแม่น้ำพะโต๊ะจึงเหมาะกับการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวทางน้ำ เช่น ล่องแพ แข่งเรือยาว					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. มีแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้					
2. มีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา					
3. มีความพร้อมด้านที่พัก และร้านอาหาร ที่เพียงพอ					
4. มีโอกาสพัฒนาเป็นบริเวณชูดูดคอคอดกระ					
5. มีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของภาคใต้					
ด้านสิ่งแวดล้อม					
1. ที่ตั้งและจำนวนของถังรองรับขยะมีความเหมาะสม					
2. มีการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ					
3. มีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว					
4. สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวที่อำเภอพะโต๊ะได้ตลอดทั้งปี					

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
5. การทำลายป่าเป็นการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ					
ด้านการจัดการของภาครัฐ					
1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้ความสำคัญและสนับสนุนการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะ					
2. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว					
3. มีการบรรจุแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในแผนพัฒนาอำเภอพะโต๊ะ					
4. มีศูนย์ข้อมูลไว้บริการนักท่องเที่ยว					
5. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง					
6. องค์การบริหารส่วนตำบลมีแผนการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง					
7. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการบริการท่องเที่ยว					
8. มีจำนวนเจ้าหน้าที่ให้บริการท่องเที่ยวเพียงพอ					
ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน					
1. ประชาชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
2. ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว					
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว					
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาและสืบสานเอกลักษณ์ของชุมชน					
5. ประชาชนมีโอกาสประกอบอาชีพในด้านการท่องเที่ยว					
6. ประชาชนได้รับรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างเต็มที่					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเสนอแนะข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของอำเภอพะโต๊ะเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. วิสัยทัศน์ / ทิศทางที่ท่านต้องการให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

.....

.....

2. ภารกิจ / สิ่งที่จะทำให้อำเภอพะโต๊ะพัฒนาสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

.....

.....

3. เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

.....

.....

4. ยุทธศาสตร์ / ประเด็นในการพัฒนาท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน

.....

.....

5. แนวทางการพัฒนา / โครงการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพะโต๊ะอย่างยั่งยืน

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

นางสาวชลธิณี อยู่คง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล ชลธิณี อยู่คง
วัน เดือน ปี เกิด 19 ธันวาคม 2525
ที่อยู่ปัจจุบัน 73 เฟิร์สแมนชั่น ซอยลาดพร้าว 20 แขวงลาดพร้าว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
ที่ทำงานปัจจุบัน บริษัท ดีเอ็กซ์คลูซีฟ แทรเวล จำกัด
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน Reservation and Ticketing
ประสบการณ์ทำงาน
พ.ศ. 2548 บริษัท เดลต้า วีไอพี ทัวร์
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2548 ศศ.บ. (อุตสาหกรรมท่องเที่ยว) สถาบันราชภัฏธนบุรี

